Sayı: 11
7 Aralık 1989
0 TL (KDV Dahil)

İŞÇİLERİN SESİ

Eylül'ün yeni yüzü

ylül'le ya- yeni yapı- rdürülme- en belirle- l üstlenen, a, yürütme gının can- oktalarını bulundu- ir sisteme ek isteni-

gelişimin yaşamın ınında ger- ştirilecek erle, zulme sömürüye oluşturula- reniş odak- geçilmeli-

popülaritesi yüzde 28'in altına düş- tisi yılbaşındaki yerel seçimlerde ci bir sonuç almış, adayları yüzde da oy toplayabilmiş ve kamuoyu arının bugün ancak yüzde 14 oy ala- gösterdiği bir siyasi lideri ne yapar- *rkiye'de cumhurbaşkanı yapıyor-*

a'da yayınlanan bir gazetenin (The Times) Özal'ın cumhurbaşkanı se- ilgili yaptığı yorum böyle. Emper- emsilcilerinin, büyük patronların bi- bakışları arasında Özal, arkasında ği olmaksızın kendisini cumhurbaş- di, dahası seçilir seçilmez "beni bir ı avukatı iken TBMM Başkanlığı'- Sayın Özal'ın önünde yürüyemem" Başbakan atadı, Türkiye tarihinde iş bir hızla (62 dakika) kabine kur-

l'ün yarattığı siyasal ve hukuki dü- al bir sonucu yaşadıklarımız. Bu dü- ği öylesine pazara çıktı ki, baş ak- an Evren bile savunma yapma gere- or, timsah gözyaşları döküyor. Fay- ndisine uzunca bir dönem methiye- lerin, şimdi neredeyse bütün günah- ne yıkma çabalarını engelleyemeye- döndü. Herkesin "demokrasi"den söz ettiği, 12 Eylül askeri darbesinin kader birliği ettiği Özal'ın bile, "ülkenin ilk sivil cumhurbaşkanı" olduğunu sık sık vurguladığı bir ortamda, bu durum kaçınılmaz.

Evet, "demokrasi" sözcüğü ağızlarda sakız. Hâlâ cezaevlerinde, poliste işkence sürerken, herkes "demokrasi"den yana. Gelir dağılımından geniş emekçi yığınlar yüzde 14, nüfusun çok küçük bir kısmı ise yüzde 60'lara varan bir pay alırken herkes "demokrat". Grev hakkına yeni kısıtlamalar getiriliyor, hem bu tüzüğü yasallaştıranlar, hem de yasallaşması sırasında ses soluk çıkarmayanlar "demokrasi" sözcüğünü dillerinden düşürmüyorlar. Ah bir de 141-142 olmasa... Sanki bu iki madde kalksa düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önünde hiçbir engel kalmayacak, sanki Anayasa'da ceza yasalarında bu maddeler kalksa bile işçilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin örgütlenme özgürlüğünü engelleyecek başka maddeler yok, sanki düşünce özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü olmaksızın tek başına bir anlam ifade edebiliyor. 12 Eylül'ün siyasal ve hukuki düzenlemelerinin toplum yaşamını hâlâ belirlediği geniş kitlelerin hak ve özgürlüklerden yoksun bırakıldığı, gelir dağılımındaki adaletsizliğin dünyadaki diğer geri bıraktırılmış ülkelerden derin olduğu, işsizliğin, yoksullaşmanın dayanılmaz boyutlara vardığı bir ülkede, bütün bunları gizlemenin yollarını arıyor egemen sınıflar. Bunu bazen cumhurbaşkanlığı seçimini aylarca gündemde tutarak, bazen 141-142 tartışması başlatarak, bazen Sovyetler-Türkiye maçını öne çıkararak yapıyorlar.

"1988'e girdiğimizde, o yılın toparlanma yılı olacağını düşünmüştük. Ama sonuçta

Devamı 2. sayfada

etkim'de zehirli gaz osfere bırakılıyor:

kirliliği kapitalizmin ılmaz sonuçlarından

s-idare-sivil faşist işbirliği

iversitelerde şeytan üçgeni

ek bir komünist ayana kadar mücadele" içen sivil faşistler Basın n Yüksek Okulu ncilerine saldırdı.

- *Okullarını ve kendilerini savunmaya çalışan öğrenciler bu kez de çevik kuvvetin saldırısıyla karşılaştılar.*

Yazısı 3. sayfada

Türk-İş Genel Kurulu

Sonucu baştan belli

- *Tamamlanan sendika genel kurullarında, genelde SHP-DYP ittifakı gözlendi. Türk-İş Genel Kurulu'nda bu ittifak, içine iktidar yanlılarını da alarak, işçileri "devlet sendikası" içinde denetim altında tutmak, gelişebilecek muhalefetlere olanak tanımamak amacıyla genişleyebilir.*
- *Delegeler içinde yer alan devrimci demokratlar, açık ki, sonucu belirleme gücüne sahip değiller. Ancak bu, genel kurul kürsüsünde işçi sınıfının sesinin yükselmeyeceği anlamına gelmiyor. Bu ses, devrimci sendikal anlayışı ve mücadeleyi sınıfa duyurmayı, işyerlerine uzanmayı hedeflemelidir.*

- *Sendika genel kurullarında SHP, DYP, hatta MÇP eğilimli sendikacılar bile "demokrasi havarisi" kesildiler. Çünkü işçilerin karşısına artık "sağ" düşünce olarak çıkmak mümkün değil.*
- *Bu yeni politika, işçilerin sınıfsal çıkarları açısından gelişimin işareti değil, sarıuzlaşmacı sendikal yönetimlerin, kabaran dalganın kendilerini kıyıya atmasını engelleme çabası*

Yazısı 4. sayfada

• TEK, İstanbul Anadolu bölgesini özel sektöre sattı.

Sömürünün bir yolu: Enflasyon ve zam

Resmi rakamlara göre enflasyon ekim ayında % 7.6 olurken, yıllık enflasyon oranı % 73'e çıktı.

Temel gıda maddeleri fiyat artışlarında başı çekiyor. Toplu sözleşmelerle sağlanan ücret artışları, yapılan zamlarla eriyor.

Türk-İş ile hükümet arasında yapılan anlaşmayla % 142 olarak açıklanan ve 600.000 kamu işçisini ilgilendiren toplu sözleşmelerden sonra o zamanın başbakanı T.Özal "bunları bir yerden çıkartacağız. demişti. Gerçekten de üstünden çok fazla zaman geçmeden yeni bir zam dalgası, işçilerin cebine giren paranın çok büyük kısmını götürdü.

Et, makarna, pirinç, bulgur, tereyağı, peynir, yoğurt gibi temel tüketim mallarının fiyatlarındaki artışın başı çektiği zam dalgası işçilerin emekçilerin lokmalarını daha da küçülttü. Çemintodan demire, yağdan şekere kadar birçok malda gerçekleşen fiyat artışlarına yenilerinin de eklenmesi bekleniyor.

Ekim ayında % 7,6 gibi rekor bir düzeye fırlayan enflasyon yıllık olarak % 73'e çıktı. Kış aylarında daha da hızlanması beklenen enflasyon ve fiyat artışlarının işçiler ve emekçiler açısından bir tek anlamı var: Yoksulluğun ve açlığın artması.

SÖZLEŞMELERLE KAZANILANLAR ZAMLARLA KAYBOLUYOR

Yılbaşından itibaren geçerli olmak üzere imzalanan 600.000 kamu işçisinin sözleşmesine göre daha önce brüt çıplak ücret olarak 190.000 TL alan bir işçinin eline bugün sosyal yardımlar da dahil net 360.000.- TL geçmektedir. Türk-İş'in yaptığı bir araştırmaya göre 4 kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafları için gerekli miktar Ekim ayı fiyatlarıyla 325.761.- TL'dir. Geriye kalan yaklaşık 45.000.- TL ile kira, elektrik, su yakacak, giyecek, eğitim, ulaşım, kültür gibi giderler karşılanmak zorundadır.

Yaşananlar göstermektedir ki yapılan sözleşmelerle sağlanan ücret artışları, siyasi ve ekonomik karar alma mekanizmalarını ellerinde tutan egemenler tarafından kısa sürede yok edilebilmektedir. Yılların "enflasyonu düşüreceğiz. İşçilere, emekçilere fiyat artışlarının üstünde bir ücret artışı sağlayacağız." masallarıyla halkı uyutmaya çalışanların enflasyonu ve zamları önlemeye niyetleri yoktur. Çünkü, enflasyon ve zamlar egemenler açısından başta işçi sınıı olmak üzere geniş emek-

Devamı 2. sayfada

İşçi kıyımına ve polis baskısına karşı

Korozo işçileri yürüdü

Sefaköy'de kurulu KOROZO Ambalaj Fabrikası işverenin işten çıkarmak istediği 59 işçi için, Petrol-İş İstanbul Şube yöneticileri ve üye işçiler tarafından düzenlenen fabrika önündeki basın açıklamasına Sefaköy polisi müdahale etti. Olayı protesto

Devamı 2. sayfada

- ***Sefaköy'de KOROZO'da işten atılmak istenen 59 işçiyle çevre fabrikalardan gelen işçiler, işçi kıyımını ve polis-işveren işbirliğini protesto eden toplu yürüyüş yaptılar.***

• Genel Maden-İş üyesi işçiler: "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız." *Yazısı 6. sayfada*

• Belediye-İş: Tabanı oyuk yönetim *Yazısı 7. sayfada*

• Devlet sendikacılığının tipik bir örneği: Türkiye Denizciler Sendikası *Yazısı 9. sayfada*

• Türk Metal: 'Dava'dan dönene ihraç *Yazısı 4. sayfada*

• Deri-İş'te kıl payı *Yazısı 5. sayfada*

• Likat-İş'te işçiler eski yönetime mayna dedi. *Yazısı 8. sayfada*

• Tümtis: Türk-İş'te farklı bir ses *Yazısı 4. sayfada*

• Sağlık-İş Genel Başkanı: "Üç öğün yerine iki öğün yeyin" *Yazısı 9. sayfada*

• Dokgemi-İş: "Bizde isyan yok, ispiyon yok, İslâmız elhamdüllillah *Yazısı 8. sayfada*

• Hava-İş'in kartalı artık uçacak *Yazısı 10. sayfada*

• Ağaç-İş'te çevik kuvvet denetiminde seçim *Yazısı 7. sayfada*

• Tekgıda-İş: Sarı sendikacılığa taze kan *Yazısı 5. sayfada*

• Harb-İş sarsıldı *Yazısı 5. sayfada*

• Tarım-İş'te kıpırdanma *Yazısı 8. sayfada*

• Teksif: Sendikal demokrasi mi, oligarşik kast mı? *Yazısı 8. sayfada*

• Şekerin tadı yok *Yazısı 3. sayfada*

• Demiryol-İş 'yarım makas' değiştirdi *Yazısı 9. sayfada*

DEVLET

Bir toplumda ekonomik egemenliği elinde bulunduran sınıf veya sınıflar ittifakının kendi çıkarlarını diğer sınıf ve katmanlara kabul ettirmesini onlar karşısında güvence altında tutmasını sağlayan politik iktidar mekanizmasıdır.

Bir işçi soruyor: Neden ölesiye çalıştığımız halde işverenler bizi istedikleri zaman işten atabiliyorlar. Neden iflas eden bir fabrikanın işçileri alacaklılar sırasında en sonlarda yer alıyorlar ve sıra onlara geldiğinde onlara ödenecek para kalmamış oluyor? Neden istediğimiz gibi sendikalar kurup, faaliyetlerini istediğimiz gibi düzenleyemiyoruz? Neden haklarımızı almak için giriştiğimiz her eylem ''yasadışı'' olarak nitelendiriliyor ve karşımızda polisi buluyoruz? Neden 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen işçilerin üzerine devletin ''emniyet'' güçleri rahatlıkla ateş açabiliyor?

Bu soruları daha da çoğaltmak mümkün. Ama hepsine verilecek cevapların arkasında ortak olan bir nokta var. O da bütün yasal düzenlemelerin ve baskı araçlarının (polis, ordu vb.) kullanımının belirli bir sınıf egemenliğine dayanan toplumsal sistemin sürmesine hizmet ettiğidir.

Toplumun sınıflara bölündüğü tarihten beri üretim araçlarına sahip olan sınıflar kendi egemenliklerini sürdürebilmek için üretim araçlarına sahip olmayan sınıflar üzerinde sistemli bir baskı ve zor kullanma gereğini hissetmişlerdir. Bu baskı ve zoru kullanma gücüne sahip özel bir kuruma ihtiyaç duymuşlardır. İşte toplumların tarihsel bir gelişiminin ürünü ve sınıf savaşlarının bir sonucu olarak, egemen sınıfların ellerinde mevcut egemenlik ilişkilerini devam ettirebilmek ve garanti altına almak için kullanılan bu kuruma DEVLET denir.

DEVLET UZLAŞMAZ SINIF KARŞITLIKLARININ ÜRÜNÜDÜR

Burjuvazi devlet konusunu karmaşık, içinden çıkılmaz bir sorun haline sokmaya, onun gerçek niteliğini gizlemeye çalışır. İlahi dışarıdan gönderilmiş bir kuvvet, sınıflar arasında ayrıcalık göstermeyen şefkatli bir ''baba'' olarak tanıtılır devlet. Devleti çeşitli sınıfların çatışan çıkarlarını uzlaştıran bir ''hakem'', sınıflar üstü bir kurum olarak göstermek ister.

Bu bakış açısının altında sınıfların varlıklarını ve birbirleriyle olan uzlaşmaz karşıtlıklarını gizleme mantığının yattığı açıktır. Böylece burjuvazinin egemenliğini koruyan devletin her türlü düzenlemesi ve uygulaması ''bütün sınıfların yararına'' olan ''toplumun ortak idaresi'' olarak yansıtılmak istenir.

Devlet sorununa doğru yaklaşım, devletin her zaman varolmadığı ve sonsuza dek varolmayacağı gerçeğidir. Devlet belirli üretim ilişkileri üzerinde yükselen bir üst yapı kurumudur. Ve sınıflı toplumlardaki her üstyapı kurumu gibi sınıfsal bir öze sahiptir. Sınıflarüstü bir hakem, bir baba değil, egemen sınıfın ezilen sınıflar üzerinde tahakkümünü sağlayan bir baskı ve zor aygıtıdır.

Toplum nerede ve ne zaman sınıflara bölünmüşse orada devlet ortaya çıkmıştır. İlkel komünal toplumda basit ve ilkel bir yaşam sürdürebilmek için gerekli olan şeyler bile zorlukla karşılanırken toplumu yönetmekle görevli özel bir insan grubu ortaya çıkamazdı. İnsanların sınıflara ayrılması, üretim araçlarının ve üretim sürecinde elde edilen ürünlerin belirli kişiler tarafından özel mülk edinilmesiyle olmuştur. Toplumun böylece sınıflara bölünmesi uzlaşmaz karşıtlıkları, sınıf savaşlarını ortaya çıkarmıştır. Köle sahipleriyle köleler arasındaki savaş, köleleri köle olarak tutabilecek, köle isyanlarını bastırabilecek kısacası egemen sınıfların çıkarlarını koruyacak bir aygıtı devleti zorunlu kılmıştır. Böylece tek uğraşı yönetmek olan ve yönetmek icin de başka insanların iradesini zorla baskı altına alabilen, yani gerekli ölçüde zor kullanmaya gücü yeten ve buna istekli olan DEVLET ortaya çıkmıştır.

Devlet ortaya çıktığından beri her toplumda yönetenler-hükmedenler baskı aygıtlarını söz konusu dönemin teknik düzeyine uygun silahlarla donatılmış özel birlikler (köleci toplumlarda muhafızlar-kapitalist toplumda düzenli ordu, polis vb.) aracılığıyla egemenliklerini sürdürmüşlerdir.

Her toplumsal üretim biçiminde devlet ekonomik ilişkilere hakim olan sınıfın devletidir. Kapitalist toplumda da devlet, ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesinin bekçiliğini yapar.

Doğrudan zor kullanımın görüldüğü köleci ve feodal sömürünün tersine kapitalist sömürü emekgücünün satın alınmasını sağlayan ''özgür'' sözleşmeyle işler. Bir yanda emeğinden başka hiçbir mülkleri olmayanlar, diğer yanda üretim araçlarının özel mülkiyetini ellerinde tutan kapitalistler. İşçi, emek gücünün satıp satmamakta ''serbesttir.'' Bu, kapitalizmin biçimsel özgürlüğünü ifade eder. Fakat aç kalmamak için işçi emek gücünü satmak zorundadır. Böylece, kapitalist toplumdaki özgürlüğün aslında kapitalistlerin işçi sınıfını sömürme özgürlüğü olduğu gerçeği ortaya çıkar.

Devletin doğrudan zor kullanımının feodal ve köleci toplumlardakine göre biraz arka plana itilmiş olması, ekonomik zorun önem kazanması devletin sınıflarüstü olduğu yutturmacasının kapitalistler tarafından daha çok kullanılmasının zeminini oluşturur.

Oysa, durum hiçte böyle değildir. Kapitalist devlet tıpkı diğer sınıflı toplumlardaki gibi egemen sınıfın bir aygıtıdır. Toplumun gelişim seviyesi ihtiyaçları farklılaşsa bile bu öz değişmez.

Yasalarıyla, bürokrasisiyle, ekonomik alandaki gücüyle, elinde bulundurduğu ideolojik aygıtlarla, ordusuyla, polisiyle, mahkemesiyle kısacası bütün varlığıyla kapitalist devlet burjuvazinin egemenliğini koruyup, güçlendirmeye, ücretli emeğin sömürüsünün sürmesine hizmet eder.

Devletin kimi uygulamalarıyla bazen tek tek kapitalistlerin zararına olabilecek düzenlemelere gittiği görülür. Fakat, bu devletin kapitalistlerin devleti olduğu gerçeğini değiştirmez. Çünkü devlet tek tek kapitalistlerin değil, kapitalist mülkiyet ilişkileri bütününün çıkarlarını temsil eder. Ve bazen, sistemin bekası için, bazı kapitalistleri kurban etmekten çekinmez.

Günümüzde kapitalist devletin kendisi de aynı zamanda bir tekel durumundadır. Sermayenin yoğunlaşmasıyla ortaya çıkan tekelci kapitalizmle devlet içiçe geçerek sömürünün daha yaygın bir şekilde sürdürülmesi için çalışır. Devletin ekonomik alandaki etkinliği üzerinde (devletçilik) ülkemizde yanlış bir biçimde yapılan tartışmalar da devletin sınıfsal niteliğiyle birlikte ele alınmalıdır.

KAPİTALİZMDEN SÖMÜRÜSÜZ BİR TOPLUMA GEÇİŞTE PROLETERYANIN İKTİDARI BİR ARAÇTIR

Bugün en küçük ekonomik taleplerinde
çiler karşılarında yasalarıyla, polisiyle ka
devleti bulmaktadırlar. Burjuvazinin egem
ne yönelik en küçük bir tehditte ''baba'' ola
let birden bire kana susamış bir vampir
tadır.

Ekonomik mücadelesinde bile devletle
karşıya gelen işçi sınıfının sömürüyü ortadan
dırması yönündeki mücadelesi onun kap
devletle olan çelişkisini de derinleştirecek
kapitalist devletin tüm zor ve baskı araçlarıyla
likte ortadan kaldırılması aynı zamanda
fının ekonomik çıkarlarının siyasi mücadele
tünlüğünü ortaya koyar. İyi bir ücret için m
dele etmek yetmez. Önemli olan emek-gü
sömürüsünün ve buna hizmet eden tüm a
rın ortadan kaldırılması, ücretli kölelik
son verilmesidir.

İşçi sınıfının nihai hedefi kendisiyle birlikte
tün sınıfları ortadan kaldırmak, sınıfsız bir
kurmaktır. Her türlü baskı ve sömürüye so
mektir.

Böyle bir toplumsal ilişkiler sisteminde de
gereksizleşecektir. Sınıflar ve onlarla bir
nıf karşıtlıkları da ortadan kalktığında,
da baskı altında tutulan hiçbir sınıf kalm
da devleti zorunlu kılan nedenler de o
kalkmış olacaktır. Böylece devlet, yok ol

Bu süreç, proleteryanın burjuva devleti
dan kaldırıp kendi devletini kurduktan so
taya çıkabilecek bir süreçtir. Kapitalist to
sınıfsız topluma birden geçilemez. İdeolo
timi, kültürü, alışkanlıklar vb. diğer etme
birlikte sömürü ilişkilerinin tüm kurumla
tadan kalkması devrimci dönüşümlerin y
bir süreci gerektitir. Kapitalist toplumda
demokrasisinden çoğunluğun demokra
çişi sağlayan proletaryanın iktidarı, bur
ve tüm sömürücü ortaklarının üzerinde
işlevi görecektir. Bu süreç aynı zaman
sınıf egemenliklerinin sonu olacağından
devlet, sınıfsız bir topluma geçişte prole
aracıdır. Bu dönemde devlet kendisinde
sömürü toplumlarındaki devletten far
toplumdan yabancılaşmamış, halkın s
rar sahibi olduğu bir aygıt durumuna
letaryanın iktidarında devlet, sınıf karş
silinmeye başlamasıyla gitgide ''sönen
kendisini gereksizleştiren, ''devlet olm
let''tir.

HABERLERİN DEVAMI

12 Eylül'e

Baştarafı 1. sayfada

hem 88, hem 89, ekonomik gelişmeler açısından kaybedilmiş bir yıl oldu. 90'ın da 89'dan daha iyi bir ekonomik miras devralmayacağı hemen hemen kesinleşti. Türkiye'nin kaybedecek vakti ve ülke yönetiminde vasat performansı kabul etmeye takatı ve tahammülü kalmamıştır. IMF ve Dünya Bankası'nın soluğu ensemizde'' diyor TÜSİAD.

Türkiye Dünya Bankası'ndan en çok yardım alan ülkeler sıralamasında 5. sırada. Dış borçların, kamu açıklarının, enflasyonun önü alınamıyor. IMF, Dünya Bankası yetkilileri 1980-84 arasında işlerin iyi gittiğini, Türkiye'nin 'örnek ülke' olarak görüldüğünü, ancak 1985'den bu yana izlenen politikaların başarılı olmadığını, artık sabırları kalmadığını belirtiyorlar. 24 Ocak benzeri bir ''ameliyat'' gerekebileceğinden, enflasyonu durdurabilmek için alınacak ''dramatik'' tedbirlerden söz ediyorlar. Kuşkusuz bu tedbirler geniş emekçi kesimler açısından ''dramatik'' olacak. Bir askeri darbe de yakın dönemde sözkonusu olmadığına göre, işçi ve emekçilerin 12 Eylül'ün kış uykusundan uyanmaya başladıkları bir ortamda bu ''dramatik tedbirleri'' alanların ''işbaşında'' kalma şansları az. Kaldı ki, halk kitlelerinin gözünde ANAP'ın büyük bir prestij yitirdiği, 12 Eylül'le bu partinin özdeşliğiunin gün ışığına çıktığı düşünülürse, Özal'ın da gayretleriyle bu partinin kendini yenileme çabalarına karşın yapılacak ilk seçimlerde iktidardan düşmesi muhtemel. Özal'ın cumhurbaşkanlığına atlayarak kendini kurtarması, 7 yıl daha 12 Eylül'le yaratılan yeni yapının sürdürülmesinde en belirleyici rol üstlenmesi, yasama, yürütme ve yargının can alıcı noktalarını tümüyle elinde bulundurmak istemesi anlaşılır bir tutum. Anayasa buna uygun. Görünürde parlamenter sistemi benimsiyor, ancak cumhurbaşkanına Güney Amerika ülkelerindekine benzer bir başkanlık sistemine dönüşecek yetki ve olanaklar tanıyor. Özal bu olanakları sonuna kadar kullanmaya kararlı. En yakınlarını ekonomiden sorumlu bakan haline getirirken, üst düzey demokratlarla olan direkt ilişkilerini sürdürüyor. İşadamlarına, ekonominin hâlâ tek belirleyicisi olduğu imajını, güvenini vermeye çalışıyor, seçmen kitlesine de ANAP propagandası yapmayı ihmal etmiyor. 12 Eylül, kurumlarıyla cumhurbaşkanlığı kapılarını sonuna kadar açarak vefa borcunu ödüyor. Karşılığında korunup kollanacak.

''MUHALEFET''İN ÖFKESİ SAMAN ALEVİ

Emperyalizm açısından Özal'ın başbakan, ya da cumhurbaşkanı olmasının fazlaca önemi yok. Önemli olan kendi çıkarları doğrultusunda ekonomik politikaların uygulanması, etkinlik alanının azalmaması. Bu konuda endişe etmiyor. Özal'sız bir ANAP dağılsa bile, muhalefet partileri farklı ekonomik politikalar uygulayacaklarına ilişkin bir şey söylemiyorlar. Devletin koruyup kollanması emekçi kesimlerin tepkilerini, örgütlü bir güce dönüştürecek ifade etmelerini engellemek, toplumsal muhalefeti parlamento ile sınırlamak noktalarında bütün burjuva partileri hemfikir. Bu ortaklık SHP ve DYP'nin parlamentodan çekilmek gibi ''radikal'' adımları atmasını engelliyor. Muhalefeti Özal'ın elini sıkmamaya, törenlere katılmamaya indirgemelerine yol açıyor. Hatta Meclis Başkanlığı seçiminde Özal'ın ANAP içi muhalefeti yatıştırmak, ''parti içi demokrasi''den yana olduğunu vurgulamak için gösterdiği çabalara ortak bile oluyorlar. ANAP kurucusu, Özal'la kişisel sürtüşmesi olsa da özde hiçbir çelişkisi bulunmayan Kaya Erdem'i Meclis Başkanlığı seçimlerinde desteklemeyi 'muhalefet' sayıyorlar. Seçmenin nerdeyse yüzde 80'i tarafından desteklenmelerine rağmen muhalefet partilerinin edilgen, iktidarsız tavrı, Özal'ın kendisine olan güveninin en büyük nedeni.

Emekçi sınıflar ise 12 Eylül'ün kış uykusundan yavaş yavaş uyanıyor olsalar da henüz örgütsüz ve dağınık oluşlarını aşabilmiş değiller. Herkesin gözü önünde oynanan bu oyuna, bir yandan 12 Eylül Anayasası'nın cumhurbaşkanlığının tarafsızlığı ilkesini bile pervasızca hiçe saymaktan çekinmeyenlere, bir yandan da tüm bunlar olup biterken eli kolu bağlı oturanlara da henüz ''dur'' diyecek güçleri yok. Bütün değerleri yaratanların, bu güçlerini siyaset sahnesine aktarmalarını engellemek için her şey yapılıyor. 1.5 milyonluk bir işçi kitlesini kapsayan Türk-İş'e yeni bir kılıf giydirmenin, işçi sınıfının tepkilerini bu yolla denetlemenin, devlet güdümlü, uzlaşmacı sendikal anlayışı sürdürmenin hesapları yapılıyor. Brezilya'da, Arjantin'de, Bolivya'da tezgahlanan oyunları, siyaset sahnesindeki kukla hükümetleri, yasama, yürütme, yargıyı kendinde toplayan sivil diktatörleri, devletle, işverenlerle bütünleşmiş, sınıfla bağı kopmuş sendikacıları işçiler şimdilik yalnızca izliyorlar. Yeni cumhurbaşkanının daha seçildiği gibi MESS Başkanı olduğu dönemde işverenlerden yana tutumu ile övündüğünü, Başbakan olduğu dönemde milli gelirden aldığı payın yüzde 24.8'den yüzde 15.8'e düştüğünü, dişinden tırnağından arttırdığı vergilerle oluşan fonların büyük patronlara sunulduğunu biliyor, görüyorlar. Üreten güçlerini siyaset sahnesine aktarmanın, yönetilen olmaktan çıkıp, yöneten olmanın da kanallarını bulacak, yaratacak. Yaşamın her alanında gerçekleştirecekleri kendi örgütlülükleriyle, zulme ve sömürüye karşı oluşturacakları direniş odaklarıyla mücadeledeki yerlerini alacaklar.

Korozo işçileri işçi kıyımına karşı yürüdü

Baştarafı 1. sayfada

eden işçiler toplu alkış ve ''Polis-işveren işbirliğine son'', ''işçi kıyımına son'' sloganları ile yürüyüşe geçtiler. Sefaköy merkezine doğru 500 metre kadar alkışlarla yürüyen işçilerin, önce polis ekip arabaları tarafından ikiye bölündüğü, daha sonra gazetemiz muhabirini de gözaltına alan Sefaköy polisince coplanarak dağıtıldığı bildirildi.

Petrol-iş İstanbul Şubesine bağlı KOROZO işyerinde 170 işçi çalışıyor. 120 sendikalı işçinin bulunduğu KOROZO'da yaklaşık 3 ay kadar önce yine aynı yöntemle 45'e yakın işçi işten çıkartılmış. Şimdi de kesim bölümünün 59 işçi işten atılmak isteniyor.

İşveren, işyerine 300 metre kadar uzaklıkta bir yer tutup, paravan bir şirket kurarak üretimi oraya kaydırmak ve toplu işçi kıyımlarıyla işyerini sendikasızlaştırmak istemektedir.

Polis-işveren işbirliğine ve polis baskılarına rağmen, çevre fabrikalardan gelerek KOROZO işçilerine destek veren değişik işkollarından işçilerin dayanışma çabaları olayın dikkat çekici diğer yönüydü.

İşçi sınıfının çıkarlarını gözeten sendika yönetimlerinin, işçiler arasında kendiliğinden gelişen bu ''dayanışma bilinç ve çabalarına'' dikkat ve destek vermeleri; diğer yandan işçilerin de sendikalarını zorlayarak, işverenin ''sendikasızlaştırma politikası''nın sonucu olarak pervasızca uyguladığı toplu işçi kıyımlarına karşı en etkin eylemleri gündeme-zaman geçirmeden-getirmeleri gerekiyor.

Sömürünün bir

çi yığınların cebindeki paraları kendi kasalarına aktarmanın, kârlarına kâr katmanın bir yoludur. İşçiler iki yıl için belirlenmiş sözleşmelere mahkûm edilirken işverenler istedikleri zaman ve oranda üretilen ürünlere zam yapabilmektedirler. İşçilerin kayıplarını gidermek için yükseklikleri ve tamamen meşru olan ek zam taleplerini ''yasa dışı'' olarak nitelerken, kendilerinin sürekli zam yapmalarını ''doğal hakları'' olarak göstermeye çalışmaktadırlar.

Yıllardır süren zam yağmurları yüksek enflasyon Türkiye ekonomisinin yapısal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Egemen sınıflar ve onların siyasi iktidarları enflasyonu ve zamları bir sömürü mekanizması olarak kullanmaktadır. Bunun sonucunda ücretli-maaşlı kesimin milli gelirden aldığı pay 1983'te % 24,8 iken 1988 yılında % 15,8'e düşmüştür. Toplam maliyetler içinde işçiliğin payı % 5'lere kadar gerilemiştir.

Bu gidişin önlenmesi insanca bir yaşam düzeyinin sağlanabilmesi için siyasi ekonomik ve toplumsal karar alma mekanizmalarının bir avuç soyguncu sömürücüden ve onların iktidarından başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkın eline geçmesi gerekiyor. Üretenlerin yönettiği her alanda kendi adlarına karar alıp uygulayabildikleri bir toplumsal sistemde bu pervasız talan ve soygunun sürmesi mümkün olmayacaktır.

Böyle bir hedefe giden yolda ise işçiler ve emekçi halk, egemenlerin her saldırısına sömürüyü sürdürme ve artırma yönündeki her girişimine karşı koyabilecek örgütlenmeler oluşturulmalıdırlar. Ancak bu örgütlü güç devreye sokulduğunda zamlara, sömürüye karşı emekçi halkın elinde bir direniş silahı olacaktır.

Otobüslerden, kahvelerden, işyerlerinden, mahallelerden başlayarak halkın kendi üzerinde oynanan oyunlara sessiz kalmaması, aktif tavır alması sağlanmalıdır. Her saldırıya karşı direnişi sağlayabilecek, giderek bir direniş hattı oluşturabilecek bir mücadele çizgisi izlenmelidir. Sendikalar dernekler, odalar, kooperatifler ve benzeri kitle örgütlerinde bu mücadele çizgisi hayata geçirilmelidir.

Tabanı oyuk

mite ve konseylerinin, sözleşme komitelerinin, disiplin komitelerinin, grev komitelerinin yaratılması gerektiğini vurguladı. ''Muhalefet'' çalışmalarını ise şöyle özetledi: **''Muhalefet hareketi üç yıl önce fazla sağlıklı olmayan bir biçimde başladı. Bu sağlıksızlıkların başında Anadolu ile yeterli diyaloğun kurulamaması geliyordu. Üç yıllık süreçte bu aşılmaya çalışıldı.**

...İşyeri temsilcisi seçimlerini işyeri düzeyine indirdik. 15 günde bir işyeri temsilcileri, değişik işyerlerinde toplantılar düzenleyerek sendikal hareketteki tüm gelişmeleri, işçilere ileterek (çeşitli bültenlerle), işçi kurultayı düzenleyerek yaymaya çalıştılar.

...Amacımız salt genel merkez değil, Türk-İş'i de değiştirmek. Genel Kurulda verilen sözler tutulursa yönetim değişecek''.

Ancak verilen sözler tam anlamıyla tutulmamış olacak ki, seçimler sonunda eski ağırlıkların önemli bir bölümü yerlerini korudu:

Genel başkanlığı 154 oyla Fuat ALAN

Genel bşk. yrd.na 125 oyla Hasan SOYSAL

Genel skr.ğe 129 oyla Metin YAZICI

Genel mali sekr.ğe 134 oyla Mahmut HAMİTOĞULLARI

Genel teşkilatlandırma skr.ğine 125 oyla muhalefet adayı Ali BAŞDEMİR

Genel Eğitim Sekreterliğine (tek aday) 231 oyla Mustafa SOLMAZ

Genel araştırma ve planlama sk.ne 124 oyla (muhalefet adayı) Kasım YORULMAZBAŞ seçildiler.

Yönetimde belli ölçüde bir denge kurulurken, 29 üst kurul delegasyonundan 26'sını muhalefet adayları kazandı. (Denetim ve disiplin kurullarıyla, üst kurul delegasyonunda ağırlık sağlayan ''muhalefet'', bunu yönetim kuruluna taşıyamadı.) Bu durum delegeler arasında, Belediye-İş gibi Türk-İş içinde önemli bir nicelik ağırlığa sahip bir sendikanın üst kurul delegasyonundaki bu ağırlıkla Türk-İş'te etkili olacağı yönünde yorumlandı.

Seçim sonuçları ise değişik yorumlarla karşılandı. Kimi çevreler genel kurulun kazanılmadığını,, bunun bir yenilgi olduğunu söylerken, kimileri de eski yönetimin ağırlığını korur görünse de altının oyulduğunu, varlık gösteremeyeceğini vurguladı.

Alaattin Uçar; Fuat Alan, Hasan Soysal, Metin Yazıcı, Mahmut Hamitoğulları gibi eski yöneticilerin yerlerini koruyabilmesini bir olumsuzluk olarak nitelerken, **''muhalefet olarak en büyük zaafımız çalışmalarımızı tabana indirememek oldu. Blok tavır alınması konusunda da eksik davranıldı. Bundan sonrası için bu zaafların aşılması, işçilere yayılı bir mücadelenin geliştirilmesi yönünde çalışacağız'' dedi.**

Evet, Belediye-İş genel kurulu günahlarıyla sevaplarıyla bitti. Savunulan politikaların, uzun vadede gözetilen hedeflerin örgütlü temellere oturtulmadıkça gerçek anlamını kazanamayacağı bir kez daha görüldü. Ellerinde para ve bürokratizm silahını tutan, sırtlarını düzen partilerine dayamış sarı sendikacılara karşı örgütlü mücadele vermenin gerekliliği bir kez daha kabul edildi. Yine ''muhalefetin'' 15-20 kişi içinde kurulu pazarlıklara dayandırılamayacağı da...

Şu bir gerçek ki Belediye-İş genel kurulunda elde edilen görece kazanım, şube başkanları düzeyinde oluşturulan komite çalışmasının bir sonucu. Ancak bu çalışma, aynı zamanda içinde eksikleri, zaafları da barındırıyor. Çalışmalar sadece şube yönetimleri arasında gerçekleştirildi. Ve elde edilen sonuç bu çalışmaların karşılığı olabilecek bir sonuçtu. Oysa yapılması gereken, örgütlenme çalışmalarını işyerlerinden başlatarak, İşyeri Komite ve Konseylerinin yaratılması, tüm çabaların sağlam, örgütlü temellere oturtulmasıdır. Böylece elde edilen başarılar kazanımlar kalıcı olacak, çalışmalar yönetimle sınırlandırılamayacaktır.

Şimdi, ''Belediye-İş yönetiminde 'muhalefet'ten kaç insan var?'' tartışmasından öte, bugün yapılması gereken yanlışların sorgulanması, ortaya dökülmesi, değerlendirilmesi ve çözüm üretilmesi gerekiyor.

Ancak işyeri örgütlülükleri üzerinde
cek bir örgütlülükle mücadele gerçek
rabilir. yöntimde olanlar devrimci ins
salar, büyük çaba da gösterseler, örg
lerden başlayarak yükseltilemezse, bu
boş kalacak ve tıkanacaktır.

Çözüm, işçileri gerçek anlamda söz
hibi kılacak, tüm gelişmelerde (buna
da dahil) aktifleştirecek örgütlülükler
tır. Böyle olunca da Belediye-İş'te ya
sarı sendikacılar koltuklarına yapışıp k
tır. Değişen belediye yönetimleriyle
dika yönetimleri politik manevralara
tir. Gelişmeler, işçilerin insiyatifi doğru
şanacaktır.

Bugün için koltuklarını korumayı b
uzlaşmacı merkez yöneticilerinin beli
nin azaldığı bir gerçektir. Ancak salo
de işçilerin belirleyiciliğinin hakim o

Üst kurul delegasyonunda yer al
demokrat insanlara düşen görev ise T
kurulunu sınıf ve kitle sendikal anla
tıldığı, faşist, uzlaşmacı, devlet sendik
hir edildiği, mücadele çizgisinin sav
alana çevirmektir. Bu avantaj sonun
nılmalıdır.

Bundan sonra yapılacak çalışmala
lan sınıf ve kitle sendikal anlayışının
larak **İŞYERİ KOMİTE VE KONSEY**
nun çekirdeklerinin oluşturulması, işç
de bilinçlendirilmesi, mücadele içinde
rekiyor. Gerçekleştirilecek tüm girişi
nizasyonların da bu örgütlülüklerin g
met edecek tarzda yapılması gerek
Belediye-İş genel kurulunda bir işçi
gibi: **''Kişilerin değişmesi önemli de**
mi ışığında hareket edip, kendi send
ma yolunda çalışmazsak üç yıl sonra
larız.''

Likat-İş'te

de sonuçlandı. İşçi sınıfının mü
parlamento sınırları içinde hapse
nelik bu gelişmeler, sendika yöne
yeni bir yüzle ortaya çıkma gay
sokmuştur. Bu genel durumun ya
kat-İş çıkışları vardır. Türk-İş G
rulu'nda Likat-İş Sendikası 5
temsil edilecek. Likat-İş Türk-İş G
rulu'na az bir delegasyonla katılsa
dikanın genel kurulunda yaşanıla
ortamı dağıtılmalı, böylesi olanla
nıfının sesinin yükseltildiği, yaşan
ların anlatıldığı, tartışıldığı, yap
rekenlerin belirlendiği alana çev
Ve bu doğrultuda tavır alınmal
sülerde, kürsülerin gerçek sahibi
lerin sesi yükselmelidir.

Likat-İş'in gerçek anlamda bi
kitle sendikası olması doğrultu
adımı atmıştır. Bu adımın ileri g
si ancak **Liman işçilerinin sınıf v**
dikası anlayışıyla kavranarak, sı
dikal bilincinin geliştirilmesi, örg
odağı olan işyerlerine dönülerek,
gütlülüklerinin yaratılmasıyla o
ilişkilerin nitelleşmesi, kazanım
cı olması, ancak kalıcı örgütlülü
cak Liman işçilerinin özgüçleri
ye girmesiyle doğru orantılıdır.
da yük taşıyan, boşaltan, denetle
leri çalıştıran, makinaları onaran
yapanların sendikal örgütlülüğün
de söz ve karar sahibi olmasının
nı hazırlamak bugünkü yönetin
görevidir.

is-idare-sivil faşist işbirliği

niversitelerde şeytan üçgeni

Demokratik Üniversite mücadelesi sek öğrenim gençliği, bir süreden be- lışarı bilim içeri", "Polis defol, üni- bizimdir", "Polis-idare işbirliğine anlarıyla bir kampanya yürütüyor- mpanyanın kararlı bir şekilde sür- sonucu, polis, görünürde bir süre- ardan çekilmişti. Polisin okullara in zeminlerini yaratma noktasında ezgahlandı. 1 Aralık Cuma günü İÜ yın Yüksek Okulu'nun uzun müca- nucu açtırmayı başardıkları kanti- zim Ocak" Dergisi'nin afişi asılmak ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy- fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu- ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist a kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ- saldırdılar. 10 kadar öğrenciyi kız- rtetmeksizin zincir, bıçak ve sopa- en yüze yakın faşist grup, okul asis- MHP'li Samsun Demir'den aldıkla- ayla öğrencileri tehdit ettiler. Daha ekbir" getirerek ve marşlar söyleye- rsitenin önüne kadar yürüyen grup, a hiçbir müdahaleye uğramadan da-

yı haber alan diğer okullardan gelen- kte öğrenciler, Basın Yayın Y.O'da ı ve kendilerini savunma kararı al- istlere silah temin eden **asistan Sam-** r'in cezai koğuşturmaya uğraması, dırılan faşistlerin bulunup cezalan- ve kendilerine haksız yere soruştur- aması talepleri yerine getirilinceye ulu terketmeyeceklerini bildirdiler. **le samimiyeti"** öğrenciler arasında nış olan **Okul Müdürü Tayfun Ak-** ldırı sırasında kendisine saldırgan- de silah gördüğünü haber veren bir ıciye, **"biliyorum ben de gördüm ey yapamayız"** diyebilecek taraflı- rirken, basının önünde **"baba"** rol- runmayı da ihmal etmedi. Öğrenci- rini Baro, İnsan Hakları Derneği gi- uruluşlara iletip, taleplerinin kabul artıyla okuldan çıkacaklarını, ken- arabuluculuk yapmasını istediler. fonu öğrencilerin yüzüne kapatma- nasihat etmeyi de ihmal etmezken, **kları Derneği** ve **SHP İl Yönetimi** ve **İl M.Ali Eren** olay yerine gittiler. rin istemlerini Çelik Kuvvet Amiri- grup, **"Devlet pazarlık etmez"** söz- rşılaştılar. Daha sonra göz yaşartıcı e tazyikli sularla saldırıya geçildi. rasında pek çok gazeteci de yaralan- **unmayacağız"** sözüne rağmen dışarı encilere coplarla saldırı sürdürüldü yakın öğrenci gözaltına alındı. dan nasibini alan basın, olayı **çatışması"** manşetleriyle verdi. Sal- ın ellerini kollarını sallayarak, marş- birlerle yürüyüp dağılmaları karşı- laf etmezken, saldırıya uğrayan ve n öğrencileri de elebaşı ilan etti.

ALK GÜÇLERİ SALDIRILARA DUYARLI OLMALI VE TAVIR LIDIR. DUYARSIZLIK ÖLÜM ALARINA DAVETİYE MAKTIR

Yayın Y.O'na saldırı 12 Eylül son- ekleşen ilk örgütlü sivil faşist saldırı- ananlar öğrenci gençliğin mücadelesi ı **"kısmi"** anlamda üniversiteden çe- lisin sivil faşistleri paravan olarak kul- iversitelerin karakol haline gelmesi ısunda tezgahlanan bir provakasyon- ÖK'le polisin uyum içinde çalışması- ği olarak sivil faşistler tampon olarak makta, polis işgaline meşruluk kazan- k istenmektedir.

melerin bir yönü böyleyken diğer ve elimi ülkemizde önümüzdeki günler- yacaklarımızın sinyalleri verilmekte- Eylül'den beri devletin resmî ideoloji- e gelmiş Türk-İslâm sentezi çerçevesinde tüm ülkeyi faşistleştirme çalışmalarının provaları yapılmaktadır. 12 Eylül'den sonra sivil faşist hareket potansiyel olarak yedekte tutulmaktaydı. Bugün için devletin İslâmî hareketi yeterince kontrol edememesi, sivil faşist hareketin doğrudan kontrolleri altında tutulması, devlet terörünün gerçekleşmesi için provakatif zeminler oluşturulmaktadır.

12 Eylül sonrasında Türk-İslâm sentezinin gereği olarak devlet eliyle daha da güçlendirilen İslâmî hareket aynı zamanda sivil faşist hareketin kitle tabanını oluşturacak potansiyele de sahiptir. Daha açık bir deyişle, bugün kitle tabanı olmayan sivil faşist hareket bu tabanı, İslâmî akımlardan bulmaya çalışmaktadır. Bu konuda devlet türban olayını kasıtlı olarak gündemde tutarak sivil faşistlere eylem alanı oluşturmaktadır. Sivil faşistlerin son olayda olduğu gibi Cuma gününü seçmeleri, camiden adam toplamaları, İslâmî motifleri işlemeleri de bu anlamda boşuna değildir.

Özerk ve demokratik üniversite mücadelesinde, polisin kısmi olarak okullardan çekilmesini sağlayan öğrenciler, polisin okullara dönmesine zemin yaratmak için tezgahlanan oyunlarla karşı karşıya.

Yeni Düşünce adlı yayın organlarında **"12 Eylül'e, Mamak'ı yaratan Raci Tetik"**lere, çatılması yalnızca göstermeliktir. Saldırı sonrasında dağıttıkları Ülkücü Gençler imzalı bildirilerinde de devrimcilere çağrı yaparak, **"kendilerinden farklı düşünenlerin de olabileceğini", "141-142-163'e karşı olduklarını", "olayları MİT, provakatörler ve solcu öğrencilerin çıkardıklarını"** açıklamaları, üslupları şaşırtıcı ve yanıltıcı olmamalıdır. Kitleleri tutmak için bu türlü göstermelik kavramlara ajitasyon ve propagandaya ihtiyaçları vardır. Demagojinin faşizmin ana özelliklerinden biri olduğu unutulmamalıdır.

Diğer yandan önemli bir nokta ise sivil faşist hareketin kadrolarının oluşumunda bilinçli tercih öğesinin daha belirleyici olmasıdır. Ayrıca devlet destekli **"Ülkücü Mafya"**nın da sivil faşist harekete her zaman için para, silah ve her türlü olanağı sağlaması, içiçe çalışması, gereğinde bu unsurların devreye sokulması önümüzdeki günlerde saldırıların şiddetinin artabileceği olasılığını yükselmektedir.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında girilen yarı başkanlık sistemi ve Markosvari gelişmeler önümüzdeki günlerin zor geçeceğini göstermektedir. İç savaş koşullarına hazırlık niteliğinde Aydın'da anti-terör eğitimi maskesi altında yapılanlar gibi devlet eliyle ölüm mangalarının yaratılması hazırlıkları vardır. Ülkedeki sınıflar mücadelesinin gelişimi doğrultusunda sivil faşist hareketin konumlanması direkt ölüm mangaları yaratma doğrultusunda gelişecektir. Her dönem devlet eliyle beslenen, semizlenen, konumlandırılan sivil faşist hareketin işlevi böylesi yönelimdedir.

Kahramanmaraş katliamını, Sivas, Çorum olaylarını yaratanlar ülkemizin faşizmin pençesinde suskun kalmasını istemişlerdir. Tüm halk güçleri ülkenin Kahramanmaraş'a çevrilmemesi için, okulundan, mahallesine, fabrikasına kadar hayatın her alanında anti-faşist mücadeleyi gerçekleştirmişlerdir.

Emekçi halklarımızın bu meşru müdafaasını **"anarşi, sağ-sol çatışması, kardeş kavgası"** demagojileriyle saptırmaya çalışan 12 Eylül'cüler bugün, **"tarihi tekerrür"** ettircesine **"sağ-sol çatışıyor, anarji doğuyor"** gibi sözleriyle saldırı ve provakasyonlarını gizlemeye çalışmaktadırlar.

Dün ülkemiz Kahramanmaraş'a çevrilemediyse, emekçi halklarımızın ve onların önderi devrimcilerin kanı canı pahasına verdiği mücadelelerin sonucudur.

Bugün Basın Yayın Y.O'da yaşananlar önümüzdeki yaşayacağımız sıcak günlerin ön habercisidir. Olaylara duyarsız kalmak ileride yaratılacak ölüm mangalarına davetiye çıkarmaktır. Tüm halk güçleri, devrimciler, ilericiler, anti-faşistler, aydınlar olaylara duyarlı olmalı Maraş'ları, Çorum'ları yaratanlarla ülkemizi 12 Eylül'e getirenlerin aynı güçler olduğunun bilinciyle faşizmin teşhiriyapılmalı ve bu doğrultuda tüm halk güçleri kesinlikle tavır almalıdır.

Sivil faşist hareketin **"düşünceleı. iktidarda kendileri cezaevlerinde"** olma söyleminin doğal uzantısı olarak devletin politikalarından alınmaları, küsmeleri bizleri yanıltmamalıdır.

oğramacı'dan şimdi de çi kıyımı

ersitelerdeki öğrenci ve öğretim üyesi dan sonra YÖK başkanı Doğramacı şyerinde işçi kıyımına başladı. Anka- eytepe köyünde kurulu bulunan Tepe şletmesine bağlı işyerlerinde 60 kadar ş akitleri feshedildi. Tepe grubu Doğ- 'nın kurduğu Bilkent Holding'e bağlı rinden birisi. Toplam 1370 işçinin ça- şyerlerinde, işçilerin sendikalaşma gi- ri, İhsan Doğramacı'nın emirleriyle, maya çalışılıyor. 60 işçinin işten atıl- una bağlanıyor.

n Doğramacı'nın Tepe grubu işletme- tim kurulu üyelerini toplayarak; **"bu işyerlerine kesinlikle sendika sokmayacaksınız"** dediği öğrenildi. Bu emirden sonra kollarını sıvayan yönetim kurulu, sendikal faaliyetleri tespit edilen 60 kadar işçiyi, **"kadro fazlası var"** diyerek, işten attı. Olayın devamında, Hürriyet gazetesinin 4 Kasım 1989 günkü sayısına ilan vererek, işçi arayan işveren, asıl niyetinin ne olduğunu gizleme ihtiyacını bile duymuyor.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Öz Ağaç-İş sendikası, bu durumu protesto ettiklerini, amacın sendikal hak ve hürriyetlere darbe indirmek olduğunu belirterek kamuoyunu duyarlı olmaya çağırdı.

Şeker-İş Sendikası 13. Genel Kurulu yapıldı

Şekerin tadı yok

Şeker Sanayii işkolunda örgütlü tek sendika durumundaki Şeker-İş Sendikası 13. genel kurulu 2-5 Kasım tarihleri arasında Ankarada yapıldı. Genel Kurul açış konuşmasını yapan Şeker-İş Genel Başkanı **Hikmet Alcan**; 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'e değinerek şunları söyled, **"ülkemizdeki demokratik rejimi tamir amacıyla, 1961 Anayasa'sından sonra iki müdahale oldu. Her iki müdahalede de gerekçe; demokrasiyi yeniden tesis etmek idi. Ama her ne hikmetse demokrasi, sermayeden yana tesis edildi...". "1983 yılı genel seçimleri hepimiz için, büyük bir umut olmuştu."** Daha sonra 83 seçimlerine ilişkin **"zannettemşti ki"** diyerek devam ettiği konuşmasında Alcan ANAP'a ilişkin yanılgısını 1989 Şeker-İş kongresinde itiraf ediyordu. **"Refaha susamış çalışanlar, dar gelirliler, oylarını enflasyonu % 10'lara düşüreceğini, neticede çalışanların mutlu edileceğini, refahın en uygun şekilde tabana yayılacağını ifade edenlere verdi. Netice ise hepimizin malumu"**, diyordu.

"ZANNETMİŞTİK Kİ,"

12 Eylül ve 24 Ocak kararlarını, "adet yerini bulsun, Şeker-İş eleştirmedi demesinler" gibisine bir üslupta eleştiren Alcan; vakti zamanında, 12 Eylül'ü anarşi ve terörden kurtuluş, 24 Ocak kararlarını işçinin refahı, 82 Anayasasını, 83 seçimleri ve ANAP'ı da demokrasiye geçiş ve hür sendikacılık olarak zanneylemiş.

89 Türkiye'sinde **"neticede herkesin malumu"** olan olaylar, vakti zamanında Şeker-İş yöneticileri tarafından, daha başka şeyler olarak "zanneylenir"miş.

Genel Kurulun 3. günü konuşan delegeler ise, Şeker-İş ve Türk-İş'in geçmiş dönem politika ve **"zan'larına"** ilişkin daha bir açıklık getiriyorlardı.

598 sayfalık çalışma raporunda ise, 1980 sonrası döneme ilişkin, 12 Eylül, 24 Ocak kararları ve sendikalar kanununa ilişkin değerlendirmeler, ancak çalışma raporunun 59-62 ve 139-147 sayfaları arasında sıkışıp kalmıştı. Çalışma raporunda ise, yine bu dönem politikaları, hükümet çevresi ağzıyla anlatılarak, bu politikalarla o dönem yönetimlerinin kendi programlarında neleri amaçladıkları yazılıyordu. İşçilere sunulan bu raporda 24 Ocak kararları şöyle anlatılıyor, **"...Bu durum enflasyonu körükledi. Sonuçta daha köklü önlemleri içeren yani bir kararlılık programı, 24 Ocak 1980'de yürürlüğe girdi". "...fiyatlama sürecinin serbest rekabet piyasası koşullarında oluşması ön-**

Devamı 11. sayfada

İPLİK PAZARI

Vekillerimiz

Sevgili milletvekillerimiz **"vatan ve millet uğruna"** yoğun çalışmalarından fırsat bulup nihayet kendilerini düşünebildiler. 33 yaşında emekli olabilme hakkından **"süper maaş"**a kadar; emeklilik süresince de milletvekili iken tanınan ayrıcalıkların devam etmesine kadar pek çok yeni **"hak"** TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi. Emekli Sandığı bütçesine de bunun için 200 milyar liralık ek ödenek kondu. Bu arada memur maaşlarına yapılan zam % 24'ü geçmezken **"vekillerimiz"**in maaşları 7 milyon 220 bin liraya yükseliverdi.

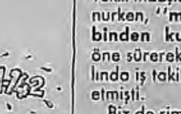
Turgut Özal daha önceleri milletvekili maaşlarının arttırılmas nı savunurken, **"milletvekillerini iş takibinden kurtarma"** gerekçesini öne sürerek **"vekillerimizin"** aslında iş takibi ile geçindiklerini ima etmişti.

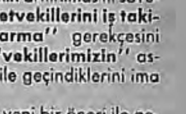
Biz de şimdi yeni bir öneri ile geliyoruz. Özal'ın da söylediği gibi milletvekilleri nasıl olsa iş takip etmekten halkın sorunlarının çözülmesine fırsat bulamıyorlar. **Öyleyse maaşlarını da emekçi halktan alınan vergilerle oluşturulmuş bütçeden değil, kimin işini takip ediyorlarsa onlardan alsınlar.**

PARLAMENTO ORMANINDAN BİR AĞAÇ

ANAP'lılar "Özal, başbakanlığında **'bir ağacı'** aday göstersе seçeriz" dediler.

Özal, Yıldırım Akbulut'u aday gösterdi ve Akbulut seçildi.

NAMUSSUZ ENFLASYON

"Demokrasi şampiyonluğunu" yıllardır kimselere bırakmayan büyük demagog Süleyman Demirel, Tekgıda-İş Genel Kurulu'nda işçilere öğütler verdi. İşte bunlardan ikisi:

- **Sizler, hiç kimseyi incitmiyorsunuz, herkesi alkışlıyorsunuz. Böylece diyalog olmuyor monolog oluyor.**
- **Enflasyon öyle bir namussuz, öyle alçak bir şey ki komünizme davetiye çıkarmaktır.**

Kırarım ha!..

Korozo Plastik fabrikasında geçtiğimiz günlerde hareketli saatler yaşandı. İşverenin işten çıkaracağı 59 kişiyi önceden belirleyerek iş ve işçi bulma kurumuna haber vermesi üzerine Korozo işçileri civar fabrikalardaki işçilerin de katılımıyla bir basın açıklaması yaptılar. Gerçi olay yerinde gazetemizden başka bir basın organından kimse yoktu ya...

Basın açıklamasının davetsiz misafirleride vardı. Onlar da iki minübüs ve bir kaç otoyla fabrikanın önünde hazır ve nazırdılar.

Olayları izleyen arkadaşımızın çektiği fotoğraflar polislere batmış olacak ki uyarma gereğini duydular. Arkadaşımız "görevini yaptığını" belirtince de komiserin tehditleriyle karşılaştı.:

— Kırarız makineni ha!... Biz kaç tane kırdık bunlardan biliyormusun?

Önce ben, Sonra sen

Beybi'de işten atılmalar gündemde. İşten atılan 7 kişinin ardından 15 kişilik bir liste hazırlandığından sözediliyor. Liste Je adı olduğu sanılan bir kadın işçi, üyesi olduğu Laspetkim-İş Sendikası'nın genel sekreterine, yasal izninin işveren tarafından kullandırılmadığından sözetmiş. Aldığı yanıt hayli ilginç.

"Uludağ'a kayak yapmaya gidiyorum. İzin kullanacağım. Dönüşte görüşürüz. Biraz bekle"

İnsanlar Böyledir

Müjdeler olsun!.. Beklediğimiz roman, ölümsüz yapıt **"İnsanlar Böyledir"** sonunda çıktı. **Üstün İnanç** adlı "üstün inançlı" arkadaşımız biz işçiler için gecesini gündüzüne kattı; ne yaptı etti bu muhteşem yapıtı yazdı.

Neler yok ki içinde: metal ve dişliler, fazilet ve manevi değerler, aşk, nefret, intikam...

Bu romanı mutlaka okuyunuz, okutunuz. Ancak bu arada sendikamız Türk-Metal'e de yatıp kalkıp dua ediniz.

Not: Bu ilan Türk-Metal Sendikası'nun kurdurtuğu bir kooperatifin aylık İstanbul Metal İşçileri dergisinden alınmıştır.

Türk-İş Genel Kurulu

Sonucu baştan belli

• Mart-Nisan eylemleri sendikal yönetimleri oldukça ürkütmüştü.

• Sendika Genel Kurullarında gerçekleştirilen tüzük değişiklikleri ile sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimler tarafından "Sendikal Oligarşi" yaratılmıştır.

• Delegeler içinde yeralan Devrimci Demokratlar, kürsülerden işçi sınıfının sendikal anlayışını ve mücadelesini, işçi sınıfının sesini yükseltmelidirler.

Türk-İş Genel Kuruluna çok az bir zaman kala, genel kurulları yapılamayan Tezkoop-İş ve Selüloz-İş sendikalarının genel kurulları dışında Türk-İş'e bağlı bütün sendikaların genel kurulları tamamlandı. Ve şimdi gözler Türk-İş Genel Kuruluna çevrilmeye, tüm dikkatler burada yoğunlaştırılmaya çalışılıyor. Yaşanan telaş, sonucu baştan belirlenen bir genel kuruldaki güçleri dengelemekten ibarettir.

Mart-Nisan eylemleri siyasal iktidarın yanısıra sarı-uzlaşmacı, teslimiyetçi sendikal yönetimleri de ürkütmüştü. Fakat bu eylemler siyasal önderlikten yoksun oluşu ve siyasal sonuçlar üretmemesi nedeniyle kendiliğinden bir nitelik taşımaktaydı. Diğer bir anlatım şekliyle örgütsüzdü, örgütlenemedi.

Yükselen işçi tepkileri değişik "**muhalefet**" hareketleri biçiminde şube genel kurullarına yansımış ve yer yer değişmelere neden olmuştu.

İşçi sınıfının bu kendiliğinden eylemlerinin hızından korkan sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimler, sendikalarının genel kurullarına yönelik yeni, "sol" görünümlü politikalar üretmek zorunda kalmışlardır. Hazırladıkları Çalışma Raporlarında ve genel kurullarda sözde "demokrat, işçi sınıfından yana" bir tavır görüntülemeye çalışmışlardır. Bu nedenle "**işçi sınıfı, işçi hakları, demokrasi vb.**" sözleri dillerinden düşmemiştir. Nitekim sendika genel kurullarında SHP,DYP ve hatta iktidarın kolu işlevi gören eğilimlere kadar herkes "**demokrasi havarisi**" kesilmeye başlamış; dillerinden "demokrasi" sözünü hiç düşürmeyen sarı-uzlaşmacı yönetimler, diğer yandan sendikalarında sendikal demokrasiye "hayır" demişler, sendika içi demokratik uygulamalara karşı çıkmışlardır.

Kuşkusuz genel kurullara yönelik bu yeni politikalar, işçi sınıfının sınıfsal çıkarları açısından bir gelişimin işaretleri değil, sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimlerin, kabaran işçi dalgalarının kendilerini kıyıya atmalarını önlemeye yönelik çabalardır.

Bir kaçı dışında tamamlanan sendika genel kurullarında, genel olarak SHP-DYP ittifaklaşmaları gözlenmiştir. Siyasi partilerin kürsü olarak kullandıkları bir alan işlevi gören sendika genel kurullarında, yönetim değişikliğine uğrayan Hava-İş, Likat-İş ve yönetimi yenilenen Tümtis sendikaları dışındaki diğer sendikalarda-kişiler değişmiş olsa bile anlayış olarak- eski yönetimler yerlerini korumuşlardır. Genel kurullarda gerçekleştirilen tüzük değişiklikleri ile (örneğin şube açmak, birleştirmek, kapamak, genel kurul yer, tarih konularında şubelerle genel merkezin mutabakatını sağlamak...vb.) sendikal muhalefetlere yaşam hakkı tanımayan "**sendikal oligarşiler**" yaratılmaktadır.

Bu durum sendika genel kurullarında genel olarak SHP-DYP ittifaklaşması şeklinde ortaya çıktı. Türk-İş genel kuruluna doğru bu ittifak, içine iktidar yanlılarını da alarak işçi sınıfını "**devlet sendikası**" içinde denetim altında tutmak, gelişebilecek sendikal muhalefetlere olanak tanımamak ve kendi yönetimlerini güvence altına almak yönünde bir yapılanış içine giriyor. Hatta bu "**devlet sendikası**" içinde "**birlik**", dışarı da kalanları da (Çelik-İş, Otomobil-İş, Laspetkim-İş...) çağrılayan bir açık kapı niteliğindedir.

• koltuklarını korumak telaşına düşen sendikacılar arasında DYP-SHP ittifakı ön plana çıktı.

Genel Kurullardaki ittifaklaşmalar mutlaka ortak listelerde aranmamalıdır. Ayrı ayrı listelerle çıkmak, bu ittifaklaşmaların olmadığı anlamına gelmez; yalnızca sandalye paylaşımını oylamaya bırakan bir anlam taşır.

Bugün işçilerin karşısına "sağ" düşünce olarak çıkmanın mümkün olmadığı açıkça görülmektedir. İşçileri denetim altında tutan "devlet sendikası Türk-İş içinde bir birlik" in esenliğinin sağlanması açısından SHP-DYP ittifakına iktidar yanlıları da ortak edilebilecektir. Bu yeni ortağın katılımı açık olarak değil, sandık açıldıktan sonra görülürse şaşırtıcı olmamalıdır.

Delegeler içinde yeralan devrimci demokratlar, Türk-İş Genel Kurulunda açık ki sonucu belirleme gücüne sahip değildirler. Ama genel kurul kürsüsünden işçi sınıfının sesini yükseltebilirler. Bu ses, tüm işyerlerine kadar uzanan, devrimci sendikal anlayışı ve mücadeleyi işçi sınıfına duyuran bir ses olmalıdır.

Tümtis: Türk-İş'te farklı bir ses

"Bizler devrimci sendika diyoruz"

Tümtis (Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası) 21. olağan genel kurulu 4-5 Kasım tarihleri arasında yapıldı.

Genel Kurul İstanbul Eminönü Halkeğitim merkezinde 5500 üyeyi temsilen 200 delegenin katılımıyla gerçekleşti. Deri-İş genel başkanı **Yener Kaya**'nın divan başkanlığını yaptığı genel kurulda Genel Başkanlığı **Sabri Topçu**, Genel Sekreterliğe **Yurdal Şenol**, Genel Mali Sekreterliğe **Muammer Sağlam**, Genel Eğitim Sekreterliğine **Ali Kater**, Teşkilatlandırma Sekreterliğine **Mustafa Okumuş** seçildi,

Genel Kurulda, adayların belirlenmesi çoğunluğun aynı sendikal anlayışı paylaşmasından dolayı durgun bir havada gerçekleşti. Delegeler kürsüyü kullanmadılar. Sendikanın örgütlülüğünün daha ileri götürülmesi için değerlendirme ve görevlerin tespit alanı olan genel kurul bu doğrultuda değil, yalnızca adayların seçilmesi ve oy atılması olarak değerlendirildi. Çok az sayıda delegenin konuştuğu genel kurulda bir delege, "**Dünyada örse, çekici vuran biziz. Dünya sorunlarıyla bizden başka kim ilgilenecek... Bugün Kürt halkına bok yediriliyorsa, bu bizim sorunumuz. Biz köle mi kalmak istiyoruz. Ücretli sömürü düzenini yıkmalıyız. Kendi düzenimiz olan sosyalizmi kurmalıyız... Sendikaların yapısında bir değişiklik yok. Sendikaların yönetimine işçilerin gücü yansımıyor. Türk-İş devlet, sarı sendikadır. Yüzü değişse bile yapısı değişmeyecektir. Sendikal örgütlülüğümüzü ancak iş yerlerinde yapılması gerekenleri yerine getirirsek değiştirebiliriz. İşçi komiteleri oluşturulmalıdır. Örgütlü olmadan hak aranmaz. Sendikal yönetimler denetlenemez. İradelerimizi doğrudan işçi komiteleri aracılığıyla koymalıyız. Sendika içi demokrasinin yaratılması ve yaşatılması için üretenlerin örgütlü gücü sağlanmalıdır.**" diyordu.

Teşkilatlandırma sekreterliğine aday olan **Ali Rıza Küçükosmanoğlu** da konuşmasında genel kuruldaki rehavet havasını eleştirerek, "**genel kurullar hesaplaşma alanıdır. Konuşulması, tartışılması, değerlendirme yapılması gerekir. Bugün sendikalar 12 Eylül faşizminin, para babalarının belirlemiş olduğu sendikal alanda mücadele ediyor. 1948'den gelen anlayışla sınıf içinde sarı sendikacılık egemen kılınmaya çalışılıyor... Onlar sınıf ve kitle sendikası olmasın diyor. Biz sınıf ve kitle sendikası diyoruz. Bizler uzlaşmaz sendika diyoruz. Bizler devrimci sendika diyoruz. Bizler kararlılığımızı 1987 greviyle gösterdik. Mücadelemizi, Nakliyat-İş mücadele geleneğimizi ne 12 Eylül ağaları, ne de Dalan'lar durduramadı.**

Yönetimin eğitim ve örgütlenme konusunda eksikliği vardır. Özellikle üç yıl içinde üye kaydımız az olmuştur. Ama bizleri bekleyen binlerce, onbinlerce arkadaşımız var. Üç yıl içinde eğitim çalışması yapılmamıştır. Tümtis gerçek anlamda sınıf ve kitle sendikal anlayışına yakışır bir kimliğe kavuşmalıdır. Sendika içinde sarı-uzlaşmacı eğilimlerden arınmak gerekir. Sizlerde Nakliyat-İş'in olumlu mayaları vardır" dedi.

Tümtis Sendikası 12 Eylül'ün sendikaları soktuğu cendereyi 1987 ambarlar greviyle ilk parçalayan mücadelelerden birini gerçekleştirmiştir. Patronların lokavt silahını, lokavtı kırarak patronlara çeviren gene nakliyat işçisi olmuştur.

Türk-İş içinde sayılı nitlikteki sendikalardan biri olan Tümtis, nakliyat işçilerinin gücünü, örgütlülüğünü, sesini bütün sınıf kardeşleriyle birleştirmelidir. Türk-İş genel kuruluna giden delegeleri az sayıda olsa bile genel kurulda sarı, uzlaşmacı, devlet sendikal yapısına karşı "İlle de Kavga" mesajları verilmelidir. Sendika genel kurulunda yaşanan sönük, durgun hava dağıtılmalı Türk-İş genel kurulunda kürsüler işçi sınıfının çıkarına, yararına ve sınıfın potasına akacak mesajlarla doldurulmalı, ilişkiler buna göre belirlenmelidir. İşkolundaki işçilerin mücadele geleneği, genel kurul raporu ve rapora sahiplenme, gerçekleştirilmesi gerekenlerin yapılacağına ilk ışıktır.

Türk Metal Genel Kurulu'nda Özbek, işçi sorunları yerine "iç ve dış şer güçleri"nden sözetti

"Dava"dan dönene ihraç

• Ek zam eylemlerine katıldığı için Türk Metal'den ihraç edilen Gebze Şube Başkanı, "Patronlar işçi atmakla suçlayan Özbek en büyük işçi düşmanıdır. Mal varlığıyla Avrupa'nın ve Orta Doğu'nun en zengin sendikacısıdır. Bu mal varlığının nerden geldiğini açıklamalıdır" diyordu.

• Fesh edilen Gebze Şubesi'nin, ihraç edilen yöneticilerine Genel Kurul'da söz hakkı bile verilmedi.

17-19 Kasım tarihleri arasında yapılan Türk-Metal Sendikası genel kurulunda, Mustafa Özbek genel başkanlığa, Behzat Erdal genel başkan vekilliğine, Salih Kılıç genel sekreterliğe, Süleyman Erdinç mali sekreterliğe, Abdurahman Ünlü'de eğitim ve teşkilatlandırma sekreterliğine getirildi.

Genel kurulun birinci günü, delege ve konukların salona sıkı bir kontrolle alınması, basın mensuplarının kendi kartlarını salon görevlilerine vererek, "Türk Metal-BASIN" yazılı kartları yakalarına takmalarının istenmesi, rahatsızlık yarattı. Genel kurul salonunda, çok sayıda sarkık bıyıklı ve elleri göğüs hizasında birleştirilmiş, sendika görevlilerinin bulunması dikkat çekiyordu.

Genel kurul açış konuşmasını yapan, Türk-Metal genel başkanı Mustafa Özbek, işçi sorunlarını kısa yoldan iç ve dış şer güçlerinin(!) üzerine yıkarak, işin içinden çıkmaya çalışıyordu. "Dış güçler üç kıtayı birleştiren noktada güçlü bir Türkiye'nin doğmaması için her türlü güçlüğü çıkartmaya devam etmektedir," diyen Özbek, Türkçülük politikası içerisinde, Türklerin üstün yetenekleri gibi bir yaklaşımla, sınıfa Türk-İslam sentezini çıkış olarak gösteriyordu. "Türkiye coğrafi yapısı ile milletimizin sahip olduğu tarihi özellikler" diyerek konuşmasına devam eden Özbek, tüm doğruları(!) Türklüğün sahip olduğu tarihi özelliklere, her türlü kötülüğü ve yanlışları "sözde Türk kökenli beyinlere," "İç ve dış şer güçlerine" yıkıveriyordu.

İMREN AYKUT! "İŞÇİLERE EN YAKIN BAKAN"

Türk kökenli beyin arayışına çıkan, ırkçı bir anlayışa sahip olan Özbek'in sınıfa verebileceği hiçbirşey olmadığı ortaya çıktı. Özbek ve Sendikası tensikata uğrayan işyerlerinde (M.K.E.) işçilere sırtlarını döndüler, Türk Metal'den istifa eden Türk Traktör işçilerine karşı, polis ve işverenle işbirliği yaptılar. Sınıfın hak ve istemlerini, işverene tezgahlayan, işveren dostu, geçmişte MHP'ye, günümüzde MÇP'ye militan yetiştiren bir anlayışla sınıf çıkarları bağdaşmaz. "Önce aşiretten devlete ulaşan Türk toplumu, yeniden aşirete dönüştürülmek istenmiştir" diyen Özbek'in tüm derdi ırkçılıktır.

Özbek "Türk-İş'i Türkiye'nin kaderinde söz ve karar sahibi yapmak şarttır" diyerek tüm bu sınıf karşıtı anlayışını Türk-İş'e taşımayı da hedefliyor. Oysa işçi sınıfı tüm sınırları aşan daha yaşanılası, daha güzel bir dünya istiyor. Sınıfı bölen, ırkçı, işveren dostu, sınıfın hertürlü hak ve istemlerini yokederek, işçileri, işverenin her türlü saldırı ve soygununa mahkum eden bir anlayışa sınıfın ihtiyacı yok.

Özbek'in konuşmasından sonra, yapılan divan seçimlerinde Yol-İş genel başkanı Bayram Meral divan başkanlığına, Hikmet Alcan ve Enver Toçoğlu'da başkan yardımcılıklarına getirildiler. Konuklardan ilk konuşmacı İmren Aykut, genel kurulları "işçi sorunlarının tartışıldığı formlar" olarak tanımladıktan sonra, "sendikasız ve serbest toplu pazarlık sistemi olmadan, demokrasi olmaz. Biz serbest toplu pazarlığı getirdik" diyerek bitirdiği konuşmasının arkasından, divan başkanı Bayram Meral, İmren Aykut'u "kabinede işçilere en yakın bakan" olarak ilan ediyordu.

"ANA MUHALEFET PARTİSİ GENEL BAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL"

Bir zamanlar "bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyen Süleyman Demirel, Türk-Metal genel kurulunda "Başbakan Demirel" sloganlarıyla karşılanırken, "Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı" olarak anons edildi.

Türk-Metal'in MHP'lileri Demirel'e olan vefa borçlarını önünde oluşturdukları uzun kuy-

Devamı 11. sayfada

Genel kurulların

TOZU DUMAN

Yerli İçemiyormuş

Genel Maden-İş Genel Kurul'nda tekrar ge- nel başkan seçilen Şemsi Denizer, "dilek temenniler" bölümünde işçilerin ekono- kıntılarına değiniyordu. Denizer konuşu- örneklemek istedi:

— Arkadaşlar bugün yerli sigaranın fiya- yediyüz lira olmuştur.

İşçiler derhal müdahale ettiler:

— Yediyüz değil başkan, sekizyüz!..

Başkanın hafiften kızardığını söylemeye ge- rek yok tabii. Ancak böylesi "hassas" bir ko- nu bu kadarla kalmazdı. İşçiler eklediler

— Yerli sigara içmiyorsun galiba başkan

Denizer'in itiraf etmekten başka çaresi k- mamıştı:

— Evet, içemiyorum.

*****

Genel Kurul'da kulak kabarttığımız bir baş- ka diyalog da sendikanın yayınıyla ilgiliydi. E- ki eğitim sekreteri eğitim konusunda yöne- len eleştirilere katıldığını belirtiyor, ancak olmazsa sendikanın bir yayınının mevcut o- ğunu söylüyordu:

— **Arkadaşlar, eleştirilere katılıyoru- ancak yayınımız iyi-kötü çıkmaktadı-**

Bay Sekreter yanıtı olmakta gecikmedi

— **Onu da tek yaprak çıkartacak- neredeyse...**

Harcırah zaman

Delegelerden çok, paranın konuştuğu ge- kurullarda birbirinden ilginç olaylar yaşa- Kimi delegelerin kongreleri "**yenip-içilip** **lenilen**" yerler olarak görmesi boşuna d- Hele enselerinde işçilerin soluğunu hisse- yenler için... Belediye-İş Genel Kurulu'nd- benzer bir atmosfer var. Konuşmaların yerinde söz alıp, kürsüye gelen Mali Sek- Hasan Soysal "**Arkadaşlar, bugün pa- ama, sendikanın muhasebesi açık. G- harcırahlarınızı alabilirsiniz**" deyince londa aniden bir dalgalanma oldu. Orta- rulduğunda, delegelerin pek çoğu kong- lonunu terk etmiş, tozu dumana katarak- dikanın yolunu tutmuştu bile...

"Ben Türküm pusuya yatma

Hava-İş Genel Kurulu'nda Sosyal D- ma adıyla çıkan sınıf ve kitle sendikası - şını savunanlar eski Genel Başkan Adna- can'ı eleştiriyorlar:

— **Toplu sözleşme görüşmeleri s- da yönetimin uzlaşmacı teslimiyetçi rına karşılık biz işverene tepkimizi gö- mek istedik. Yemek boykotu kararı a- Biz yemek boykotunu sendikaya bild- ce, sendika önlemeye çalıştı. Önleye- yince de işverene telefon ederek "bi- kiler yarın yemek boykotu yapacak- mek milli servettir. Şöyle ucuz bir ye- çıkartın. Ziyan olmasın. Ayrıca ge- önlemleri alın" diye ihbar etti.**

Eski genel başkan eleştiriyi şöyle ceva- dırıyor:

— **Bu yalandır arkadaşlar. Yemek b- kotunu telefonla bildirmedim. Bizza- derek söyledim. Ben Türk'üm. Pu- yatmam. Bizzat işverene gidip ye- boykotunu bildirerek düelloya dave- tim.**

Genel Kurul bitiminde bir delege ise - konuşuyordu:

— **İlk defa Genel Kurul'a geldim. A- delege olmasam bile hiçbirini kaçırm- Tiyatrodan daha zevkli.**

Mis Süt'te sendika- işveren kıskacı

Gazetemize, ancak 6. sayısından sonra kavuşabildik. Bizim ümit ışığımız, aynamız oldu. Bizim sorunlarımızı tam da bizim anlayacağımız dilden yazıyor. Emeği geçen arkadaşlara elinize sağlık, kafanıza aydınlık diyoruz.

Sorunlarımız çok. İşyerimiz TEKFEN Holdinge bağlı Mis Süt. Çalışma koşulları çok kötü. Yaklaşık 200 kişi 12 saat çalışmaya mecbur bırakılıyoruz. Ücretler çok düşük. 2-3 toplu sözleşme geçirmiş işçiler hala asgari ücretle çalışıyor. İşgüvenliği ve işçi sağlığı yok. En ufak bir itirazda kapı dışarı ediliyoruz. Şefler istediği işçiye ihtar veriyor, işten çıkartıyor. İhtarları imzalamayanlara baskı yapılıyor. Hafta tatili yok, sürekli mesai veriliyor.

Sağlık koşulları ise berbat. Haftada üç gün gelen doktora baskı yapılıyor. İstirahat vermemesi söyleniyor, İşçiler hastaneye sevk ettirilmiyor. 200 işçiye 3 adet duş yeri var. Soyunma odaları ahır gibi, hiç havalandırması yok.

Yetkili sendika Tekgıda-İş. Biz İzmir Merkez Şubeye bağlı Balıkesir Şubesine bağlıyız. Böyle sarı sendika görülmemiştir. Tekgıda-İş'in en gerici şubesi olsa gerek. İşyeri kurulduğundan beri temsilci seçimi yapılmamış. Temsilcileri işveren belirliyor. Sendika da atama yazısını yazıyor. İşçiler ise örgütsüz ve suskun.

Kurtuluşu sendika değiştirmekte buluyorduk. Durumdan hemen işverenin haberi oldu. Özgıda-İş'ten bir kişi geldi, toplantı yaptık, bir de ne görelim. Tekgıda-İş'in i- yeri baştemsilcisi de toplantıya gelmez Meğer Özgıda-İş'in adamı onu da dave- miş. Tabii işveren hemen duydu.

İşyerinde yılda enaz 80-100 kişi sud- hanelerle işten çıkarılıyor. (Örnek: K- arkadaşına şefinin yanında "bey" di- ettiği için, "Beylik" onları tekelinde- lerin sürekli baskısı var. İşçileri bölüm- lüme sürgün edilerek yıldırılıyor. T- vermemek için (işi) kendilerinin bırak- sağlanıyor. İşçiler işe korku içinde gel- Ne zaman işten çıkarılacakları belli d-

İşverenin bir taktiği de böl-yönet. Ü- site, lise mezunları, ustabaşı ve form- sendika üyesi yapmıyor. (Yaklaşık 50- şi) bunlara yüksek ücret veriyor. Bu- işçiler üzerinde baskı kuruyor. Bu zava- dini bilmez şefler de (Hak-bayram) z- kendilerini tahmin ediyorlar. -Sanki araçlarının sahibi onlarmış gibi- Ama biz bunları normal karşılıyoruz. YÖK- minde mezun olan öğrencilerden anca- di sınıfına ihanet beklenir. (Tabii baz- ciler istisna)

Bölge Çalışma Müdürlüğüne gerek- yeti yapıyoruz. Müfettiş geliyor, işve- ya onun adamları ile görüşüyor. a- eşantiyon peynir, süt, meyva suları k- Müfettiş geldiği gibi gidiyor. Fabrika- gulamalar da aynen devam ediyor. SHP İlçe Örgütü bu işçi kıyımı karşısı- kun. Hatta İlçe Başkanı fabrikanın d- avukatlığını yapıyor. Dostça selamlar

kgıda-İş 8. Genel Kurulu sonuçlandı

arı sendikacılığa taze kan

lerin gösteri alanına dönüşen Tekgıda-İş Kongresi, Nisan eylemlerinin canlı ve kararlı ha-ldukça uzaktı. Sonuçta kârlı çıkanlar sosyal-demokratlar oldu.

-İş Genel Kuruluna yolda Tekgıda-İş l Kurulu'ndan kârlı lar sosyal-demokrat nliler oldu.

enel Kurul işçi larının delegeler ından değil, siyasiler ından tartışıldığı bir i oldu.

bağlı en büyük sendikalardan olan in 8. Genel Kurulu, 17/18/19 Kasım ta- stanbul'da yapıldı. 8 Bölge Şubeden ge- 409 delegenin yanısıra, çeşitli sendika nin, değişik siyasal parti, devlet ve iş- ilcilerinin katıldığı genel kurul, işçi sı- nlarının delegeler tarafından enikonu bir alan olmaktan çok, siyasilerin gös- dönüştü. Kısaca, sanki bilinen bir so- nin rahatlığı içinde geçen genel kurul- konuştu, delegeler dinledi.

sosyal-demokrat eğilimin ağırlığını du- nel kurul sonucunda, yönetim ve üst ku- kleri buna uygun olarak şekillendi. Es- len Orhan Balta yeniden Genel Başkan- vin Karakoç Genel Sekreterliğe seçilir- Mali Sekreterliğe Abdurrahman Uzun- l Teşkilatlandırma Sekreterliğine O.Ze- Genel Eğitim Sekreterliğine de Yalçın seçildiler.

Başkanı Şevket Yılmaz'ın divan başkan- nesinden sonra kabul edilen gündemle ılış konuşmasıyla Orhan Balta kürsüye

lenin başında "demokrasi" lafı eden ve sonrasının siyasi iktidarınca fakirleşen nin yabancı sermayeye peşkeş çekildiği- en Balta, "**Kamu kesimi sözleşmelerin- isinin anlamlı ve yiğitçe başkaldırısı, bir ndikamızın demokrasi konusunda işçi- ıladığı demokrasi inancının ürünü ol-**

Hakkı olan ücret zammını ilk defa ola- a kopara aldı" diyerek işçilerin eylem- p çıktığını gösteren bir tutum içinde gö-

nin konuklara ayrılan bölümünde SHP reteri Deniz Baykal, Gıda İşverenleri Sen- kanı Nazım Düzenli, Tekel Eski Genel Recai Dıblan ve Halil Tunç'un yanısıra, ide Süleyman Demirel ve Ecevit konuş-

RUNLARINI SİYASİLER YOR

enel Sekreteri Baykal bütünüyle ANAP karşı işçi hak ve eylemlerini savunma ek- rttuğu konuşmasında, "**askeri dikatta- le bile % 25'altında kitle desteğinin**" belirterek, "**ya dünya yanlış ya biz, nez**" dedi. ANAP iktidarına karşı işçile- gözüyle bakan bir tutum sergiledi.

verenleri Sendikası Başkanı Nazım Dü- "**bir işveren sendikası başkanı olarak bana i. Bu bir uzlaşmadır. Herşeyin uzlaşma ceğine inanıyorum.**" diyerek sınıf uzlaş- risinde bulundu.

onra sözalan Halil Tunç, "**Özal bir işve- al'dan işçi hakları için bir şey beklemek kendisiydi.**" dedi. Ulusal tip bir sendi- savunusunu yapan Tunç, "**yitirilen hak üklerin kazanılmasının Türk-İş öncülü- eçtiğini**" söyledi.

a-İş Genel Kurulunda gündemin delege- n bölümünde konuşan Demirel ve Ece- rsüyü ANAP'a karşı "**parti kürsüsü**" ola- ndılar.

l öncesi iktidarı sırasında 24 Ocak Ka- ilişkin olarak, "**bunları uygulayacağım, adına faşizm desinler**" diyen, ülkeyi "**70 taç**" edip kangölüne çeviren Demirel, işçi savunuyor, demokrasiyi savunuyor, ül- e düştüğü durumdan sorumlu olarak, **mlü rejimi**"'ni gösteriyordu.

e, "**demokrasinin varlığı ile yokluğu ara- rkı çalışan halk kesimlerinin evinde sof- uyduğunu**" belirtiyor, "**Türk işçisi ola- hep hakların yukarıdan verilmesine alış- a bitti. Bundan sonra ya siz kazancak- a haksız kalacaksınız**" diyerek, 1963 yı- ırıp kendine yeni paylar çıkarmaya ça-

E ALTI DELEGE KONUŞUYOR

-İş gibi 409 delegeli büyük bir sendika- kurulunda sadece 6 delegenin konuşma- da ve genel kurul üzerinde kimlerin söz uğunu işaretleri gibiydi. Türk-İş ve di- nı Şevket Yılmaz'ın, "**gözlerin bu kong- unu ben de biliyorum.**" sözleri, Tekgıda- rulunun Türk-İş genel kurulu üzerindeki etkisinin yanısıra, Türk-İş'de biçimlene- nin hangi anlayış ortaklığından çıkaca- ğının da ipuçlarını verir gibiydi.

İki başlı sosyal-demokrat eğilimle, liberal sağın sosyal-demokrat ağırlıklı olarak biçimlendiği Tekgıda-İş yönetimi, Mart-Nisan eylemlerinde teslimiyetçi açıkça görünenlerin elendiği bir gelişme gösterdi.

Orta Anadolu Bölge Şube delegesi Yahya Tokmak, "**insanca yaşam düzeyine gelinceye dek mücadele**" gerektiğini belirttiği konuşmasında, "**almasını bilmek gerek**" derken diğer yandan Türk-İş Başkanına övgüler düzüyordu.

Kocaeli Bölge Şube delegesi A.Ekber Özkaya, "**12 Eylül rejiminin, önce vaatlerde bulunduğunu**" belirterek daha sonraki gelişmeleri özetledi ve "**12 Eylül hayatımızı çaldı**" dedi. "**12 Eylül faşizminin yasa ve yasaklarının "Ağlama Duvarı" yapılmasına gerek olmadığını**" sözlerine ekledi.

Konuşması Demirel'in gelişiyle bölünen Marmara Bölge Şube delegesi Kenan Çakal da 12 Eylül ve sonuçları üzerinde yoğunlaştı.

Daha sonra konuşması Ecevit tarafından bölünen Adana Bölge Şubesi delegesi Mustafa Berk'de: "274-275 sayılı (sendikalar ve grev ve toplu sözleşme) yasalar için Ecevit'e teşekkür ediyor ve "bu yasaları söke söke geri alacağız" diyordu. Sanki Tekgıda-İş Genel Kurulu, siyasi partilerin sorunlarının tartışıldığı yerlermiş gibi, "**zamanını aldığı için Ecevit'ten özür dileyen**" delege Berk, örgütlenme anlayışını yanlış bulduğu "**Tekgıda-İş'in yöneticilerini yerinden kaldırmak için vinç gerektiğini**" vurgulayarak, "**Genel Merkez örgütsel ağırlığını kaybediyor**" dedi.

Bursa Şube Başkanı Mahmut Kanbal da, Ahmet Arif ve Neruda'nın dizelerinden devşirme cümlelerle ateşli ve duygulara seslenen bir konuşma yaptı. Genel Kurulun önemli sayılabilecek konuşmasını Malatya Şube Başkanı Mecit Amaç yaptı. Yaşanan ülke ve dünya gerçeklerine kısaca değinen delege sorunların nedenleri üzerinde durarak, kimi gerçekleri açıkça gözler önüne sermeye çalıştı. "Demokratik ülkelerde demokrasinin kalelerinin sendikalar" olduğunu söyleyen Amaç, "**günümüzde sendikaların hayır kurumlarına ve güzelleştirme derneklerine döndürüldüğünü**", bu durumdan "**partilerüstü**" siyaset uygulayan "**Türk-İş yönetiminin sorumlu olduğunu**" belirtti.

Divan başkanı tarafından konuşmasına müdahale edilen delege Amaç, "**600.000 kamu işçisinin sesi hem Türk-İş'i hem hükümeti ürkütmüştür**" dedi ve Özal'ın "**bir defacık Anayasayı ihlal etsek ne var**" sözünü anımsatarak "**çocuklarımız bir defacık Anayasayı ihlal etmekten 30 yıl hapis yatıyor**" dedi.

GENEL KURULUN EN CANLI YERİ

Tüzük değişikliği ve tahmini bütçe görüşmelerinde oldukça yoğun tartışmalar yaşandı. Divanın genel kurul denetimini elden kaçırdığı tartışmalar sonucunda, tüzükte değişiklikler ve tahmini bütçeye ilave edilen teklif kabul edildi. Yönetim kurulu üyelikleri sayısı da 7'den 5'e indirildi.

Tekgıda-İş 8. Genel Kurulu, Bölge Şube Genel Kurullarında da göze çarpan "**demokratik**" görünümlü politikalarla durumun kurtarılmaya çalışıldığı bir genel kurul oldu. Mart-Nisan eylemlerinde teslimiyetçilikleri iyice açığa çıkmış sendikacıların elden çıkarıldığı, onların yerine "sol-işçiden yana" görünümlü sosyal-demokrat eğilimlilerin taşındığı bir genel kurul oldu. Böylece yönetim ve üst kurul delegeliğine ağırlıklı olarak sosyal-demokrat eğilimler taşınırken, önümüzdeki günlerde yapılacak olan Türk-İş Genel Kurulunda, izlenecek politikalara (SHP-DYP ittifakı) uygun bir gelişme yaşandı.

Tekgıda-İş Genel Kurulunda Sınıf ve Kitle Sendikası anlayışını savunan devrimci anlayış için büyük bir eksiklik yaşandı. Tekgıda-İş gibi büyük bir önem ve güce sahip sendikanın genel kurulunda sadece 6 delegenin (niteliği ne olursa olsun) konuşmuş olması oldukça dikkat çekici bir olaydı. Oysa genel kurullar sarı-uzlaşmacı sendikal anlayışların gerçek yüzünün açığa çıkarıldığı ve sınıf ve kitle sendikası anlayışı ve ne yapılması gerektiği konusunda işçi kitlelerine misajlar sunulduğu kürsüler olmalıydı.

Bir "**işçi sendikasının**" genel kurulu işçi sınıfının sorunlarının yine işçiler tarafından tartışıldığı, kararlar alındığı alanlar olmalıdır. Sınıf ve kitle sendikasını savunan delegelerin Tekgıda-İş Genel Kurulunu böyle bir yaklaşımla değerlendirmeleri gerekir.

Harb-İş sarsıldı

Harb-İş üyesi işçiler sendikalarına yönelik eylemlerinde sık sık polisle karşılaştılar.

17-19 Kasım günlerinde **Ankara**'da toplanan Harb-İş genel kurulu, Genel Başkan **Kenan Durukan**'ın itirafı ile başladı. Durukan, "**Üzülerek üç yıl sonra bugün tablonun çok daha iyi olmadığını söylemeye mecburum**" şeklindeki itirafını, daha sonra konuşan delegeler yanıtladı. **İzmir, Ankara, Gölcük** ve **Eskişehir** delegeleri, kitle ve sınıf sendikasını hayata geçirmedikten sonra, nice üç yıl geçse de, üzülmek zorunda kalacaklarını belirttiler.

Kenan Durukan'ın Türk-İş genel başkanlığına aday olacağını açıklamasıyla birlikte gözler, Durukan'ın sendikasına çevrilmişti. Bakalım Durukan sendikasından güçlü çıkabilecek miydi? Genel kurulun seyrini ve seçim sonuçlarını dikkate aldığımızda, Durukan'ın bu güçlülüğü yakalayamadığı söylenebilinir. Durukan oy kullanan 20? delegeden 142 oy alabildi. Ayrıca 2. başkanlık ve genel sekreterlik seçimlerinde muhalif adaylar, genel merkez yanlılarını zorladılar. Genel sekreterlik yarışında **Mustafa Alpdündar** 117 oy alırken, muhalif şube başkanı **İzzet Canik** 96 oy aldı.

Divan başkanlığını Belediye-İş genel başkanı **Fuat Alan**'ın yaptığı genel kurulun, Mart-Nisan eylemlerinin yaşatılacağı bir genel kurul olacağı, daha ilk anlardan belli oluyordu. SHP milletvekillerinin kalabalık bir grup halinde orada bulunmaları ve başkanları **İnönü**'nün, diğer genel kurul konuşmalarından farklı olarak kimi konulara değinmesi - işkence, fişleme- Harb-İş genel kurulunu farklılaştırıyordu. Tabii ki, bu farklılığı, İnönü'nün konuşması yaratmadı. İnönü yalnızca havayı iyi koklayarak, biraz daha "**sol**" bir konuşma yaptı.

Kenan Durukan'ın konuşması salondaki ilk sinyallerini veriyordu. Sürekli laf atıldı Durukana: "**20 yıldan bu yana sen ne yapıyorsun**", "**Hele siz gidin, biz düzeltiriz**". İlk olay konuklar tanıtılırken patlak verdi. Milli Savunma Bakanlığı işveren temsilcisi **Albay Erberk İnam**, işçiler tarafından yuhalandı. İşçi düşmanı olarak tanınan ve 12 Eylül yönetimine 2821-2822 sayılı yasalar hazırlanırken akıl hocalığı yapan albay, "**kahrolsun işçi düşmanları**", "**defol buradan**" sloganları ve sözleriyle protesto edildi.

Sosyalist Parti Genel Başkanı **Ferit İlsever** konuklar arasındaydı. İlsever, bahar eylemlerinden bu yana muhalefetin sokaklarda olduğunu vurgulayarak, "**Türkiye'de şaltere uzanan el 12 Eylül'e son verecektir**" dedi.

"YÖNETİM AMELİYAT MASASINA"

Genel Sekreterliğe aday olan ve az bir farkla seçimi kaybeden Gölcük Şube Başkanı İzzet Çevik'in konuşması neredeyse ayakta dinlendi. Çevik, yönetimin yirmi yıllık elbise giydiğini artık elbisenin eskidiğini, değiştirmek gerektiğini söyledi. "**Bu yönetimi ameliyat masasına yatırmak gerekiyor**" diyen Çevik, iş kolundaki sorunlardan söz etti. Çevik, özetle "**Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin hangi binada yapılacağı sorun oluyor, biz iş vereni sendika binasına çağırdığımızda gelmiyorlar. Orada onlara ikram edilecek çayı, pastayı rüşvet olarak değerlendireceklerini söylüyorlar. Kendilerini çaya pastaya satacaklarsa, bu ülkeyi bir parça toprağa satamayacaklarını kim garanti edebilir" ... "İş yerlerimizi, iş müfettişleri denetleyemiyor. Askeri müfettişler denetliyor. Rütbesi küçük olan bu müfettişler, daha yüksek rütbelilerle ters düşecek bir rapor vermek istemiyorlar.**" Mart, Nisan eylemleri için yargılandığını söyleyen Çevik, "**beni en çok üzen de bu eylemlerden dolayı Başkanlar Kurulunda yargılanmak oldu**" dedi.

SORUN: 12 EYLÜL FAŞİZMİ
ÇÖZÜM: SINIF VE KİTLE SENDİKASI

"**Makarnanın yanında ekmek yediren bir yönetim istemiyoruz**" diyen bir delegeden sonra söz alan delegeler sorunun 12 Eylül faşizminden kaynaklandığını, bu yüzden hedefin iyi belirlenmesi gerektiğini, sorunların bir anlayış eksikliğinden kaynaklandığını, bu hayata geçirilmeyen anlayışın kitle ve sendikal sınıf anlayışı olduğunu savundular.

Bir Ankara delegesi uzun süren konuşmasında; İşyeri Komite ve Konseylerinin gerekliliğinden ve kaçınılmazlığından sözetti. Bu örgütlülüklerin önemini ve özelliklerini vurguladıktan sonra, sınıf ve kitle sendikal anlayışını açmaya çalışan delege, bu devrimci anlayışın işyerlerindeki insan ilişkilerinden, toplu iş görüşmelerine kadar nasıl hayata geçirilebileceğini anlattı. Birlik konusunda da "**işçilerden habersiz oluşturulan birlik sandalyeyi paylaşma birliğidir. Birlik sınıf ve kitle sendikası temelinde oluşturulur**" dedi. Bu delegenin anlamlı ve oldukça önemli konuşmasını eleştirilecek bir tek noktası: **işyeri komite ve konseylerini ve buradan hareketle sınıf ve kitle sendikal anlayışı, kendi yaşamlarından, canlı örneklerle ele alamayışı, olayı yalnızca teorik olarak vermesiydi.**

Sendika yönetimini ve Türk-İş'i olaylara sermaye gözüyle bakmakla suçlayan bir Eskişehir delegesi "**Bu Türk-İş ile emekçi sınıfların sorunlarını çözmek hayaldir**", dedi. Delege konuşmasını şöyle

Devamı 11. sayfada

Deri-İş'te kılpayı

- *Deri İş'te suni birlikler gibi suni ayrılıkların da giderilmesi, sınıf ve kitle sendikal anlayışının yasama geçirilmesi önündeki engellerin azalması, varolan potansiyelin örgütlü güce dönüşmesini sağlayacak.*
- *Genel merkez, faşist-gerici ittifak ve Kazlıçeşme olmak üzere 3 ayrı listenin çıktığı genel kurulda daha sonra Kazlıçeşme listesi çekildi. Faşist ve gerici liste denetim ve disiplin kurulunda ağırlık sağladıkları, genel sekreterliği ele geçirdiler.*

Deri-İş bünyesindeki tüm işçilere, genel kurul bu kadarla atlatılabildiği için 'geçmiş olsun' demek gerek. 18-19 Kasım tarihlerinde yapılan genel kurulun öncesinde ve genel kurul sırasında yaşanan zaaflarla, faşist-gerici ittifaka yönetim kapıları daha da fazla açılabilirdi, çünkü.

Deri-İş genel kurulu, alışagelmiş sarı merkez yönetim, "**muhalefet**" çekişmesinden farklı boyutlarda yaşandı. Eminönü Halkeğitim binasında yapılan genel kurul, başkan **Yener Kaya**'nın açılış konuşmasıyla başladı. 12 Eylül'ün işçi sınıfına getirdikleriyle konuşmaya başlayan Yener Kaya: "**...Hak aramak suç, sendikalaşmak suç... Mevcutları yetmiyormuş gibi yeni grev tüzükleri yapılıyor. 12 Eylül tüm demokratik hakları yoketmiştir. Bugün örgütlü mücadelenin gerekliliği ortadadır. Bahar eylemleri genel greve sıçratılmalıdır... Türk-İş'i değiştirmek de bizim elimizdedir.**" dedi.

Divan başkanlığı için tek listenin sunulduğu genel kurulda divan başkanlığını Kristal-İş eski genel başkanı **Hasan Basri Babalı** yaptı. Divanın oluşumundan sonraki 10 dakika istiklal marşı okunmalı mı? okunmamalı mı? tartışmasıyla geçti. Faşist-gerici ittifakın genel kurulu provake edici tavırları da ilk olarak burada baş gösterdi. Bir delegenin "**arkanda Türk bayrağı varken tartışılır mı?**" şeklinde divana gösterdiği "**tepki**" sonuçsuz kaldı. Gündem daha önce oylamaya sunulduğu için tartışma kesildi.

Konukların konuşmalarından sonra, delegelerin eleştirileri, konuşmalarına geçildi. Konuşmalar sırasında gnel merkeze yöneltilen eleştiriler özellikle üye sayısının "**10 binden 6 bine inmesi**", "**grevlerin iyi sözleşmelerle bitirilememesi**", "**savunulan şeylerin hayata geçirilememesi**", "**sendikanın işçiyle gerçek anlamda bütünleşememesi**" gibi konularda toplandı.

Konuşma yapan delegeler, bugüne dek elde edilen tüm hakların, deri işçisinin mücadelesi sonucu alındığını vurguladılar.

"**Sınıf sendikasından ne bekliyoruz**" sorusunu yanıtlayan bir işçi; işçiyle bütünleşen, ekonomik, siyasi haklarını sermayeye karşı koruyan bir sendika olması gerektiğini vurguladı. Çok az sayıda konuşmacının söz aldığı genel kurul oldukça cansız geçti.

Genel kurulda dikkati çeken bir durum, faşist-gerici ittifakın blok tavır göstermesi ve devrimci, demokrat insanların söyledikjerine salt karşı çıkmış olmak için karşı çıkmasıydı. Bunun en çarpıcı örneği tüzük değişikliklerinin oylanmasında yaşandı. Tüzüğün demokratikleşmesi çabalarına Beykoz şube başkanının öncülüğünde karşı çıkan faşist-gerici ittifak, aidatların arttırılmasını da içeren birkaç madde dışında tüm değişikliklere karşı çıktı. Bu durum diğer delegeler ve konuklar arasında tepkiye ve gerginliğe yol açarken Genel Başkan yardımcısı **Munzur Pekgüleç** bu durumu "**Bu değişiklikleri devrimci-demokrat insanlar öneriyor diye, sadece karşı çıkmış olmak için karşı çıkmak hiçbir mantığa sığdırılamaz. Sizi duyarlı olmaya çağırıyorum**" sözleriyle eleştirdi.

Genel merkez, faşist-gerici ittifak ve Kazlıçeşme olmak üzere 3 ayrı listenin çıktığı genel kurulda daha sonra Kazlıçeşme listesi çekildi.

Genel merkeze karşı ayrı liste çıkartılmasını, Kazlıçeşme şube başkanı **Ali Gündoğdu** şöyle açıkladı: "**Genel merkezi bir bütün olarak değerlendirdiğimizde sendika ağalığı, sendika bürokratizmi olarak niteleyebiliriz. Sendikal demokrasinin işlemediğini gördük. Grevlerde, toplu iş sözleşmelerinde, birçok konuda anlayış ayrılığına düştük. En keskin sözcüklerle ifade edilen şeylerin yaşama geçirilmediğini gördük. Deri-İş genel kurulu tüm bunların yansımasıdır. Ve mücadelemiz sadece Deri-İş'teki mevcut sendikal işleyişe karşı değil, genelde (sarı-uzlaşmacı) tüm sendikal anlayışın değiştirilmesi yönünde. Seçim bizim için ikinci planda. Zaten bu yüzden, yani gericilerin ağırlığı karşısında listemizi geri çektik. Ancak yine de şunu söyleyebilirim; mevcut yönetimin sendikal işleyiş açısından gericilerden farkı yok.**"

Ali Gündoğdu sendikal politikalarını ise şöyle dile getirdi: "**Her kararı tabanın vermesi ve mücadelenin işçilerden yükseltilmesi gerekiyor. Sendikal demokrasinin yerleştirilmsi noktasından İşyeri Komitelerinin kurulması, ivme kazandıracaktır. Komite ve konseyler sınıf perspektifli olmalı, bu doğrultuda çalışmalı. Çalışmalar sınıf ve kitle sendikasını yaratmaya hizmet etmelidir... Bundan sonrası için, mücadeleyi örgütlü temellere oturtarak sendikal bürokrasiye karşı mücadele edeceğiz.**"

Yener Kaya'dan başka başkan adayının çıkmadığı genel kurulda bu durum Kaya'nın kimsenin karşı çıkmadığı, denge unsuru bir insan olmasıyla açıklandı.

Seçimler sonunda;

Yener Kaya 180 oyla genel başkan,

Munzur Pekgüleç 95 oyla genel başkan yardımcısı,

Selahattin Gökdemir 90 oyla genel sekreter,

İbrahim Kızıltan 82 oyla genel mali sekreter

Mehmet Kılınçarslan 85 oyla genel teşkilatlandırma ve eğitim sekreteri seçildi.

Disiplin kurulunun tamamı, 3 kişilik denetim kurulundan ikisi faşist-gerici ittifak içinden çıkarken, 5 kişilik üst kurul delegasyonundan ikisini yine gericiler aldı.

Seçimler sonunda yeniden genel başkan yardımcılığına seçilen Munzur Pekgüleç, sonucu şöyle değerlendirdi: "**Bu, kendisine devrimciyim, ilericiyim diyen insanların hatalarının sonucudur. Çıkan ayrılık delegelerin kafalarında karışıklık yaratmıştır. Sonuç, faşistlerin ve gericilerin denetim ve disiplin kurulunda ağırlık sağlamaları, yönetim kurulunda (genel sekreterlik) ve üst kurul delegasyonunda yer almalarıdır. Bu durumu, genel merkezdeki demokrat-devrimci insanlara yönelik bir tavır alış olarak değerlendiriyorum. Sendikal çalışmalarımıza eleştiri getirilirken, alternatif sunulmadı. Sadece liste çıkartmakla yetinildi.**

...Bize getirilen eleştiriler hareketsizlik noktasındaydı. Deri-İş'te programlı bir çalışma, şartlara uygun aktivite yeterli değil. Ancak (özellikle küçük işyerlerinde) örgütlenme konusunda işverenin açık baskısı var. Bu anlamda şimdilik bölgesel, dar bir hareketlilik var..."

KURULACAK BİRLİKTE, ADIMLAR ANLAYIŞLAR DÜZEYİNDE ATILMALI. YİNE AYNI ŞEKİLDE AYRILIKLAR DA ANLAYIŞLAR DÜZEYİNDE KONMALI.

Deri-İş genel kurulu sonrası ortaya çıkan tablo, faşistlerin, gericilerin fazlaca belirleyiciliği olmasa da olumsuz bir gelişme. Evet, devrimci, demokrat insanlar için yönetim hiçbir zaman temel hedef olamaz. Ama yönetimin faşistlerde-gericilerde olmasının da koşulları daha insanların birlikte tavır alması -ilkeler etrafında- olumlu bir tavır. Yani kurulacak birlikte, adımlar anlayışlar düzeyinde atılmalı. Yine aynı şekilde ayrılıklar da anlayışlar şeklinde ortaya konmalı. Suni birlikler gibi suni ayrılıklara da gidilmemeli. Bu nedenle, görülen eksikliklere, anlayışlardaki hatalara müdahale edilmeli, işçilerin özgücüne dayalı örgütlülükler yaratılmalıdır. Çünkü böylesi örgütlülükler sınıf ve kitle sendikasını yaratmada, varolan eksikleri, hataları da aşarak, tamamlayarak yükselecektir.

Deri işçileri; mücadele gelenekleriyle, yaşadıkları grevlerle, direnişlerle gösterdikleri gibi bu potansiyeli içlerinde barındırmaktadırlar. Şimdi görev, bu potansiyeli örgütlü bir güce dönüştürmek, Deri-İş'i gerçek anlamda sınıf ve kitle sendikal yapısına kavuşturmak yolunda İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ'ni yaratmaktır.

Türkiye Maden-İş Genel Kurulu yapıldı

Maden işçileri geleceklerini belirleme hazırlığında

- *"Faşizme dur demenin yolu, örgütlü işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yani halk güçlerinin, devreye girmesinden geçer."*
- *"Bir 12 Eylül'de darbe yedik. İkinci ve 12 Eylül'den daha ağır darbeyi de sendikacılardan yedik."*

Eski adı Türkiye Maden işçi sendikaları konfederasyonu olan, 1983 yılında yeni sendikalar yasasıyla Zonguldak'ın ayrılmasıyla doğan Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın 3. olağan genel kurulu Ankara'da yapıldı.

Genel Kurul, 17-19 Kasım tarihleri arasında 65 sendika şubesini temsilen 308 delegenin katılımıyla gerçekleşti.

Divan başkanlığını Orhan Balaban'ın yaptığı Genel Kurula Alman, Belçika, Ürdün maden işçileri sendikaları yöneticileri de katıldı. Açış konuşmasını yapan Genel Başkanı Mustafa Orhan **"bu sendikaya 36 yıl emek verdiği için!"** aday olmadığını açıkladı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü genel kurulda konuşma yaptı. Bazı sendika genel başkanları ve yöneticileri konuk olarak katıldı.

DEMİREL: "GENEL KURULLARDA ERDAL BEY'LE BİRBİRİMİZİ TAKİP EDİYORUZ"

Genel Kurul'un açılış konuşmasını yapan Genel Başkanı Mustafa Orhan **"Yerini gençlere bırakmak için aday olmadığını"** açıkladı. Daha sonra konuşan Bakan İmren Aykut işçileri ne kadar sevdiklerini ve nasıl güllük gülistanlık bir ortamda yaşadıklarını, **"işverenle işçilerin iyiniyet esasına dayanan ilişkileri kurmaktaki yükümlülüklerini..."** dile getirmesine delegeler **"Grev hakkı istiyoruz"** sloganları ve alkışlı protesto ile yanıt verdiler.

Bunun üzerine yeniden konuşma yapan Mustafa Orhan "...**Sayın Bakanımızın sendikamıza büyük sevgisi var. Ücret dengesizliği nedeniyle bir ay evinde uyumadığını biliyorum. Bu dönemde sayın Bakan'ım bizler için Başbakan'la iki defa görüştü. 2821 No'lu yasanın her tarafı kötü ama bazı tarafları iyi. Bu maddelerin altında cesur bakanımızın imzası var."** diyerek Bakana methiyeler düzmesi de delegelerin tansiyonunu düşürmedi.

Divan başkanı Orhan Balaban genel kurulun başından beri nereye bakacağını bilemez bir şekilde ukalaca tavrını burada da gösterdi. **"Bayanı hırpalamayalım. Zaten Bayan olduğu için geliyor. Demirel, İnönü bile hırpalamıyor."** sözlerini delegeler **"Türk-İş ne yapıyor?, siz ne yapıyorsunuze? Biz eyleme hazırız"** sözleriyle karşılık verdiler.

İnönü, aynı gün diğer genel kurullardan sonra geldiği, Türkiye Maden İşçileri Sendikası Genel Kurulu'nda işçi hakları, işgüvenliği ve siyasi iktidarı eleştiren konuşması" **"Bizi iktidara getirirseniz sorunlarınız hallolur."** biçiminde bağladı. İnönü'nün konuşmasının sonlarına doğru Demirel'in salona girmesi bazı delegelerce **"Bravo BABA"** sesleriyle karşılandı.

Demirel konuşmasında **"... Ben de vatandaşıma sabret demekte zorlanıyorum. Böyle Türkiye devam etmez. Meşruluk zemininde bir şeyler yapılacaktır. Ben milletimin 10 senesini arıyorum. Si de arıyorsunuz. Bıçak kemiğe dayandı."** sözleriyle delegelerin nabzını yakalamaya çalıştı. Özellikle konuşmasının başındaki "Genel Kurullarda Erdal Bey'le birbirimizi takip ediyoruz" sözleri siyasal alandaki muhalefetin sendikal alana taşınması anlamında bir gerçekliği dile getiriyordu.

Demirel'in konuşmasından sonra Divan Başkanı Orhan Balaban'ın **"bu ağır topların konuşmasından sonra sizlerin konuşmasına gerek yok"** diyerek genel kurulun birinci günkü gündemini kapatmayı istemisi üzerine delegeler çeşitli biçimlerde laflar atarak tepkileri gösterdiler. Bunun üzerine Balaban **"yarın görürüz bakalım. Burada iş güvenliği, sendikal haklar üzerinde neler diyeceksiniz"** sözlerine ertesi günkü oturumda delegeler yanıtı veriyordu.

BALABAN'IN KİMLİĞİNDE TÜRK-İŞ YANITINI ALIYOR: "12 ELÜL GELDİĞİNDE SİZLER YERLERİNİ SÜPÜRDÜNÜZ. BAKAN VEREREK BASKIYA SÖMÜRÜYE İŞKENCEYE ORTAK OLDUNUZ."

Genel Kurul'un ikinci gününde delegeler sendikanın dününü eleştirirken bugün yapılması gerekenleri ve gelecekte yaşanacak zor günlere hazırlıklı olunması üzerinde durdular. Delege Öngel "...sendikanın yayın organı olan dergi daha işlevli olmalıdır.", Hüseyin Ataş "...yeni bir dünya, yeni bir Türkiye için mücadele verilmelidir", Halit Akyol "... tabanda sağcı-solcu, yabancı-yerli diye ayırıyoruz, işçi sınıfının ilkeleriyle hareket etmeliyiz.", Cengiz Şentürk "... Demokrasi dersi almak isteyenler bu dersi işçi sınıfından alsın" dediler.

Soma delegesi Saim Özdemir '... 9 yıldır ekonomik savaşta başta Türk İş sendika yöetimi, rahatımız bozulmasın diye baş eğdiler. Baş eğenler bilsinler ki Maden işçileri baş eğmeyecektir" derken Seydişehir delegesi Abdullah Korkmaz "... demokrasi bizim için gerekli. Sabancı Koç'lar için önemli değil. 12 Eylül tezgahcılarının başında onlar geliyor... Hak verilmez, alınır. Gerekirse söke alırız "...Ülke çapında işçi eylemlerine Maden işçileri biz de katıldık, biz de varız diyebildi mi? Seydişehir'de biz görevimizi yapmaya çalıştık. Toplu vizite eylemi gerçekleştirdik... Madenlerimiz peşkeş çekiliyor, ileride daha da zor günler yaşayacağız. Üretim gücü bizde, bu gücümüzle birliğimizi korumalıyız. Etibank Metal işçisinin destek olalım, grev yapalım dedik. Yoksa ihanet etmiş oluruz dedik. Daha bizim haberimiz olmadan işveren bize sendikanız grev yaptırmayacak diyor. Bu nasıl bir iş?... Yeni bir eylem dönemine giriyoruz. Biz maden işçileri olarak eyleme hazırız" dedi. İsmail Polat "Alın teri işçinin tek sermayesidir. Asgari ücret sefalet ücreti olmaktan çıkarılmalıdır. Oralara pankart asmakla olmaz. İcraat gerekli", Elazığ Şube Başkanı Mehmet Cirit "hizmet Allah içindir" diyerek "Allah'ın izniyle genelteşkilatlandırma sekreterliğine adaylığını" açıkladı. Delege Mahmut Peker "gündemin figüranları değiliz... Enflasyon 20. yüzyılda sömürünün adıdır. 24 Ocak kararları sermayenin anayasasıdır. Siyasi parti temsilcilerinden birinin benim işçim demesinin, diğerinin anayasa mahkemesine başvurmasının bir anlamı yoktur. Sorunların çözümü elimizde. Yapabileceğimizi gösterdik. Üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız. Gelecek aydınlık ve güzel günler bizim nasırlı ellerimizin üzerinde yükselecektir."

İç Anadolu Şube delegesi Kazım Çakmakçı da "İki temel sınıf vardır. Burjuvazi ve işçi sınıfı. Ve bu iki sınıf arasındaki çelişki uzlaşmazdır. Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki TÜSİAD kamu yararına çalışan bir dernek olarak kabul edilirken DİSK ve demokratik dernekler yasadışı ilan ediliyor. İşverenlere grev kırmaları için her türlü imkan verilmesi yetmiyormuş gibi, grevlere karşı komanda ve polis gücüyle saldırılması için grev tüzükleri çıkarılıyor. Bu yasalar-yasaklar nasıl çıkmıştır. 12 Eylül faşizmi çıkarmıştır. 12 Eylül faşizmi idamlar cezaevleri, işkenceler, yasaklar, açlık, yoksulluk, işsizlik demektir. Baskı, zulüm, sömürü, işkence, eşitsizlik, bu kadar açık bir şekildeyken Türk-İş sendika yöneticileri ne yaptınız? Aşık mı oynadınız? Aşık oynayanın yerini mi süpürdünüz? 12 Eylül faşizmi geldiğinde Türk-İş olarak yerini süpürdünüz. Zorbalara bakan verdiniz. Öylesine sadık bir bakan verdiniz ki, sonuna kadar sadık kaldı. 12 Eylül faşizmine bakan vermek çıkardığı yasalara evet demek, baskıya, sömürüye, işkenceye ortak olmaktır. Dün buraya birisi geldi (Demirel) orta oyunu gibi bizleri güldürdü gitti. O insan değilmi ki benim ülkemin başına kara bulutlar getiren, 24 Ocak kararlarının mimarı, 12 Mart faşizminde şapkanı al git, 12 Eylül faşizminde paltonu al git Yok öyle yok. Bırak bu demokrasi havariliğini. Dostlarım, bize önce demokrasi lazım. Ekmekten önce demokrasi lazım. Bizde eline silah alan demokrasiyi katlediyor. Her 10 senede bir darbe. Her şeyin bir bekçisi vardır. Bankanın bile bir bekçisi vardır. Peki demokrasiyi kim koruyacak, kollayacak? İşte demokrasi işçi sınıfının o güzelim şanlı omuzlarında yaşar ve yaratılır. Aydınlığı bizler, işçi sınıfı yaratacağız. Faşizme dur demenin yolu, örgütlü işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yani halk güçlerinin devreye girmesinden geçer. Bu tür gelişmelere hazır olmak, işçilerin üretimder gelen örgütlü güçlerini devreye sokmakla olur... Konfederasyon delegelerini seçerken, dikkatli olalım. Mikroskop camının altından seçercesine seçmeniz lazım. Görev alacak arkadaşlar, işçi sınıfının onurunu şerefini omuzlarında hissedip, tavır almaları gerekir. Gelin canlar bir olalım." içeriğindeki konuşması genel kurullarda yoğun alkışlarla karşılandı.

Delegelerin konuşması sırasında genel kurula gelen eski Türk-İş başkanı ve tabi senatör Halil Tunç konuşmasında tecrübelerini(!) aktararak demokrasinin öneminden bahsetti. "Biz bir yerden aldık bir yere getirdik" diyerek "tepki göstermeliyiz. Bu tepkiyi siyasi partiler örgütlemeli, toplumu ayağa kaldırmalıdır" sözleriyle sınıfın mücadelesini parlamento duvarları arasına hapsetmenin açıklamasını yapıyordu.

Delegelerden Cengiz "Bir 12 Eylül'de darbe yedik. İkinci ve 12 Eylül'den daha ağır darbeyi de sendikacılardan yedik. Bizler ölümle kardeş gibi çalışan maden işçileriyiz. Bu böyle gitmeyecek" sözleriyle Halil Tunç'a da yanıt vermiş oluyordu. Bu arada ikinci gün konukları arasına Yol-İş genel başkanı Bayram Meral, Basın-İş genel başkanı Ali Ekber Güvenç, Likat-İş genel başkanı ve değişik sendikalardan sendika yöneticileri katıldı.

GENEL KURULDA YÖNETİM SHP-DYP İTTİFAKI VE BU İTTİFAKA KATILAN MHP'LİLERDEN OLUŞTU.

Genel kurul öncesi genel merkezin düzenlediği başkanlar kurulu toplantısında merkez yönetimin anti-demokratik tavırlarından dolayı "bu yönetim değiştirilmelidir." tavrı doğmuştu. Bu toplantıda özellikle eski genel başkan Mustafa Orhan'ın 1980

Devamı 11. sayfada

Genel Maden-İş Genel Kurulu'nda yeraltından salonlara ulaşan ses

Üreten biziz, yöneten de biz olacağız

- *"Zonguldak bizlerin sofrasında aş, sobasında ateştir. Ne bu aşı kaptırırız, ne de ateşi söndürürüz."*
- *"Biz işçiler için eğitim, yönetilen olmaktan çıkıp, kendi kendimizi yönetmeye hazırlanmaktır."*
- *"T.T.K.'nın da dahil olduğu özelleştirmeler ABD'de tasarlanmakta, çifte pasaportlularca tezgahlanmaktadır. Kimi aklı evveller de 'havzayı kapatmaktan' bahsediyorlar, bu oyunu bozacağız."*

Genel Maden-İş Sendikası 3. Olağan Genel Kurulu 16-19 Kasım tarihinde Zonguldak'ta yapıldı. Durgun bir havada devam eden genel kurul, son iki günde giderek canlandı ve kesin sonuçların açıklanmasıyla coşkuya dönüştü. Sağ ve faşist anlayışın oy başında tasfiye olduğu seçimlerden çıkan mesaj; kömür işçisinin kendi üzerinde oynanmak istenen oyunlara tahammülünün kalmadığı ve yöneticilerden işçi sınıfı mücadelesini kalıcı adımlarla tırmandırmaları gerektiği yönündeydi.

Genel Kurulun ilk gününde Divan Başkanlığı'nı **Türk-İş** Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** yaptı. Türk-İş Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**, tarım İş Genel Sekreteri **Sabri Özdeş** ve **GMİS** bünyesinden **İrfan Akyiğit** ve **Yılmaz Tezer** yer aldılar. SHP milletvekili **Zihni Anadol** ve DYP milletvekili **Tevfik Ertüzün'ün** mesajlarının PTT tarafından gönderilmesinin engellendiği belirtildi.

aczini-gerçekte böyle bir niyetlerinin olmadığını kendi ağzıyla itiraf ediyordu.

Genel Kurul'da söz alan diğer konuşmacılar ağırlıkla ülkenin ekonomik ve politik yaşamına ilişkin canlı konuşmalar yaptılar. Salonda yer alan bir grup kadın da konuşmaları dikkatle izledi. İşçi eşi olduklarını söyleyen kadınlar **"yönetimin mutlaka değişmesi gerekiyor. Tok açın halinden anlamıyor. Burada ve işyerlerinde verilen mücadele aynı zamanda bizim de sorunumuzdur. Onun için buradayız"** dediler.

Genel Kurul'a gönderilen çiçeklerin çokluğu dikkat çekiciydi. Çeşitli sendikalar, meslek kuruluşları kadar, işveren tarafını ve Zonguldak'ın çeşitli bölgelerinde fabrikaları olan patronların çiçekleri de salona konmuştu. Duvarlarda asılan pankartlarda ise şu ifadeler yer alıyordu: **"Hükümetin eli işçinin cebinden çıksın", "Üreten biz, yöneten de biz olacağız", "Müdahaleci değil, özgür toplupazarlık düzeni istiyoruz", "Özgürlük, bağımsızlık ve demokrasi şiarımızdır", "Zamlara, hayat pahalılığına, işsizliğe hayır"**

Genel Kurul'un ikinci gününde sözalan Amasra Şube Başkanı **Sabri Cebecik**'in konuşması ilgiyle izlendi. Cebecik konuşmasında şu görüşlere yer verdi: **"Bu kez bir araya gelişimiz, geçilen dönemlerden bir farklılık taşıyor. Farklılık şube genel kurullarından Zonguldak'ta 150 yılı aşkındır uygulanan politikalara karşı başkaldırının ilk adımları sayılacak seslerin yükselmesindedir. Tepeden inmeci, "ben yaptım oldu, ben devletim yaparım;" anlayışına karşı söz ve kararın işçilerde olması gerektiğini savunan sesler yükselmiştir. İşçi sınıfı olarak kendi sendikalarımızdan başlayarak, işyerlerine ve düzene kadar uzanan bu sesler, insanca yaşayabilmek demokrasinin yaratılmasına atılan ilk adımlar olarak görülmelidir.**

Farklılığın diğer yönü ise, devlet yönetiminde yeni bir dönemin başlamasıyla, genel kurulumuzun aynı zamana denk düşmesindedir. Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile yarı başkanlık sistemi ve "Marcosvari bir yönetim" çağrıştıran bir döneme giriyoruz.

"Ekonominin çarkı durmuştur. Bu çarkı yeniden çevirebilmek için her zaman olduğu gibi emeği ile geçinen halka yani bizlere yüklenmeye ama bu kez taşınamayacak kadarıyla yüklemeye karar vermişlerdir."

"Sendikal hak ve özgürlükler kuşa çevrilmiştir. İşverenlere işçi çıkarma hakkı tanınırken, işçilerin haklarını alma ve koruma hakkı olan grev silahı işçiyi vurmak için düzenlenmiştir. Şimdi bununla yetinmeyip çıkarılan yeni bir yönetmelikle grev alanı, işyerleri devletin açık işgali altına alınmıştır. Sendikaların bağımsızlığı ortadan kaldırılıp devletin denetimine sokulmuştur. "Entegrasyon" diyerek uluslararası sermayenin en irilerine ülkemizin kapıları açılmıştır. Sömürü, soygun, yerli ve yabancı sermayenin azgınlaşan saldırılarıyla sürmektedir. Devlet sadece sermayenin güvencesini sağlama görevini üstlenmiştir. İşçilerin, halkın değerleriyle üretilen kuruluşlar, yerli ve yabancı patronlara peşkeş çekilmektedir. Bugünlerde gündemine giren Zonguldak havzasının kapatılması tartışması bunun ürünüdür. İzak Alaton adında Alarko Holding sahibinin açıklamaları, İngilizlere hazırlatılan raporların köşe yazarları tarafından açıklanması taşman olaylarının TV'de sık sık yayınlanması, ve Cemil Çakmaklı'nın Zonguldak'ta düzenlediği panel, siyasi iktidarın gözden çıkardığı Zonguldak'la ilgili kararını açıklayabilmek için zemin hazırlama çalışmalarıdır."

TTK'nın gözden çıkarıldığını ama 200 bini aşkın madenci ailesinin ve Zonguldak halkının geleceğinin iki dudağı arasına hapsedilemeyeceğini vurgulayan Cebecik şöyle devam etti.

"Havza için getirilen kömür maliyetinin yüksekliği gerekçeleri hem doğru değildir, hem de bunun sorumluluğu, yani üretim düşüklüğünün sorumlusu biz işçiler değilizdir. Devlet Planlama Raporlarındaki rakamlar neyi gösteriyor. 1986 yılında İngiltere'de ton maliyeti, 67.5 dolar, Alman... 110.2 dolar, Fransa'da 127.8 dolar, Belçika'da ... dolar iken, Türkiye'de 61.6 dolardır. 1987... ise ülkemizde taşkömürü ton maliyeti ancak ... dolar olmuştur. Yani bizde taşkömürü üretimindeki toplam maliyet daha ucuzdur. Maliyet... işçilik giderlerine bakalım. İngiltere'de 1 ton kömürün işçilik gideri yüzde 41.1, Almanya'da ... de 47, Fransa'da yüzde 59.4, Belçika'da yüzde ... olurken, Zonguldak'ta yüzde 34'tür. Bu ... 1987'de yüzde 38.9 olmuştur. Yani bir ton kömürdeki işçilik gideri 1986'da 14.655 lira 56 ... 1987'de ise 21.708 lira 93 kuruştur.

Evet, üretim tıkanmıştır, ama niye? DPT ... larında bir tek cümle bunu açıklamaya yeter: "Planlanan yatırımlar yapılmamıştır." Kimdir bunun sorumlusu? Yatırımları kim engellemiştir? ... maden işçileri olamayız. Çünkü bugüne kadar ... se bize sormadı. Ve biz de siz ne yatırım yapıyorsunuz diye sormadık. Ama bundan sonra ... lıyız. Söz ve karar hakkı elde etmeliyiz. Devlet... netenler eğer bu kuruluşları, halkın kuruluşlarını ... rak yaşatmayı değil de, yerli/yabancı sermayeye ... şatmayı kafalarına koydularsa, tabii ki ... luşlar üretemez duruma gelecekler. Yönetim ... demelerini kendi siyasi ve ideolojik kadrolarıyla doldurup, onların kafaları da bilimi reddedince ... halkı işçi sınıfını sermayeye köle yapmaya ... lerse, havza üretemez noktaya tabii ki gelecek... Ondan sonra "daha ucuz" diyecek satış ... tükenen uluslararası kömür tekellerini ... meye koyulurlar ve geride kalan işletmeyi de ... ça parça sahip olmak için akbabalar gibi ... Alarko Holding'ler, Koç'lar boy gösterecekler.

Şunu açıkça söylemeliyiz: Zonguldak, halkın sofrasında aş, sobasında ateştir. Ne bu aşı kaptırırız, ne de ateşi söndürürüz. Buna kimsenin ... yetmez." "Kendimizi işimiz ve evimiz arasında ... settiğimiz sürece, kafamızı yaşadıklarımızın ... lerini öğrenmeye çevirmedikçe biz ve bizden ... rakiler için hayat daha çekilmez olacaktır. ... denle işçi sınıfının, halkın geleceğini karar... politikalara karşı direnmek zorundayız, ... le etmek zorundayız. Çünkü mücadele ya... tır."

Çalışma güvenliği, can güvenliği için ... yapacağı, işverenden isteyecek olduklarımız ... lerin kendimiz için yapacağımız eğitim ... Bizler hayatı vareden işçi sınıfı olarak, ... şamanın yaratılmasının eğitimini yaparız. ... çıkarlarımızı öğrenir, bu çıkarlarımıza ... lanabileceğini kendimiz tespit ederiz. Biz işçiler için eğitim, yönetilen olmaktan çıkıp, kendi kendimizi yönetmeye hazırlamaktır. İşyerlerimizde ... layarak içinde yaşadığımız düzendeki hak... ler olduğunu ve bunların nasıl kazanılacağı... renilmesi bizim için gerçek eğitimdir. Kömür... ma beceresine sahip olan, domuzdamını ... bantları makinaları kurma, işletme yetkinliğine sahip olan bizler, yönetme yetkinliğine sahip ... getiren eğitimi, gerçekleştirebilmeliyiz. Bu... çekleşmesi için sendikal anlayışımızda yapı... mızda yeni bir çizgiyi oturtmak zorundayız. ... kın söz ve karar sahipliğini getiren, gerçek ... mokrasiyi savunuyorsak, sendikalarımızda ... nı demokrasiyi egemen kılmalıyız. Demokrasi ... lafta kalmaktan çıkarılmasının yolu da ... rımızı işyerlerine taşımaktan geçmektedir. ... sendikal örgütümüzün temeli işyerleri olmalı... yerlerinde çalışan arkadaşlarımızın oluşturacağı ... yeri birim örgütlerinin üzerinde yükselecek ... merkez yapısı alınan kararların iletilmesinde ... gulanmasında da hızlılığı getirecektir. Güven... yularak yönetime getirilen her kademedeki ... ticilerin denetlenmesi, yani sendikal demokrasi... bir yönü de böyle bir yapılanma ve işleyişle ... çekleştirilmiş olacaktır.

Ancak böyle bir güçlü olabiliriz. Ancak ... bir yapılanma ve işleyişle sınıf çıkarlarımız... nir ve kazanabiliriz. Böyle bir sendikal anla... siyasi iktidarların iyerlerimiz üzerindeki oyu... nı bozabilir, gelecek aydınlık ve güzel gün... ratacak mücadeleyi yürütebiliriz."

Cebecik'ten sonra söz alan **H. İbrahim** ...nay'da TTK işletmelerinde çağdışı koşullar... keyfi uygulamalardan söz etti. Nanepınar ... da çalıştırılmamaları gereken yerde çalışan ... işçiler **Hüseyin Doğru** ve **Alaattin Türk**'ün ... den olduğunu anlatan Enginay sözlerini ... dürdü: **"12 Eylül'ün sebebi işçiler değildir. 12 Eylül işçilere karşı gerçekleştirilmiştir."**

Engin Alpat ise konuşmasında işçilerin ... lesini demokrasi mücadelesi olarak ... olumsuz gidişatı ancak işçilerin mücadele...

Devamı 11. s...

Amasra Şube Başkanı Sabri Cebecik'in Eğitim Sekreterliği'ne seçildi an. Genel Kurul salonu "üreten biziz, yöneten de biz olacağız" diye çınlıyor.

"ANAP KADAR BİZ DE SUÇLUYUZ"

GMİS Genel Başkanı **Şemsi Denizer** açış konuşmasında işçilerin içinde bulundukları olumsuz koşullara değinerek, ANAP iktidarına duydukları güvensizliği dile getirdi.

"Biz ANAP ve onun doğrultusunda olan siyasi iktidarlardan dün olduğu gibi bugün de hiçbir şey beklemiyoruz. Onların dünya görüşlerinin değişeceğini, değişmesini umut etmiyoruz. Çünkü bu görüş sahipleri felsefelerini sermayenin bekçiliği düşüncesi üzerine kurmuşlar. Onlar sınıflarına hizmet ediyorlar. En açık örneği SEKA ve Demir Çelik grevleri. Aslında onlara kızmaya hakkımız da yok. Kabahati kendimizde aramalıyız. ANAP tekelci sermayenin partisi olduğunu söyleyip, gereklerini yerine getirirken bizler ne yapmışız. Üzerimize düşeni yapmış mıyız? Hayır. O halde bizler de ANAP kadar suçluyuz demektir. ANAP düşünce ve icraat suçlusu, bizler demokrasi askıya alınırken, insan hak ve hürriyetleri, işçi hak ve özgürlükleri bir bir budanırken, durumu kavrayamama, karşı koymama suçlusuyuz.

Denizer konuşmasına şöyle devam etti: **"12 Eylül müdahalesi demokrasi ortamını dolayısıyla sendikal hak ve özgürlükleri ortadan kaldırdı. Uygulanan ekonomik politikanın tüm yükü, emekçi sınıflara yüklenerek, ortadirek ortadan kaldırıldı. Çağdaş Türkiye denilerek çocuklarımız takunyacılığa büründürülmek isteniyor. Serbest pazarlık dendi, Bakan, Başbakan taraf oldu. Düşünce hürriyeti dendi, sendikacıya siyaset yasağı getirildi. Holding patronuna bakanlık serbest dendi. İşkence yok deniyor, Doğu'da insan pisliğinden sözediliyor."**

Delegeler Denizer'in konuşmasını ilgiyle izlediler. Ancak bu ilgi genel olarak "yeni yönetime" bağlanan ümidi ve Mehmet Tezer yönetmindeki gerici, uzlaşmacı eski yönetimin artık sahneden çekilmesini bekleyen bir duygusallıktaydı. Keza Denizer, konuşmasında 12 Eylül'e siyasi iktidara, gündemdeki sorunlara ilişkin görüşlerinde ortalama değerlendirmelerin ve sosyal demokrat taleplerin ötesine geçemezken, sendikal mücadele programı, örgütlenme anlayışı, 1989 1 Mayıs'ı ve 1 Mayıs'ın işçi sınıfı açısından önemi gibi konularda hiçbir somut öneri ve görüş belirtemedi. Daha sonra sözalan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz ANAP iktidarını eleştirdi ve bu zihniyetle AT'ye girmenin mümkün olamayacağını söyledi. Türk-İş seçimleri öncesi destek arayışını sürdüren Yılmaz'ın çabalarının nasıl sonuç vereceği önümüzdeki günlerde görülecek.

SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal'da konuşmasında TBMM'de halkı ilgilendiren konuları takip etme imkanlarının olmadığını söylyerek işçileri eyleme çağırdı. Bunu söylerken de ana muhalefet partisinin toplumsal muhalefete sözcülük etmedeki

-İş

anı oyuk yönetim

tarihlerinde yapılan Belediye-İş 3. Kurulunda yönetim; genel merkez ' arasında paylaşıldı. Genel Kurul önetim aleyhinde bir hava esmesi- mler sonunda, büyük ölçüde eski unması "muhalefet"in, sendikal lerece sergileyip, işçilere yayabildiği getirdi.

nlığı için tek listenin verildiği genel başkanlığını Türk-İş genel sekre- aptı. Emin Kul'un delegeleri "alevi- rarak yaptığı konuşma, delegeler- olarak nitelenirken, Kul'un taraf i çekti.

l başkanı Şevket Yılmaz'ın gönder- r alan **"yönetimlerinizi etrafında ke- k-İş'i güçlendirin"** sözlerine uygun "Türk-İş çatısı altında birliği ko- rme, kenetlenme" çağrıları yapıl- genel başkanı Fuat Alan yaptığı açış **"Sendikal mücadele, ekmeğimizin**

ruyu özetle şöyle cevapladı: **"Nasıl bir sendika ve sendikal mücadele?** sorusuna verilecek ön özlü cevap; **SINIF VE KİTLE SENDİKASI'dır...**

Sınıf ve kitle sendikasının en temel özellikleri: İşçilerin söz ve karar sahipliği, Sendika içi demokrasinin uygulanması, işçilerin sınıf bilinci ve sınıf bilimi doğrultusunda eğitilmesi ve donatılması... Tek tek sorunların çözümü kişilerin iyiniyetine bırakılamaz. Ancak ve ancak örgütlü bir şekilde, bu görevlerin üstesinden gelinebilir. Bu örgütlülükler İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ'dir. İşyeri Komite ve Konseyleri: İşçileri sendikada söz ve karar sahibi kılacak, sınıfın kendi bilincini kazandıracak, sınıf bilimi ile donatacak, işçileri yönetmeye hazırlayacak ve koşullara bağlı mücadele yollarını bulup çıkaracak örgütlenmelerdir."

Bu perspektif doğrultusunda örgütlenme, toplu iş sözleşmesi, eğitim vb. konulara bakışı da dile getiren Adnan Baran, genelde olaylar ve kişiler üzerinde gelişen genel kurul havasını, anlayışlar düzeyine çekme yönünde olumlu bir örnek yarattı.

zeytin alabilme mücadelesidir. Sen- krasinin gözbebeğidir. Ülkede ve iş- mokrasiye ihtiyaç vardır. Bölücüle- meyin. Bütün güçlükleri birlik ve be- elim" diyerek mücadele anlayışının ledi. Birlik, beraberlik olgusunu, va- ler ve Türk-İş çatısı altında toplan- n Fuat Alan'ın "bölücülere meydan rken kimleri kastettiği ise anlaşılama-

rasında yer alan eski Türk-İş genel Tunç ise yaptığı konuşmada Özal'a **düşmanı devlet başkanı oldu. Benim, duymayan bir insana saygım olamaz. adar korursa korusun, Özal'a saygı n. Nedeni de şu: Ben milli prodük- ı bir zihniyete sahip Özal'ı çok eski-** dedi. Son zamanlarda moda olan havariliği"ne dört elle sarılan Halil 12 Eylül'e çatarak genel merkezden

kezden yapılan konuşmalarda da 12 'a, yasalara çatılırken, bir delegenin **sesiniz çıkmadı, niye alkış tuttunuz"** at Alan **"uluslararası tekellerin bas- u kadar kolay evet demezdik"** şek- dı.

keze, sendikal politikasına, bugüne şmalara yönelik eleştirilerin getirildi- uşmaları, genel kurula azda olsa can- ran tek unsurdu.

sekreteri Adem Ustaosmanoğlu ağır- raporu üzerine eleştiriler getirdiği ko- **"Bir sendikanın çalışma raporu o seviyesini gösterir. Çalışma raporuna tek bir işçi sınıfı sözcüğüne rastlanı- sınıfının mücadele tarihine dokunulma- n sonunda yeralan işçi andının neden e anlayamadım. And 'tarih boyunca nsız yaşamış bir milletin...' diye başlı- me soruyorum: Bugün IMF, OECD, ası reçeteleriyle yaşarken nasıl bağım- sediyorsunuz? Vatan, millet edebiyatı leri aptal yerine koymayın. Yine aynı sa rejimimizi... her türlü yıkıcı hare- koruma..."dan bahsediliyor. Bu and il, ancak işveren andı olabilir. '82 Ana- enlerin çıkarınadır. Bu andı yönetici- içebilir. Çünkü varlıkları bu anti- yasalara bağlıdır."** dedi.

rkezce imzalanan sözleşmeler üzerin- Ustaosmanoğlu, ek zam gelişmeleri- di ve eleştiriler getirdi.

şube başkanı Hıdır Bal ise **"Türk-İş, düzenin eklentisi gibi gören sendikal an- nucusu oldu. Ekonomik mücadeleyi adeleden koparan anlayış mahkum edil- toplum gerçeğini görmeyen ihanet an- dilmelidir. Genel kurullar mücadelemi- ndan biri olmalıdır. Sömürüden kur- mücadele etmeli, işçi sınıfına yani ken- enmeliyiz"** derken temel görevin, işçi sı- cadele alanı olan sendikalara ger- nı kazandırmak olduğunu belirtti. "Ya , ya da içinde bulunduğumuz bataklıkta dedi.

İR SENDİKA? SORUSUNA YANIT: KİTLE SENDİKASI, BUNU A DOĞRULTUSUNDA DA İŞYERİ VE KONSEYLERİNİN RULMASIDIR."

l mücadelenin, örgütlülüğün, çalışmala- temelde yükselmesi gerektiği konusun- a doyurucu ve açımlayıcı bir konuşma olu şubeden Adnan Baran ise, sorunun lehmet sorunu değil, anlayışlar sorunu dikkat çekerek şunları söyledi:

kurullar; bir yönüyle geçmiş çalışmala- ndirildiği, diğer yönüyle geleceğe yöne- aların saptandığı, eksiklerin belirlendi- le hedef ve yöntemlerinin belirlendiği bir rler" derken, Belediye-İş genel kurulu- kavrayışla, bir görev bilinciyle ele alın- liğini vurguladı. Öncelikle nasıl bir sen- ndikal mücadele? Soruların cevap ve- ektiğini söyleyen Adnan Baran, bu so-

Yine genel merkeze yönelik eleştiriler getiren Anadolu yakası şube başkanı Orhan Özkan, sendika içinde anti-demokratik bir hava estiğini belirtirken, bir sendikanın genel politikasını toplu sözleşmelerinin belirleyeceğini ekledi. Orhan Özkan sendikal mücadele konusunda ise; şubelere insiyatif verilmesini, yaygın ve sistemli eğitim programı uygulanmasını, toplumsal yaşamın demokratikleşmesi mücadelesi verilmesi gerektiğini, antidemokratik yasalara karşı aktif politik mücadelenin zorunluluğunu ve 1 Mayıs'in işçi bayramı olarak kabul edilmesini vurguladı.

Konuşma yapan diğer delegeler, 12 Eylül'ün, uygulanan ekonomik politikaların işçi sınıfına çıkardığı ağır faturayı dile getirirken, Samsun şube başkanı Hasan Ketenci'nin söyledikleri hayli ilginçti: **"Ben çalışma raporunda eleştiriye meydan verecek hiçbir madde görmedim. Tehdit edip eleştirirken vicdanlarımıza da seslenmek zorundayız. ...Becerikli sendikacılar, beceriksiz sendikacılar vardır. Bunu aklınızdan çıkartmayın, yanlışlık da yapmayın... İşçiyi basamak yapıp yönetici olduğunuz vakit mesuliyetiniz artar"** diyerek yöneticilerin işinin ne zor olduğunu delegelere anlattı. Ketenci, konuşması sık sık tepkilerle karşılaşınca delegeleri konuşmasını 10 dakikadan 20 dakikaya çıkartma "uyarısıyla" ikna etmeye çalıştı.

Genel başkan Fuat Alan ve genel mali sekreter Hasan Soysal ise genel merkez adına eleştirileri cevapladılar. Fuat Alan eksiklikleri, imkanları yaratmakla insanları örgütlemeyi birarada yürütmenin zorluğuna dayandırırken, **"Türkiye'de sorunların çözümü anayasanın değişmesine bağlıdır. Ama bunun değişeceği yer parlamentolardır"** dedi. Değişmez hedeflerin ILO standartlarına ulaşmak olduğunu, güçlü sendikanın birlikte mücadeleyle mümkün olacağını ekledi. Konuşmasını sendikanın birlikte mücadeleyle mümkün olacağını ekledi. Konuşmasını **"Ben de işçiyim. Babam dokuma işçisiydi. Bu duyguyla yoğruluyum... Güçlü sendikacılık için tüm arkadaşların çalışacağına inanıyorum. Olumlu konuşan arkadaşlara teşekkür ediyorum"** sözleriyle bitiren Alan, konuşmasında "Türk-İş'te, yönetim etrafında kenetlenme" çağrılarıyla "güçlü sendikacılık"tan ne anladığının da ipuçlarını verdi.

Hasan Soysal ise özellikle kendisine yöneltilen yolsuzluk söylentilerine cevap verdiği konuşmasında "siz göreceksiniz" diyerek delegelere tehditler savurdu. **"1 Mayıs'a karşıyız. Türk-İş'ten talimat gelirse kutlarız, talimat gelmezse kutlamayız"** derken, sendika içi demokrasi konusunda çarpıcı bir örnek sundu.

Genel merkez ve "muhalefet" tarafından iki listenin çıktığı genel kurulda merkez yönetimi eleştirileri "vatan, millet", "12 Eylül"lü konuşmalarla geçiştirirken, sendikal politikasını "demokratik sınıf ve kitle sendikası" olarak belirleyen "muhalefet" görüşlerini yeterince sergileyemedi. Bu yüzden genel kurul, geçmişin değerlendirmesinin yapıldığı, bugüne ve geleceğe ilişkin politikaların belirlendiği, yapılanların sorgulandığı, eleştiri, özeleştiri yapılan, anlayışların ortaya döküldüğü bir alan olamadı.

Muhalefetin başkan adayı Alaattin Uçar, demokratik sınıf ve kitle sendikasını yaratma sürecinde temel ilkenin işçilerin söz ve karar sahipliği olduğunu, bunu hayata geçirmek için de işyeri ko-

Devamı 2. sayfada

Ağaç-İş Genel Kurulu yapıldı

Çevik kuvvet denetiminde seçim

- *Sosyal demokrat yapısını koruyan Ağaç-İş genel kurulunda yoksul orman işçileri seslerini yükseltti. "İşçi çözümü istiyoruz"*
- *"Türk-İş'in bizlerin denetim ve insiyatifinden kopuk bir konfederasyon olmasını reddediyoruz.*

• Sendika genel kurullarında "sol" görünümlü politikalar savunan sendika yönetimleri genellikle koltuklarını korudular.

Ağaç-İş genel kurulu 4-5 Kasım günlerinde Ankara'da yapıldı. Sosyal demokrat olarak tanınan Ağaç-İş genel başkanı **Güral Erçakır** 114 oy alarak yeniden genel başkanlığa seçildi. Eski genel sekreter **Metin Polat**, genel başkan adayı olarak girdiği seçimlerde 85 oy aldı. Genel kurulda söz alan işçiler, eski yönetimdeki bu çatışmanın kendilerini ilgilendirmediğini, işçi sorunlarından kaynaklanmadığını belirterek, bütün sorunların aşılmasında "işçi çözümü" olduğunu vurguladılar.

ÇEVİK KUVVET DEVREDE.

Genel kurulun ikinci günü oy ayrımı yapılırken çıkan bir tartışma salonda havanın elektriklenmesine neden oldu. Genel teşkilatlandırma sekreterliğine aday olan **Hasan Nazlı** ve **Mürsel Taşçı**'nın aldıkları oylar sayılıp bitirilince, Hasan Nazlı sonuca itiraz etti. İlk sayımda Taşçı 100, Nazlı 97 oy almıştı. İtiraz üzerine tekrar sayılan oylar 99'a 98 Hasan Nazlı lehine sonuçlanınca karışıklık çıktı. Çevik kuvvet denetiminde yapılan üçüncü sayımda Hasan Nazlı, 99 oy alarak genel teşkilatlandırma sekreterliğine seçildi. Sendika Genel Başkanı Erçakır, gazetemize yaptığı açıklamada **"olayda bir kasıt yoktur, karışıklık teknik bir hatadan kaynaklanmıştır"** dedi.

HERKES DEMOKRAT

Genel Kurul, Ağaç-İş genel başkanı Güral Erçakır'ın açış konuşmasıyla başladı. Erçakır, 12 Eylül sonrasında yaşanan tüm olumsuzlukların genel bir görünümünü çizdi. Konuşmasında özetle şunları söyledi; **"12 Eylül'den başlayarak son derece ağır koşullarda yaşadığımız ortadadır. 82 anayasası temel hak ve özgürlükleri ağır biçimde kısıtlarken, bugünkü siyasal iktidara temsil ettiği azınlığın çıkarlarını en ileri ölçüde geliştirebilme imkanı hazırlamıştır."**

Genel kurula katılan konuşmacı konuklar arasında Cevdet Selvi'de bulunuyordu. Selvi, 12 Eylül'den sonra bütün sorumluluğun emekçilere yüklenildiğini vurgulayarak başladığı konuşmasında, hak aramanın, örgütlü olmanın, demokrasi istemenin suç sayıldığı bir dönemin yaşandığını belirtti. Selvi sözlerine şöyle devam etti; **"emekçiler silah gücü olmadan boyun eğecek değillerdi. Silahlı eylem, yani 12 Eylül geldi, susturuldular. DİSK kapatıldı. Türk-İş'in eli kolu bağlandı. Kimse kafasını kaldıramadı. Kaldıranlar kafasında cop gördü."** Son grev yasasını savaş ilanına benzeten Selvi, bu konuda şunları söyledi; **"İşçi karşısında savaş hazırlığındaki polisi, komandoyu görürse, başka türlü düşünmez mi? Bizde hazırlanalım demez mi?**

İktidardan demokrasi talep etmenin zaman kaybından başka bir şey olmadığını belirterek konuşmasına başlayan Petrol-İş başkanı Münir Ceylan, dipten gelen dalganın Türk-İş genel kuruluna taşınması gerektiğini, bu anlayışın Türk-İş üst yönetimini sarsacağını savundu.

TÜRK-İŞ EYLEMLERİ SATTI.

Türk-İş genel başkanlığı için sözü edilen birkaç isimden birisi olan Harb-İş genel başkanı Kenan Durukan, kendi sendikasında delege olduğu taktirde, genel başkanlığa aday olabileceğini söyledi. Türk-İş yönetimini, eylem kararlarını satmakla suçlayan Durukan **"bizi kulağımızdan tutup denize attılar. Ya boğulup ölecektik ya da yüzüp hayatımızı kurtaracaktık. Yüzdük karşı kıyıya geçtik. Özal korktu. Binbir dalavere ile başkanlar kurulunun aldığı eylem kararlarının hayata geçirilmesini engelleyecek bir sürü manevrayı bizim örgütümüzün üstüne yıktı. Eylem kararlarının ortadan kaldırılmasını ortaklaşa sağladılar."**

Herkes demokrattı salonda. Kürsüye çıkan 12 Eylül yönetimine, 1982 anayasasına, baskı yasalarına atıp tutuluyordu. Demokrasiden söz ediliyordu. Ama çoğu kendi sendikalarında bile demokrasiye tahamül edemiyorlardı. İşçi arkadaşlardan biri dayanamadı. Bütün konukların konuşmalarını bitirir bitirmez, salonu terk ettiklerini söyleyerek, **"bizi dinlemeye bile tahammülleri yok. Çekip gittiler. Ama biz kendi başımıza ayakta kalmayı başarırız. 89 baharlarında bunu başardık."** dedi.

SÖZ VE KARAR İŞÇİLERDE OLMALI.

Divan başkanı Orhan Balaban'dan, DYP adına konuşan Ömer Faruk Barutçu'ya kadar mikrofonu eline geçirenler, işçiler adına bir şeyler söyledi. Demokrasiden, işçi haklarından söz etti. Ama söz sırası işçiye gelmişti. Zonguldak'tan, Düzce'den, Artvin'den yoksul orman işçileri seslerini yükseltiyorlardı. **"İşçi çözümü istiyoruz, söz ve karar bizlerde olmalı" "Devletin sendikalarımız üzerindeki bütün denetimini reddettiğimiz gibi, sendikalarımızın, Türk-İş'in bizlerin denetim ve insiyatifinden kopuk bir konfederasyon olmasını da reddediyoruz. Bu Türk-İş yönetimiyle, bu anlayışla işçi hareketi gitsin diyoruz. İşçinin söz ve karar sahibi olduğu, mücadeleci bir sendikacılığı hayata geçirmek için 89 bahar rüzgarını Türk-İş kongresine götürmeliyiz. Türk-İş'i sistemin bir parçası haline getiren, bu çürümüşlüğü alt etmek için, maden ocaklarının kömür kokusunu, demir çeliğin pasını, Seka, Aliağa ağaç işçilerinin alın terini bu kongreye getirelim."** Bu sözler büyük alkış aldı. Konuşmacı delegeler Türk-İş yönetimi ve kongreyle ilgili benzer görüşler dile getirdiler. Hepsinde ortak bir nokta vardı. Çıkar ilişkilerinden, kişisel hesaplaşmalardan uzak, artniyetsiz, din, dil, mezhep ve bölgecilik ayrımı yapmadan işçi sınıfının koşulsuz birliğini savundular. Bu birliğin önüne, Türk-İş yönetimindeki ve benzer anlayışların, duvar ördüğünü dile getirdiler.

Ağaç-İş'in kendi iç sorunlarını da tartıştılar elbette. Ancak yaklaşan Türk-İş genel kurulu gündemi belirliyordu. İstanbul delgelerinden birisi geçen yıl Türk-İş başkanlar kurulundan çıkan eylem kararlarının akibetini sordu. Bu kararların anayasadaki çalışma hayatını ilgilendiren anti demokratik yasalar kaldırılıncaya kadar geçerliğini koruyacağı bilindiği halde, eylemlere son verildiğini belirtti. Taşçı, "şimdi Türk-İş başkanlığına aday dediği bir zat-ı muhterem' ile aralarında geçen konuşmayı aktardı. Sözünü ettiği genel başkan adayının "beyler bu kararlar alınmıştır. Konfederasyon olarak bunları uygulamasak bizlere yuh olsun. Siz uygulamazsanız sizlere yuh olsun" dediğini, kendisininde; "sayın başkan bu sözler döner gelir sizleri bulur. Çünkü, bizim kaybedecek hiç bir şeyimiz yok. Siz kendi çıkarlarınız doğrultusunda, 89 baharının sizin için ateşten gömlek olduğunu çok iyi biliyorsunuz" yanıtını verdiğini söyledi ve sözlerini şöyle bitirdi. "Şimdi burada uygulamadıklarınız için size yuh demek boyunumun borcudur."

İşçiler önce kendi arkadaşlarını eleştirdiler. Neden çıkıp konuşmuyorsunuz' dediler. "Tabanın sesini niye duyurmuyorsunuz." Düzce delegesi Servet Demir'in sözleri salonda hüzünlü bir havanın esmesine neden oldu. Demir, "şimdi burada yönetimin başarılı olup olmadığını tartışacağız; bir dönem öncesine kadar ücretimiz 110 bin liraydı. Başarılı olup olmadıkları bu örnekle anlaşılabilir'. Kimi arkadaşlarının ek işler yaparak geçindiklerini, bir arkadaşının bir öğretmenin kapısında üç ton kömür taşıyarak çocuğuna kitap ve eşofman aldığını söyleyen Demir, sözlerini şöyle bitirdi, "Bunun sorumlusu hükümettir. Uygulanan ekonomidir. Ama biraz da hükümetten bunu koparmadıkları için yöneticilerimizdedir."

Yoksul orman işçileri konuşmaya başlamıştı. "Artık konuşacağız" diyorlardı. **"Söz bizde, Önümüzdeki dönemde kararda bizde olacak. Yeterki, cesaretli olalım. Bu kongre yapay bir ayrılıkla geçti. Aday olmasını istediğimiz arkadaşlar, aday olmadılar. Gelecek döneme kadar şubeler arasındaki kopukluğu gidereceğiz. Yöneteceğimize inanıyoruz. Üreten bizsek niye yöneten biz olmayalım."**

İşçi Arkadaş,

Gazeteni oku ve arkadaşlarına ulaştır.

Tes-İş yönetimi saldırıyor

- *Tes-İş Diyarbakır Şube Yönetimi görevden alındı.*
- *Tes-İş Trabzon Şube Yönetimini görevden düşürmek için dava açıldı.*

Tes-İş Sendikası Genel merkez yönetimi, genel kurulda kendilerini desteklemeyen şube yönetimlerini devirmeye hız verdi. Genel kurul öncesi Trabzon ve Diyarbakır Şubelerinin Genel Kurullarının, sonuçlarıyla birlikte yok sayılması amacıyla davalar açılmıştı.

Diyarbakır Şube Genel Kuruluyla ilgili Ankara'da açılan davaya Şube Yönetiminin müdahil olarak katılması kabul edilmiş, yönetimin görevden alınması yargı tarafından reddedilmişti. Genel Merkez Genel Kurulu sonrasında süren yargı, Şube Kongresini sonuçları ile birlikte iptal kararı vermişti. Davada taraf olan Tes-İş Genel Merkezi kararı temyiz ettiğini açıklamıştı. Ancak Yargıtay'a gerekli başvuruyu yapmadığı ve müdahil olarak katılan Diyarbakır Şube'nin, yeni sendikalar yasası gereği temyiz hakkını kullanamaması nedeniyle karar kesinleşti. Bu durumda görevden alınan Şube Yönetimine Sendika genel merkezince atama yapılacak. Dolayısıyla sendika merkezi kendisine muhalefet eden şube yönetiminden kurtulmak için istediği bir yönetim oluşturmaya çalışacak. Diyarbakır enerji işçileri kendilerinin söz ve karar sahipliğini elinden alan bu uygulamaya karşı mücadelesini sürdürmelidir. Türkiye'de **"yasaksız demokrasi"** istediğini haykıran **Faruk Barut** ve şürekasının sendika demokrasisini hiçe sayan saldırıları defedilmelidir. Enerji işçisinin kararlılığı ve mücadelesi sarı, uzlaşmacı, teslimiyetçi, işçi sınıfı düşmanlarının yüzlerine şamarını atmalıdır.

TRABZON ŞUBE İÇİN AÇILAN, GENEL KURUL SIRASINDA ASKIYA ALINAN DAVA YENİDEN AÇILDI

Trabzon Tes-İş Şube delegasyonu, Şube başkanının dışında Genel Merkeze muhalefet etmişti. Bu davranışı Genel Merkezi kızdırmış olmalı ki, daha önce şube genel kurulunun iptali için açılan, ancak askıya alınmış olan dava yeniden görülmeye başlandı. Görünen o ki, bu yargı kararı da Trabzon Enerji işçisinin yöneticilerini görevden alacaktır. Ama bu işçilerin mücadelesini daha kararlı sürdürmelerini getirmelidir. Genel Kurul da sağ bir listeyi destekleyerek sendikal demokrasiyi reddedenlerden hesap sormalıdırlar.

Tes-İş Genel Kurulunda sağ bir yönetimi desteklemekte bir sakınca görmeyen ve kendilerini **"sosyal demokrat"** olarak tanımlayanlar için bu son fırsattır. Eğer bundan da ders almazlar ve işçilerin söz ve karar sahipliğini yok edenlere omuz vermekte devam ederlerse işçi sınıfından, enerji işçisinden gerekli eski dersi alacaklardır.

İŞÇİLERİN SESİ

İŞÇİ ARKADAŞLAR!

Ülkemiz her geçen gün biraz daha karanlığa saplanıyor. Ülke yönetimine çöreklenmiş bir avuç kapitalist ve onların işçi düşmanı politikaları, yaşamı biz çalışanlara zehir etmektedirler. Ülke, cumhuriyet döneminin en zor günlerini yaşamaktadır. Hakim sınıflar arasında zaman zaman çatlak sesler yükselse de, işçi düşmanı politikalarda hemen bir koro oluşturabiliyorlar. Bu pervasız politikaları da sırtlarını uluslararası tekellere ve kendi hazırladıkları kanunlara dayayarak gönül rahatlığıyla sürdürüyorlar. Uygulamalar artık halkla alay eder düzeye indirgenmiştir. Hayatını kapitalizmin sömürü sistemine adamış, büyük tekellere hizmetten işveren kurumlarında yöneticiliğe oradan da başbakanlığa gelmiş Özal'ın kendisini cumhurbaşkanlığına aday görmesi ve/veya göstermesi, bu uygulamalara güzel bir örnektir. Özal ve partisinin genel oyların küçük bir bölümüyle (% 25) iktidarda durduğu hatırlanırsa durum daha da iyi anlaşılır. Bu hükümetin altı yıldır sürdürdüğü işçi düşmanı uygulamalar unutulmamalıdır.

Bu gerçekler hepinizin bildiği ve yaşadığı gerçeklerdir. En çok sesini çıkartması gerekenler ise bunu bugün başaramıyorlar. Bunun sosyal ve siyasal nedenleri irdelendiğinde, haklılık payları bulunsa da artık bu durum aşılmalıdır. Bugün en çok sesini çıkartması gerekenler biz emekçileriz. Çünkü sömürü çarkının tahribatından en çok payı biz almaktayız. Sömürü, baskı ve adaletsizliklerle her gün yüzyüzeyiz. Diğer ezilen katmanlara da örnek olma açısından biz işçiler sesimizi yükseltmeliyiz. İşten atmalar, işçi yayınlarını toplatmalar vb. yöntemler uygulanıyor. Bunlar bizi yıldırmamalı. Sesimizi duyurmak için her yolu aramalı, bu arada elimizde olanları da korumalıyız. İşçilerin sesini hiç kimseye ezdirtemeyiz.

İŞÇİ ARKADAŞ!

'İşçilerin Sesi' senin sesindir. Onu okumak, okutmak ve onda yazılanları başkalarına anlatmak senin görevindir. İşçilerin sesini yükseltmek bir anlamda, onların dili, kulağı, gözü olan İşçilerin Sesi'ni yaygınlaştırmaktan geçer. İşçilerin Sesi'ne yapılacak en güzel bağış, onun okuyucu kitlesini artırmaktır. Hep birlikte görev başına.

— İşçilerin Sesi'ni yükseltelim!

MURAT ÇELİK

Teksif Genel Kurulu'nda aday olmak suçtu

Sendikal demokrasi mi? Oligarşik kast mı?

• *Yönetim adına konuşan İnandıoğlu, şube kongrelerinde genel merkezin muhalif adayların kazanmasını engelleme çabalarını "sendikal demokrasi" olarak niteledi. Hiçbir Teksif üyesini "mezara göndertecek iz yapmamakla, onların eline boya, fırça, silah vermemekle" öğündü.*

• *Tarafsız olması gereken divan başkanlığına, geçen üç yılın hesabını vermesi gereken Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın kendisini seçtirmesi "Teksif usulü demokrasi"ye bir başka örnekti.*

Şevket Yılmaz'ın bir yanında Ecevit bir yanında Rahşan. Amaç muhabbet olsun.

3-5 Kasım tarihleri arasında Ankara DSİ Konferans salonunda Teksif Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurulun son günü yapılan seçimlerde, Genel Başkanlığa **Şevket Yılmaz**, Genel Başkan Yardımcılıklarına **Salt Burçin** ve **İbrahim Yalçınoğlu** seçildi.

183.000 üyesiyle Türkiye'nin en büyük sendikası özelliğini taşıyan Teksif'in 12. Olağan Genel Kurulu açış konuşmasını yapan Genel Başkan Şevket Yılmaz, 12 Eylül ve sonrası döneme ilişkin "**Son derece haksız bir şekilde ve kuşkusuz, ekonomideki tercihlerin bir sonucu olarak Türkiye, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, iktisaden güçsüz durumdaki halk çoğunluğunun dışlandığı, işçilerin, özellikle işçi örgütlerinin ve yöneticilerinin suçlandığı bir döneme sokulmuştur. 1980 düzenlemelerinin belirgin özelliği sermayenin tüm isteklerinin kurumlaştırılmasıdır.**" derken, zamanında Ankara'da Emek Sinemasında, sendikacıları toplayarak "**82 Anayasa'sına evet oyu verin**", dediğini unutuyordu.

"**Demokrasi mücadelesi, takdir edilmelidir ki, kolay ve bedelsiz bir mücadele değildir**" diyen Yılmaz, anlaşılıyor ki demokrasi mücadelesini(!) bugün sözünü dahi etmek istemediği, 82 Anayasasına evet kampanyasıyla, 12 Eylül ve Özal hükümetlerine Türk-İş olarak verdikleri bakanlarla vermiş.

Şevket Yılmaz'ın bu açış konuşmasından sonra yapılan divan seçiminde Şevket Yılmaz kendi sendikasının Genel Kurulunda divan başkanı oluyordu.

Tarafsız olması gereken divan başkanlığına, geçen üç yılın hesabını vermesi gereken Şevket Yılmaz'ın kendisini seçtirmesi, Teksif'de demokrasinin nasıl işlediğinin göstergesiydi.

Söz sırası konuklara geldiğinde ise, Deniz Baykal, Süleyman Demirel ve Teksif'te 11 yıl çalışan Çalışma Bakanı İmren Aykut sıralarını beklemekteydi. Baykal ve Demirel diğer sendika kongrelerinde olduğu gibi konuşmalarını, işçi haklarına ilişkin kısa bir değerlendirmeye ve ağırlıklı olarakta Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ayırmışlardı. İmren Aykut Teksif-te olan çalışmalarından söz ederek, kendisininde "**Teksif ailesinden**" olduğunu söyledi. Aykut konuşmasında Şevket Yılmaz'ın her zaman gereğinden çok fazla yakındığını ve olayları çok fazla büyüttüğünü söyledi.

Şevket Yılmaz ve konukların konuşmalarıyla geçen birinci günün arkasından, söz sırası delegelere gelmişti. Az sayıda delegenin konuşma yaptığı ikinci gün oturumunda, delegelerin yönetimi eleştirmekten özellikle kaçındıkları görülüyordu. Kimi delegelerin yaptıkları konuşmalarda, "Ek zam için, Türkiye İşverenler Sendikasını zorlayalım" şeklindeki önerileri veya "yöneticilerimizde daha fazla heyecan olmalıdır" şeklindeki sözleri genel kurulun sonlarında eleştirileri yanıtlamak için kürsüye gelen, yönetim kurulu üyeleri tarafından en ağır eleştirilere hedef olurken, Teksif'te değil eleştiride bulunmak, öneride bulunmanın daha söz konusu olamayacağı, delegasyona yüksek sesle gözdağı verilerek anlatılmaya çalışılıyordu.

Kürsüye konuşmacı olarak gelen, hemen her delege, "**Teksif ve Türk-İş'in partiler üstü sendikacılık anlayışına sıkı, sıkıya sarılmak**" gerektiğini söylerken salonda yoğun bir alkış başlıyordu. Genel Kurulun ikinci günü salona gelen DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in sendikaların politikayla ilgilenmesi ve sendikacıların siyasi partilerde görev alması gerektiği şeklindeki sözler ise, yine aynı konuşmacılar ve delege tarafından yoğun bir şekilde alkışlanıyordu.

DSP Genel Başkanı Ecevit "**bir sendikacının aynı zamanda milletvekili olabilmesi, yerel yönetimlerde veya parti yönetiminde görev alabilmesi yasaktır. Bu tür yasaklar yürürlükte durdukça demokrasinin varlığından söz etme olanağıda yoktur.**" dediği konuşmasında Erdemir ve Petkim'in yabancılara haraç-mezat satılmaya çalışıldığını, Erdemir ve Petkim için hükümetin referanduma zorlanması gerektiğini söyledi.

GÖHSÜMÜZ DİİİİİK !
ALNIMIZ AÇIIIIK !

Ecevit'in konuşmasından sonra, eleştirileri yanıtlamak için Y.Kurulu adına kürsüye gelen Necdet İnandıoğlu ise, tam bir 12 Eylül'cü kalıbı içerisindeydi. "**Şunu iddia ediyorum ki, başta genel başkanım olmak üzere, bu genel yönetim kurulu, hiçbirinizi hapishaneye göndertecek iş yaptırmadı size. Hiçbirinizi mezara göndertecek iş yaptırtmadı. Ne 12 Eylül'den önce ne de 12 Eylül'den sonra. Bununla ne kadar iftihar etsek azdır. Biz hiçbir üyemizin eline ne boya, fırça nede silah verip te hapishaneye veya mezara göndermediğimiz için göhsümüz dililik, alnımız açıııık, şerefle gezmeye devam edeceğiz**" diyen İnandıoğlu, kendi teslimiyetciliklerine bir yerlerden dayanak oluşturma çabası içerisindeydi. Zinhar, sınıf demek, sendikal mücadele vermek ya cezaevi yolunu tutmak, ya da mezara gitmekti. Hiçbir üyemizin eline silah vermedik, denilerek işçinin gözü korkutulur, böylece zevahir kurtarılmış olunurdu. Bunun sonucunda Teksif'te işçinin söz ve karar sahipliğinden sendikal mücadeleden söz edilemez, sendikacılar paşa, paşa oturup maaşlarını alır, öyle kötü şeyler yapmazlardı.

TEKSİF USULÜ "DEMOKRASİ"

İnandıoğlu hızını alamadığı konuşmasında "**sendikal demokrasi işte budur**" dediği, Teksif'in oligarşik kastını kendi örnekleriyle anlatıyordu. "**Herhangi bir genel yönetim kurulu üyesi, şube yöneticilerinden birine seçim kaybettirmek için fabrikanıza gelip şuna oy verme dedi mi? Hayır. Aksine, sizin karşınıza aday olanların karşısında, çok zaman Genel Yönetim Kurulu tavır almıştır. En son kongre yapıldığı için Maraş'tan misal vereceğim. Karşısında aday olmayın diye defalarca söyledim. Defalarca karşınızdaki adamlarla mücadele ettim**". diyen İnandıoğlu Şevket Yılmaz'ın karşısında Genel Başkanlığa adaylığını koyan Mehmet Kartal'ı da kastediyordu. Şube veya Genel Merkez yönetiminin karşısında aday olmak, muhalefet olmak zinhar suçtu ve buna Teksif'te müsaade edilemezdi. Şube kongrelerine müdahale etmek, muhalif adayların kazanmaması için genel merkez yöneticilerinin her türlü takdire şayan (!) çabaları ise, sendika içi demokrasiydi(!).

"**Mehmet Kartal, ben bu geleneği kırmak için Genel Başkanlığa adayım dedi. Gırtlağını mı sıktık burada? Hayır. Birşey mi söyledik? Hayır. Olabilir demokrasi bu. Ama bu harekette barınamadığı için oturanlar, dışımızdakiler, yarın belki basında Şevket Yılmaz'ın da karşısında adam var diye yazmak sevincini tadacaklar. Bu sevincin tadılmasında inanın en büyük üzüntüyü çeken benim. İnşallah değerli ardaşım, bu işin bir heyecan mahsülü olduğunu söyler. Artık ne yapacaksa kendisi karar verir, kanaatindeyim**" Necdet İnandıoğlu bu sözleriyle Mehmet Kartal'ı adaylıktan çekilmeye zorlarken tüm bunları "sendikal demokrasi" için yapıyordu. Teksif'in oligarşik kast'ını değil yıkmak, aday dahi olunamazdı.

Daha sonra yönetim kurulu adına söz alan bir başka konuşmacı İbrahim Yalçınoğlu ise, "**Biz hiçbir şey yapmadıysak 4000 tane temsilciyi cezaevlerine göndermedik**" diyerek, ne kadar uslu sendikacı olduklarını anlatıyordu.

ŞEVKET YILMAZ'IN BASIN VE İŞÇİLERDEN RAHATSIZLIĞI

Genel Kurulun son konuşmacısı Şevket Yılmaz ise, "**şimdiye kadar konuşanları dinledim. Çoğu iyi konuştu. Ama içlerinden bir kaç tanesi varki midemi bozdu**" diyordu. Oysa 12 Eylül'den sonra Bursa'da bir düğün salonunda Halit Narin'le aynı tabaktan pilav üzeri döner yemek, Şevket Yılmaz'ın midesini bozmuyordu.

Şevket Yılmaz'ın bir diğer rahatsızlığı basından yanaydı. Geçen kongreyi kaybedenlerin başında Şevket Yılmaz aleyhine söylentiler yaymaya çalıştığını iddia ediyordu bazı kişiler. "**Ama ben kamuoyunda, basında Türk-İş'e bağlı bir teşkilat yöneticisini eleştirmem, eleştirtmem. Türk-İş'in itibarını hazmedemeyenler tabii ki, çeşitli şekillerde birşeyler söylüyorlar basın çevresinde. Türk-İş konusunun bu kongrede müzakere edilmemesini başkanlarıma söyledim. Etmeyelim dedim. Bunun bir sebebi var, o sebebte müsade ederseniz şimdilik bende kalsın**". Şevket Yılmaz tüm bunları söylerken eliylede basın bölümünü göstererek, delegelerin dikkatlerini üzerimize yöneltiyordu. Basın bölümünde tek bir gazeteci vardı; İşçilerin Sesi muhabiri.

ŞEVKET YILMAZ, PUŞTLUK YAPMAZ.

"**Bir gazetede 1983'ten sonra en az grev yapan, ya da hiç yapmayan Teksif diyor, bir gazete. A be oğluuuum, sen yaptında işçiye kaç lira ödenek verdin**" Yılmaz basına olan öfkesini böylece ifade ederek konuşmasını sürdürdü. "**Şimdi bazıları diyecek baksana Şevket Yılmaz'a şark kurnazlığı yapıyor. Çünkü Merinos fabrikasından gelen delege Şevket Yılmaz'a karşı aday çıktı. Hiç merak etmeyin, danışıklı döğüş yok. Öyle bir puştlukta yapmam**" diyen Yılmaz, "başka sendikalarda bütün bunları söyleyenler, Genel Başkana karşı aday olanlar genel kurulda delege bile olamazlar, varmı böyle alçak gönüllü bir sendikacı" diyerek kendı kendine iltifatlar yağdırıyordu. Bu sözler Türk-İş'e bağlı sendikalarda muhalif eğilimlerin Genel Kurullara delege olarak giremediği ve giremeyeceğinin açık bir ifadesiydi. Herkesin demokrat kesildiği ve demokrasi istendiği, bir ülkede bu sendikalar içinde "demokrasi" esas duruş, "zaptı-rapti" demekti. 12 Eylül'ün asker sendikacıları, 12 Eylül'ü eleştirerek(!) vitrin doldurdular. Genel Kurul salonlarında işçi dostu, demokrasi havarisi, işçi haklarının savunucusu kesilenler, toplu sözleşme görüşmelerinde, işçilikle ilgisi kalmayıp, bürokratlaşanlar, emekli sendikacılarla ilgili yasa tasarısı karşısında eriyip gitmediler mi? Toplu sözleşmeleri satılığa çıkarmadılar mı? Teksif Genel Kurulunda bir grup delegenin "**cuntasız tam bir demokrasi**" sloganları veya "**evimize ekmek götüremiyoruz**" şeklindeki sözleri ise, Genel Kurul kürsüsüne ulaşamadığı gibi, sendikacılarında sağır tarafına geliyordu. Genel Kurullarda sınıfın kendi seçeneğini, kendi sesini oluşturabilmek, birim örgütlenmelerinden geçiyor. İşyerlerine dayanmayan, işyeri örgütselliği yaratamamış olan karşı çıkışlar kolayca eritilebiliyor. Bu kast'ı kırmanın yolu, sınıf, sendikal mücadelenin odağına koyan, sınıf bilimiyle donanmış, işyeri komite ve konseyleriyle ifadesini bulan, sınıf ve kitle sendikal anlayışından geçmektedir.

Dokgemi-İş 31. Genel Kurulunda özetlenen sendikal felsefe:

"Bizde isyan yok, islamız elhamdüllillah"

Dokgemi-İş 31. Genel Kurulu 4-5 Kasım tarihinde İstanbul'da yapıldı. 238 delegenin yanısıra değişik siyasi parti (DYP,RP,MÇP) temsilcilerinin, değişik sendika yöneticilerinin, devlet kademelerinden çeşitli görevlilerin (müsteşar, müessese müdürleri) ve işveren temsilcilerinin katıldığı genel kurulunda, Genel Eğitim Sekreterliği dışında tüm yönetim birimlerini eski yönetim kadrosu kazandı.

Divan başkanlığını Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi Vahap Güvenç'in yaptığı Genel kurulun gündeminin konuklara ayrılan bölümünde, DYP,RP ve MÇP temsilcileri 12 Eylül'e çatarak "demokrasi ve işçi hakları"ndan sözettiler.

MÇP'DEN 'DEMOKRASİ' HAVARİLİĞİ

MÇP Başkan Yardımcısı **Ş.Bülent Yahnici**, sanki, "**kendisi tokken komşusu aç olmayan**" kapitalizm olurmuş gibi, "**bu haliyle kapitalizme karşıyım, komşusu açken kendisi tok olan kapitalizme karşıyım**" diyerek, 12 Eylül'le gaspedilen işçi hakları, özelleştirmeler, enflasyon, milli gelir bölüşümü ve dış borç problemlerinden' sözetti. 12 Eylül öncesi sivil faşist terörün mirascısı olan MÇP temsilcisi, "**Türkiye'de bugün demokrasi ve hukuk sorunu yaşanmaktadır**" diyerek "**demokrasi**" havarisi kesilmeye başladı.

Daha sonra sözalan RP'den eski Adalet ve Çalışma Bakanlarından Şevket Kazan, "**Kıdem Tazminatı Fonu**" üzerine oturttuğu konuşmasında, "**Ben iddia ediyorum bu ülkede Vehbi Koç vergi vermiyor, Sabancı vergi vermiyor. Yaptıkları vergi mekanizmasında trafik memurluğudur. İşçi ücretinden vergi alınmaz. Elbette bir ülkede zenginin vergisini fakir öderse, bu ülkede köle yönetimi vardır.**" dedi.

UFUKSUZ KONUŞMALAR VE TEKKE HAVASI

Çalışma Raporunun görüşülmesi sırasında biri hariç 5'i yönetime aday toplam 6 kişi konuştu. Küçük bir sendikanın çok geniş boyutlu Çalışma Raporu görüşülürken yapılan konuşmaların ufuksuz ve yüzeysel oluşu, genel kurulun niteliğini açığa vu-

Devamı 11. sayfada

Likat-İş'te işçiler eski yönetime "mayna" ded[i]

★ *Likat-İş Türk-İş içinde olumlu değişime yönelen 3 sendikadan biri oldu.*

★ *Delegelerin tümü, yönetimi değiştirmekte kararlı olduğu için tartışma ve eleştirme gereği duymadı.*

Likat-İş Genel Kurulu sonucunda genel başkanlığa Melih Hüsnü Yılmaz getirildi.

Likat-İş (Türkiye Liman ve Kara Tahmil-Tahliye İşçileri Sendikası) 11 Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

9.000'e yakın üyeye sahip olan Likat-İş Sendikası Genel Kurulu'na 216 delege katıldı. Eski yönetimin komple çekildiği Genel Kurul'da Divan Başkanlığı'nı Basın-İş Genel Başkanı Ali Ekber Güvenç yaptı.

Genel Kurul'da, Genel Merkez'e muhalefet eden liste bütün olarak kazandı. Genel Başkanlığa İstanbul Şube Başkanı **Melih Hüsnü Yılmaz** tek aday olarak gelirken, Genel Sekreterliği Bandırma delegesi **Ekber Fırat**, Genel Mali Sekreterliği İskenderun Şube Başkanı **Hasan Sadi Yüksekbaş**, Genel Eğitim ve Teşkilatlandırma Sekreterliğini **Erdinç Çakır** kazandı. Geçen dönemde 3 yönetim kurulu üyesi olan Likat-İş Sendikası'na bu dönem 1 üye daha katıldı.

Eski Genel Merkez yönetiminin çekilmesi, yeni seçileceklerin de belli olması, Genel Kurul'da delegelerin kürsüleri kullanmamasına neden oldu. Genel kurulların yalnızca bir seçme seçilme alanı olarak algılanmasının bir sonucu olarak bu durum geçmişte yaşananların yeterince değ[...] dirilmemesine, bugünün ve geleceki[...] revlerin belirlenmesi konusunda işleri[...] rattı. Genel Kurul'a rehavet hakim [...] Eski Genel Başkan Ahmet Kurt veda [...] nuşmasını yaparken, yeni yönetim ad[...] da yalnızca kendilerini tanıtarak a[...] dukları yönetimleri belirttiler. Gen[...] rul seyri içerisinde en ilginç olay [...] Metal Gebze Şube Başkanı Süleyman [...] zik'in konuşmak istemesiydi. Türk-[...] Genel Kurulu'nda "Davanın disip[...] uymadığı" için sendikadan atılan K[...] konuşma izni verilmedi. Kozik konuşm[...] ni alamayınca SHP milletvekili Cevdet [...] vi'yle uzun uzun görüştü.

Yöneticilerin maaşları üzerinde [...] değişikliği teklifi delegasyonca redde[...] ken yöneticilerin maaşlarının 1.080.0[...] çıkarılmasına oy birliğiyle karar ver[...]

Eski Genel Başkan Ahmet Kurt'un "[...] linen koşullar içinde Türk işçisini b[...] dereden kurtarabilecek mucizevi [...] nedir acaba?" sözlerine karşılık dele[...] cevabını muhalefet listesini destekle[...] verdi.

Yeni seçilen Genel Başkan Melih [...] nü Yılmaz'ın da "Bir 26 yılda bana [...]

Genel Kurul sonucunda genel sekreter[...] ber Fırat seçildi.

olsun" demesi başlı başına bir anla[...] tı. **İşçilerin sınıf ve kitle sendikal [...] lüğünün temsil hakkına sahip ol[...] larla ölçülecek bir olay değildir. Y[...] ler, sınıfın özgücünü temsil ettiği [...] anlamlıdır.** Liman işçilerinin sınıf [...] dikal bilinç ve örgütlülüğünün yöne[...] şınması, yönetimlerde kalmanın [...] olmaz koşuludur.

Yaşanan sendikal genel kurulları[...] yük bir oranda SHP-DYP belirle[...]

Devamı [...]

Tarım-İş'te kıpırdanm[...]

• *"Sınıf ve kitle sendikasını hayata geçirmek gerek" diyen tarım işçileri, genel kurullarında belki de ilk kez seslerini yükselttiler.*

• *DYP ve SHP Tarım-İş genel kurulu'nda da şov yaptı.*

Tarım-İş Genel Kurulu sonunda Sabri Özden başkanlığa seçildi. En çarpıcı görüntü Faşistler dahil herkesin "demokratlık"a soyunmasıydı.

11-12 Kasım günlerinde Ankara'da toplanan Tarım-İş Genel Kurulu, Türk-İş Genel kurulunun küçük çaplı bir provası gibiydi. SHP ve DYP şovu ile geçen genel kurul, yönetim seçimlerine de yansıdı. Sosyal demokratların bir parça daha ağırlığının hissedildiği Tarım-İş'te Genel Başkanlığa 160 oy alan **Sabri Özdeş** seçildi. Genel Sekreterliğe ise 192 oyla **Mehmet Ceylan** getirildi. Tarım-İş'te daha önce emekliye ayrılan Mehmet Ersen'in yerine Serinyol Şube Başkanı **Yusuf Mabo**'nun getirilmesinden başka değişiklik olmadı. Delegeler, eski yönetime devam dedi. Yönetim kurulu yerini korurken, "**belki de ilk defa tarım işçilerinin konuştukları**" bir genel kurul yaşandı.

Orhan Balaban'ın divan başkanlığında toplanan genel kurulda açış konuşmasını Genel Başkan Sabri Özdeş yaptı. Özdeş, 12 Eylül ANAP iktidarı ve 82 Anayasasını eleştirdiği konuşmasında "**bildiğimi yaparım anlayışı ancak dikta rejimlerinde geçerlidir. Demokrasilerde, işverenlere devlet eliyle, işçilere karşı goril besleme imkânı verilmez. İşçiye karşı özel timler kurulmaz.**" dedi.

SHP - DYP ŞOVU

Türk-İş'e bağlı sendikaların genel [...] rı SHP-DYP şovu ile geçiyor. Genel [...] lar, sekreterler düzeyinde genel kurul[...] lenen partiler, kendileri için sendika[...] kadar önemli olduğunu vurgulamad[...] miyorlar. Genel Başkanların konuşm[...] boyunca salonda oturan ve sonra sal[...] eden parti kadroları, işçileri yalnızca [...] tansiyeli olarak gördüklerini kanıtlıy[...] davranışlarıyla.

Bir çok genel kurulda partililerin [...] den sonra, söz alan delegeler partili[...] dilerini dinlemeye bile tahammülü o[...] "**herkes sorunlardan söz ediyor ama [...] sorunları nasıl çözeceğiz, bunu söyle[...]** diyerek en iyi cevabı veriyorlardı.

SHP Genel Sekreteri Deniz Bayka[...] yetlerini açıkça ifade etti. Genel kur[...] sal bir parlamentoya benzeten Baykal[...] iye'nin bu karanlık döneminde bir [...] rulda bulunmanın önemini vurguladı[...] iyenin tarım politikasını ve son grev[...] nü eleştiren Baykal; "**demokrasi [...] mermer blokları arasında kalacak [...] değildir**" dedi.

Genel Kurulun sabah yapılan ilk [...] SHP ağırlıklı geçti. Öğleden sonra [...] rula gelen Demirel, diğer genel kur[...] farklı bir görünüm çizdi. Demirel'in [...] yorgun ve her zamanki coşkusundan [...] duğu görüldü. Öğleden sonraki otur[...] zamanki babacan tavrıyla katılan Şev[...] maz, basın mensuplarını eleştirerek [...] ğı konuşmasında, Türk-İş çatısı altın[...] lik ve beraberliğin önemini vurgula[...]

MHP'LİLERİN "DEMOKRATLIĞ[...]

Genel kurullardan çıkan en çarpıcı [...] herkesin "**demokratlığa**" soyunması[...] ların kaşarlanmış sağcıları, bu kürsü[...] süden boy gösteriyorlardı. Anlaşılıyor[...] sağcıyım diyen hiç kimse işçilerden o[...] leceğine inanmıyordu. Genel kurul[...] demokratlarından biride Tarım-İş'te [...] çıktı. MHP kökenlilerin hazırladığı [...] Genel Başkanlığa aday gösterilen [...] Kaplan, delegelerin gülüşmelerine ne[...] konuşmasında, yönetimin anti-demok[...] ve kendilerinin demokratlığını k[...] için bin dereden su getirdi. Mustafa [...] kürsüden "**disiplinli bir sendika**" [...] savundu. Kaplan'ın ne demek istediği [...] laşılamadı. Çünkü, her sendikal [...]

Devamı [...]

l merkez dilediği şubeyi tabilecek

ndikacılığının tipik örneklerinden biri olan iler Sendikası Genel Kurulu'nda "şubeleri' yetkisi isteyen, yöneten "bazı şubeleri bilmek için bu yetkiyi istiyoruz. Presedür bu" dikaya ait 4 aracın yıllık onarım masrafının 120 larak belirlenmesini ise açıklayamadı.

Türkiye Denizciler Sendikası'nın 3. Olağan Genel Kurulu 18-19 Kasım'da **Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne ait Liman Lokantası**'nda yapıldı. Genel Kurul'da delegeler pro-
unda el kaldırıp indirdiler, esk
lar,eskisinden pek farklı olma
imi belirlediler. Ancak ne sını-
tışıldı, ne deniz adamlarının so-
ı, ne de sendika çalışmaları de-
lecek için politikalar saptandı.
ndikasının en üst platformu, en
değildi çalışmalarını sürdüren.
bir prosedür yerine getiriliyor-

boyunca yalnızca dört delege söz
lları arasında ulusal gelirden al-
üzde 30 civarında olduğu, 1980'-
ongo'dan, Tanzanya'dan bile ge-
üğümüz, 12 Eylül'le gelen bas-
k ve özgürlükleri budadığı, işçi-
patronlara verildiği belirtildi.
**apıyoruz peki? Birileri bunu de-
de yararlanalım diye bakıyoruz.
y. Hep beraber değiştireceğiz. Bi-
ak çağımıza karşı sorumluluğu-
dikalar artık hayatın her alanın-
konumundadır"** denildi. Ancak
nasıl olacağı, Türkiye Denizciler
u mücadeledeki yeri hiç tartışıl-
r bu konuda sendikalarını zor-
görünmediler. Sendika yönetimi-
du. Yalnız Genel Başkan **Emin**
kenin en büyük işçi konfederas-
ici olduğunu anımsamış ve işçi-
unu varken genel kurulun sessiz
sinden rahatsız olmuş olacak ki,
na gereği duydu:
**zreler, giderek sanki yalnızca seç-
kının kullanıldığı bir yer gibi gö-
dı. Kongrelerden beklediğimiz iş-
elmiyor. Umarım bu ataleti gele-
de ülkemizden atarız."**

**RASINDA ÜCRET
DERİNLEŞTİRİLMELİDİR!"**

'da hazır bulunan 200'ü aşkın de-
Genel Başkanı **Bülent Ecevit**'i ol-
karşıladıkları görüldü. Kendisi-
nokrat" diye niteleyen SHP'nin,
uk değneği işlevini üstlendiği dü-
evit'in genel kurullarda gördüğü
ak gerekiyor! 24 Ocak kararları-
evit, farklı bir program sunama-
konuşmasının başında ortaya

**ara karşı bir kampanya açmıştım.
ygulanırsa demokrasinin rafa kal-
yledim. Ekonomik sonuçları açı-
çıkmadım. Çünkü İngiltere ve
aşarılı sonuçlar verdi.**
taşımacılığı gibi deniz taşımacılı-
çli olarak geliştirilmediğini söyle-
leştirilerini daha çok ANAP ve
nel Başkanı'na yöneltti, SHP'yi
rmemeye özen gösterdi.
sendika yönetimine getirdiği bir
enel Başkan Emin Kul yanıtlıyor-
etler arasındaki farklılık ve fazla
rına değindi. Ama, hayır, aynı iş-
işi yapan işçiler arasında derin üc-
un işverenlerin işine nasıl yaradı-
en sendikaları tarafından dayatı-
ndirmesi sisteminin sendikaları na-
irdiğinden filan söz etmedi. İşko-
lerinden hareketle işçiler arasındaki
şmasının yeterli olmadığını söylü-

**eslekte kademeler çok farklı. Bu-
rak ücretlerin de birbirinden çok
gerekir. Ancak biz, 1976'da yö-
e kadar bu farklılık gözardı edil-
esef seyyanen ücret zammında ıs-
Biz yönetime geldikten sonra yüz-
çevirdik, ücret farkını açmaya ça-
ne de yeterince başarılı olamadık.
e 32 sendika ile birlikte imzalandı-
cak bir şey yoktu."
ce Denizcilik İşletmeleri Genel Mü-
müracaat ettim. İş değerlendirmesi
yaptırmışlar. Bu çalışmayı incele-
ğerlendirmesine esas olan puanla-
la doğru olmadığını gördük. İşve-
"Siz zaten prim vb. araçlarla ücret
yaratmaya çalışıyorsunuz, gelen
neye daha bir yıl varken, müşterek
yapalım. Ücretler arasındaki fark-
rek kalmadan açan bir sistem otur-
diyordu."** Sanki bir işçi sendika-

sının genel başkanı değil, devletin herhangi bir kademesinde görevli genel müdürdü konuşan. İşkolunda işveren konumundaki **Deniz Nakliyat**'ın, Türkiye Denizcilik İşletmeleri **Kamu İşveren Sendikası** üyesi oldukları, onun da TİSK'e bağlı olduğu unutuldu. TİSK'in işçi düşmanı politikalarından, bu politikaların siyasal iktidarlar tarafından 12 Eylül öncesi gizli gizli, sonra da açık açık uygulandığından söz edilmedi bile. İşkolunda işçilerin gerçek ücretleri düşmekteymiş. Varsın düşsün. Toplusözleşmelerde en küçük bir pürüz çıkmıyor. Al gülüm, ver gülüm. Bu içiçelik öyle boyutlarda ki, işçi sendikasının genel kurulu o işkolundaki işverene ait bir lokalde yapılıyor. Zaten sendikanın da devlet dairesinden pek farkı yok. Mali rapordan öğrendiğimiz kadarıyla, sendika personeli sendikal çalışmalar ile doğrudan ilgili başkanlık danışmanı, toplusözleşme uzmanı, yayın görevlisi, 3 muhasebe elemanı dışında, iki sekreter, bir santral memuru, iki odacı, bir kapıcı, bir daire müdürü, bir büro şefinden oluşuyor. Yani sendikasına giden, kendi seçtiği yöneticisi ile görüşmek isteyen bir işçi tıpkı bir devlet dairesinden olduğu gibi, **"odacıları", "kapıcılar"**ı, "sekreter"leri aşacak, gerekirse daire müdürlerine, büro şeflerine **"havale edilecek"**. Bunca bürokrasiyi göze alıp, yöneticisi ile sohbet etmeye kaç işçi gider dersiniz?

"ARAÇ BAKIM MASRAFI YILLIK 120 MİLYON"

Tahmini bütçenin onaylanması sözkonusu olduğunda delegelerden biri dayanamadı. Oturduğu yerden, **"burada araç bakım masrafı bir yıl için tam 120 milyon, her bir araç başına ayda 3.5 milyon düşüyor, sayın başkan"** deyiverdi. Bir başkası **"sendikanın arabasıyla pikniğe gidiliyor, özel işlerde kullanılıyor"** diyordu. Açıklama yapmak yine Emin Kul'a düştü: **"Üç minibüsümüz, 1 Mercedes'imiz var. Buraya 120 milyon yazıldı diye bakım masraflarının bu kadar olması gerekmez canım. Daha az harcama yaparsak önümüzdeki yıla devrolur. Bundan böyle özel işlerde kullanılmayacak, merak etmeyin."**

Şubelerin birleştirilmesi, şube faaliyet alanlarının saptanması, uygun görünen şubelerin kapatılması yetkisinin Genel Merkez'e verilmesini isteyen önerge gündeme geldiğinde salondan yine "çatlak" sesler yükseldi. Arka sıralardan kürsüye gelen ve **"yaşa Ali kaptan"** diye alkışlanan bir delege **"şube demek taban demektir. Bugün beni kapatır, yarın seni. 6-7 kişi buna nasıl karar verir. Bu yetkiyi yönetime verirseniz, demokrasi kalmaz"** dedi.

Divan Başkanı salondan yükselen **"olmaz başkan, öyle bir yetki verilmez"** sesleri üzerine önergeyi açıklama, (daha doğrusu savunma) gereği duydu. Ama nafile. Gidişatı tehlikeli gören Emin Kul, bir kez daha söz alacaktı. Sanki bu yetkinin Genel Merkez yönetimine verilmesi doğal bir şey, "prosedür gereği" idi. Kul, **"Kapama yetkisini neden istiyoruz. Çünkü bazı şubeleri birleştirmemiz lazım. Eee şubelerin birleştirilmesi, yeni bir şube oluşturulabilmesi, aynı zamanda kapanmaları anlamına gelir** diyordu. Bu gerekçenin ne kendisini, ne de salonu ikna etmediğini görünce sözü döndürüp dolaştırıp maddi sorunlara getirdi:

"90-100 üyeli şubelerimiz var. Bu şubelerin yöneticileri 4-5 bin üyeli şube yöneticilerimizle aynı ücreti alıyorlar. Sendikanın bütçesi bunu kaldırmaz.Sendikamız federatif bir sendika iken, 1983'ten itibaren milli tip bir sendika oldu. Bu yeni tipe uygun örgütlenmek zorundayız. Yoksa sendikanın geliri giderini karşılamaz. Biz kalıcı değiliz. Bizden sonraki nesillere kasası bomboş bir sendika mı emanet edelim." İşte, sendikanın kasasının boşalma tehlikesi delegelerin gözünü korkutmuş, amaca ulaşılmıştı. Salondan yükselen protesto sesleri kesildi. Ama tam bu sırada Emin Kul bir gaf yapıp, sendikanın bugünkü durumuyla **bankada milyarlarca lira parası olduğundan** söz etmez mi? Az kalsın delegeler **"bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu"** diyecekler. Neyse Kul'un korktuğu başına gelmedi. Önerge 4 red oyu dışında, salondan büyük çoğunluğu tarafından kabul edildi.

Ertesi gün yapılan seçimlerde Genel Başkanlığa **Emin Kul**, Genel Başkan Vekilliklerine **Mustafa Yosma, Mecit Güneysu**, Sekreterliğe **Mustafa Yöndem**, Eğitim Sekreterliğine **Niyazi Canbakış** getirildiler. Sendika bürokratları bakımından bir genel kurul daha **"kazasız belasız"** sona ermişti. Devlet sendikacılığının en tipik örneklerinden biri olan T.Denizciler Sendikası'nda yöneticiler, işçiler, işverenlerden, devletten bağımsız sendikacılık talebini yükseltene, örgütlü bir güç olarak karşılarına dikilene kadar, rahat **"uyuyabileceklerdi"**.

Sağlık-İş Genel Başkanı işçiler için peynir zeytin hesabı yaptı; kendi maaşını 1 milyona çıkartmayı unutmadı

"Üç öğün yerine iki öğün yeyin"

11-12 Kasım tarihleri arasında Sağlık-İş Sendikası Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. Tek listenin çıktığı Genel Kurulda **Mustafa Başoğlu** Genel Başkanlığa getirilirken, **Savaş Benli, M.Ali Tanrıverdi, Yusuf Çelik** ve **Muzaffer Demir**'de Genel Başkan vekillilikler(in)e getirildiler.

Açış konuşmasını Mustafa Başoğlu yaptı. Başoğlu 3 yıl önceki koşulların daha da ağırlaşarak devam ettiğini, hayat pahalılığı, işsizlik, zamlar, gelir dağılımındaki adaletsizlik, enflasyon, çalışma hayatına getirilen yasaklar vb. sorunların 3 yıl sonraki genel kurulda daha da artarak geldiğini anlattı. **"Geçen Kuruldan bu yana üç yıl geçti, fakat şikayetlerimiz azalmadı; aksine daha çok arttı."** diyen Başoğlu, bu kötü gidişin yaşandığı dönemde Sağlık-İş'in genel başkanlığını yapıyordu.

Yıllar varki, Sağlık-İş genel kurullarında hep aynı şarkının nakaratları söylenir, sorunlarımız arttı, bu sorunlardan şikayetçiyiz denilir, ancak bunları söyleyen sendikacılar, bu kötü gidişin sorumluluğunun bir tarafında da kendileri otururlar. Tüm bunlar yaşanırken sanki kendileri bu dönemde sendikacı değillermiş gibi, bahar eylemlerini, emekli sendikacılarla ilgili yasa tasarısında işveren temsilcileri karşısında satışa çıkaranlar kendileri değilde, başkalarıymış gibi, peynir, zeytin hesabı yaparak, işçilerimiz aç diyerek sınıfa ihanetlerini gizlemeye çalışırlar. Mustafa Başoğlu bu geleneği sürdürdü: **"Asgari ücretli geliri olan bir işçinin zeytin peynir soğan ve ekmekten ibaret 2 öğün yemek için günde 3420 lira harcaması gerekmektedir işçinin aylık geliri üç öğün yemeği bile karşılamaya yetmiyor. O halde üç öğün yerine iki öğünle yetinmekten başka çare yoktur."** diyen Başoğlu işçiye soğan, ekmeği yıllardır oturduğu koltukta sınıfın hak ve istemlerini hükümetlerin ellerine bırakarak reva görürken, kendi maaşınıda 1.080.000'ne çıkarmayı unutmadı.

ÜÇ ÖĞÜN YERİNE, İKİ ÖĞÜN YEMEKLE YETİN.

Açız diyenlerin karşısına "ekmek bulamıyorsanız, pasta yiyin" diyen kraliçeler çıktığı gibi, 89 Türkiye'sinde açız diyen işçilerin karşısına "üç öğün yerine iki öğün" soğan, ekmek yiyin diyen sendikacılar çıkıyor. Başoğlu'nagöre "başka çare yok". Oysa, çare sınıftadır. Çare, geçmişten geleceğe akan ve tarihe hükmeden sınıfın bizzat kendisindedir. Çelişkinin en dolaysız bir şekilde yaşandığı işyerleri, sendikal mücadele ve çözüm yollarının odağıdır. Çözüm ne Türk-İş'in değişeceği vaadlerinde, ne de iki öğünle yetinin diyen sendikacılardadır. Çözüm üretimden gelen gücün kendisinde, işyerlerindeki işçilerdedir.

Mustafa Başoğlu'nun açış konuşmasından sonra yapılan divan seçiminde Şevket Yılmaz Ferruh Sezgin'inde bulunduğu gözleniyordu. Konuklar arasında ilk sözü alan Erdal İnönü "ülkemiz hala **dünya standartlarının gerisinde. Türkiye'de böyle bir düzeni nasıl yaşatıyorlar? Çareyi demokrasi içinde aradığımız için buna bir iki yıl daha dayanıyoruz. Türkiye'de bu ilkel, çağdışı çalışma düzeni devam ettirilemez"** diyerek, utangaç bir tavırla işçilerden destek istiyordu.

Demirel'in henüz gelmediği Genel Kurulda boşluğu doldurmak için Şevket Yılmaz **"hadi bakalım Kenan Bey konuşmak istiyorsunuz galiba"** diyerek Kenan Durukan'a söz verdi. Türk-İş Genel Başkanlığına adaylığını koyan Durukan **"12 Eylül Türkiye'ye ne getirdi? 12 Eylül sabahı sendikaların faaliyetleri durduruldu. Bir tek zenginler kulübünün faaliyetleri durdurulmadı"** derken, Demirel'in salona gelmesi üzerine konuşmasını bitirerek, kürsüyü Demirel'e bırakıyordu. Demirel **"Hem demokrasi olmayacak, hem de işçi hakları olacak, bu olmaz. Gecenin alacakaranlığında, kapınız çalındığı zaman bunun sütçü olmadığını düşünüyorsanız, bu demokrasi değildir. Türkiye'de barışçılar, teslimiyetçiler, çeşitli gruplar vardır. Barış bozulmasın diye herşeye razı olanlar vardır. Amacımız kimseyi incitmek değil Ama karıncayı da ezmez durumunda değiliz"** dediği konuşması, bir işçi tarafından **"Demirel şimdi Türkiye'nin en demokratı kesilmiştir. Bir darbe daha olsa Demirel bir sendikanın genel başkanı olur herhalde"** yorumuyla karşılanıyordu.

"İŞÇİLERİN SESİNE KULAK VERMEYENLER, BUNUN HESABINI MUTLAKA VERECEKLERDİR"

Söz sırası delegelere geldiğinde, bir delege "toplu **sözleşme görüşmelerimize genel başkanın ilgi göstermesini bekliyoruz"** derken, kürsüye gelen bir başka delege ise **"işçinin en büyük silahı genel grevdir. İşçilerin sesine kulak vermeyenler, bunun hesabını mutlaka vereceklerdir. Sağlık işçisinin önündeki yasal engelleri ve grev yasağını aşmamız gerek"** diyordu. Trabzon şubesinden bir delege ise "kanunları yazanlar kanunlara uymuyorsa, kimse sağlık işçisinden kanunlara saygı beklemesin. Sabredecek halimiz kalmadı" diyerek konuşmasını bitiriyordu.

HİÇ Mİ TERBİYE EDEMEDİNİZ?"

İmren Aykut'un Sağlık-İş Genel Kuruluna gelmemesini eleştiren Divan Başkanı Şevket Yılmaz **"İmren Aykut'un bakanlığına bağlı işyerlerindeki işçilerin sendikası olan Sağlık-İş kongresine gelmeyen Aykut, Türk-İş dışındaki bir sendikanın Öz İplik-İş'in kongresine gitmiştir. Şimdi diyeceksiniz ki; Aykut'u 11 yıl Teksif'te çalıştırdınız, hiç mi terbiye edemediniz? Eee naapalım, bazı çocularda babasının yolunda gitmiyor"** diyordu.

Sıra tüzük değişikliğine geldiğinde M.Başoğlu maaşını 1.080.000'e çıkartıyordu. Sağlık-İş'ten ayrılarak Özsağlık-İş'e geçen daha sonrasında ise, tekrar Sağlık-İş'e üye olmak isteyen işçilerle ilgili olarak, bu işçilerin bir kısmının üyeliğe kabul edilmemesi ve kabul edilenlerin de 3 yıllık bir süre boyunca hiçbir yere aday olamaması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi şeklindeki tüzük değişikliği önerisi genel kurulda tartışmalara yol açtı. Bir delegenin **"ülkede demokrasi isteyenler, kendi sendikalarında işçilerin seçme ve seçilme haklarını gasbederek nasıl demokrasi mücadelesi verebilirler"** derken, bir başka delege **"işçiler, istediklerini seçer, istemediklerini seçmez, işçinin bu konudaki takdirini, hiç kimse tüzük değişikliğiyle, şununla, bununla elinden alamaz, bu işçilere yönelik bir saygısızlıktır. İşçi istediği sendikaya üye olarak, orada mücadele verirler, bunu kim engelleyebilir"** diyordu.

Bu eleştirileri getirenlerin, geçmişte Devrimci Sağlık-İş üyesi olmaları ise, daha sonra Mustafa Başoğlu tarafından kullanılmaya çalışılıyordu. Başoğlu bu delegelerin isimlerini de söyleyerek, **"sizleri biliyorum, sizler daha önce Devrimci Sağlık-İş'e üyeydiniz ama şimdi Sağlık-İş'i içinize sindirmişsiniz, ancak sözünü ettiklerimiz sendikamızı parçalamak isteyenlerdir, bunlara müsade etmeyiz, biz bu konuda çok sıkıntılar çektik"** diyerek tüzük değişikliğini savunuyordu. Başoğlu **"zamanında karşımıza çıkan sendikalar başarısız olarak yokoldular. Kimi yerlerde şubelerimiz bombalandı. Kimi yerlerde bize satılmış dediler. 12 Eylül öncesi karşımızda ideolojik mücadele yaptılar. Ben AP milletvekilliğide yaptım. Bundan da şeref duydum"**, diyerek delegelerin desteğini toparlamaya çalıştı. Başoğlu'nun daha önceleri Devrimci Sağlık-İş üyesi işçilere yönelik tehditkâr konuşması üzerine salonu terkeden bir grup delegenin arkasından, Divan Başkanı Şevket Yılmaz'ında yönetim kuruluna böylesi bir yetkinin verilmesi gerektiği şeklindeki konuşmasından sonra tüzük değişikliği oylanarak, kabul edildi. Böylece Başoğlu, olası bir muhalefetin önüne şimdiden geçmiş oluyordu. Sendikada daha sonraları gelişebilecek muhalefet hareketlerini ise, yeri geldiğinde nasıl yoketmeye çalışacağını, sendikal demokrasi(!) adına bugünden gösteriyordu.

Demiryol-İş "yarım makas" değiştirdi

- *Eski Genel Başkan konuşmasında "demokrasi" istedi. Ancak bu sendikada "demokrasi" genel merkeze muhalefet edenlerin sürgün edilmesi ve başlarına gelmedik işin kalmaması şeklinde izliyor.*
- *Eski yönetimin desteklediği "yeni" liste seçimi kazandı. Demiryol-İş Türk-İş'e yönelik politikasında yarım makas değiştiriyor.*

Geçtiğimiz günlerde, 27-29 Ekim tarihleri arasında, Türk-İş'e bağlı Demiryol-İş sendikası genel kurulu yapıldı. Genel kurulda açış konuşmasını yapan Genel Başkanı Mehmet Acıdereli yönetime aday olmadıklarını belirterek, Enver Toçoğlu ve listesini desteklediklerini açıkladı. **"İşsizlik sigortası kurulmalı, ancak kıdem tazminatı hakkımıza kesinlikle dokunulmamalıdır"** diyerek son yılların dökümünü yapmaya çalışan Acıdereli; **"Örgütlenme hakkımız kısıtlıdır. Toplu pazarlık hakkının özgürce kullanımı önünde çeşitli engeller vardır. Grev hakkı sınırlıdır. 1983 yılından bu yana, bu engel ve sınırlamaları aşmaya çalışıyoruz,"** dedi. Bu bilanço içinde hep kısıtlamalara, engeller ve bir de bunları aşmaya çalışan (!) Demiryol-İş vardı. Ancak bilançonun borç hanesinde, bu engelleri aşabilmek ve sınıfın sendikal mücadelesini geliştirebilmek doğrultusunda, somut adımlar atamayan, Demiryol-İş'i Türk-İş genel kurullarında MHP'li Türk-Metal genel başkanı Mustafa Özbek'in peşine takan, işçiyi zaptı-rapt altına almaya çalışan ve kimi şube yöneticilerini sürgüne uğratan bir Demiryol-İş yönetimi vardı.

Ancak Türk-İş ve sendika yönetimlerinin geride kaldığı e işyerlerindeki işçi önderlerinin öncülüğünde gelişen bahar eylemlerinin üzerine oturmamak, ona sahip çıkmamak olmazdı. Nitekim Acıdereli de "1988 yılı sonunda üst kuruluşumuz Türk-İş'in çatısı altında kamu işyerlerinde sendikalar olarak sağladığımız birlik ile 1989 Mart ve Nisan aylarında 600 bine yakın kamu işçisinin örgütlü mücadelesi unutulmayacaktır. Ve kazandık," diyor ve devam ediyordu.

"Buraya kadar bir dizi sorun sıraladım. Hepimizin yaşadığı sıkıntıların bazılarını Evet, çözüm derhal bir erken seçimdir" Bu yanıt umudunu çoktan kestiği sendikal mücadeleyi sınıfın hak ve istemlerini değişecek bir siyasi iktidarın-iktidara kim gelirse farketmez- ellerine teslim etmekten başka bir şey değil.

SENDİKA İÇİ ARABESK DEMOKRASİ

Konuşmasında, **"Demokrasi istiyoruz,"** diyen Acıdereli'nin sendikasında, sendika içi demokrasi, genel merkeze muhalefet edenlerin sürgün edilmesi ve başlarına gelmedik işin kalmaması şeklinde işliyordu.

Genel başkan seçilen Enver Toçoğlu, aday olmayarak kendisini destekleyen eski yönetim kuruluna şükranlarını sundu.

Bu açış konuşmasından sonra, divan başkanlığına Şevket Yılmaz, yardımcılıklarına da Mustafa Başoğlu ve Mustafa Özbek getirilerek, sırasıyla İnönü ve Demirel'e söz hakkı verildi.

SHP ve DYP genel başkanları enflasyona ve alım gücünün düşmesine değinilirken, konuşmalarının ağırlıklı bölümünü, Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ayırmışlardı.

EMNİYET MENSUPLARINA MUHABBETLİ SELAM.

Söz sırası delegelere geldiğinde, konuşmacıların Enver Toçoğlu'nun listesinde yeralanlardan oluştuğu görüldü. Yönetime aday tek listenin çıktığı ve bu listenin de genel kurulda bir program sunamadığı kongrede ilk sözü, Mali Sekreter adayı **Cemal Gözüküçük** aldı. Gözüküçük **"Delegeleri, emniyet ve basın mensuplarını"** muhabbetle selamlayarak, **"Genel başkan ve kurmaylarına saygılarını"** sundu. İşçi ücretleri açısından Endonazya ve Türkiye'yi karşılaştıran Gözüküçük; Türkiye'nin Endenozya'nın dahi gerisinde kaldığını belirtti.

Daha sonra söz alan genel başkan adayı, **Enver Toçoğlu** ise, yönetime adaylığını koymayarak, kendisini destekleyen, eski yönetim kuruluna şükranlarını sundu, "genel kurulun hayırlı ve uğurlu olmasını cenabı haktan niyaz" ederek konuşmasını bitirdi.

Emekli olan eski yöneticiler ise, sırasıyla kürsüye geldiler, veda konuşması yaptılar.

MALİ SEKRETER VE SENDİKANIN PARASI.

Eski mali sekreter Kazım Gözüm, veda konuşmasında, "Bir iş emir komuta zinciri içinde yapılmıyorsa, mutlaka başarısız olunur" diyor, sendikanın emir komuta zinciri içinde çalıştığını anlatıyordu. Gözüm, DİSK'ten gelme eski Adana şube başkanını **"Allah'a ve Kitaba inanmadığı, ekmeğe ve nimete küfrettiği için o zamanlar sürgün ettirdim"** dedi. Tekrar, tekrar sendikanın parasını yemediğinden ancak kendisi hakkında böylesi söylentilerin çıkartılabilineceğinden ancak kendisinin hayatında hiç hata yapmadığından sözetti.

Eski genel sekreter Nuri Pekkarpuz ise, **"sendikamızda asker gibi görev yaptım"** diyerek, sendikanın emir-komuta zinciri çalışma düzenindeki, kendi yerini ifade etti. **"DİSK'ten gelme eski Adana şube başkanının sürgün edilmesine ben o zamanlar karşı çıktım. Ancak, bu adamın Konya'da dokuz ay boyunca misafirhanede kalmasını sağladım. Bu süre içinde eski Adana şube başkanını ıslah ederek gönderdim"** dediği konuşmasında, nasıl ıslah ettiği merak uyandırdı.

Diğer eski yöneticiler ve genel başkan M. Acıdereli'nin veda konuşmaları, seçilecek yeni yöneticilere başarı dilekleri şeklindeydi.

Genel kurul salonundaki kulislerde ise, sendikanın yönetimiyle birlikte Türk-İş'e yönelik politikasında da değişikliklerine olacağı, Türk-İş genel kurulunda Demiryol-İş'in Mustafa Özbek'i desteklemeyeceği ifade ediliyordu. Böylece Demiryol-İş, Türk-İş'e yönelik politikasında yarım makas değiştiriyordu.

Ertesi gün yapılan seçimlerde de, Enver Toçoğlu genel başkanlığa, Nurettin Girginer genel sekreterliğe, Cemal Gözüküçük mali sekreterliğe, teşkilatlandırma ve eğitim sekreterliğinede Nurettin Öndeş getirilerek Demiryol-İş kongresi son buluyordu.

10 yıldır yolunmuş hindiye dönen

Hava-İş'in kartalı artık uçacak

- *Hava-İş'te uzlaşmacı-teslimiyetçi anlayış çöplüğe atılırken, sınıf ve kitle sendikası anlayışı yönetime geldi.*
- *Genel Kurul'da belirleyicilik, mücadele içinde doğan birliği ve işçilerin işyerlerinde yarattığı örgütlülükleri temsil eden Sosyal Dayanışma grubundaydı.*
- *Hava-İş'li işçiler önlerinde duran çok yönlü sorunları aşacak güce sahip olduklarını genel kurulda gösterdiler.*

Hava-İş Genel Kurulu 4-5 Kasım günleri İstanbul'da yapıldı. Genel Kurul sonunda, yönetime sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan **Sosyal Danışma** grubu geldi.

İşyerlerinde örgütlü bir güce ve bu gücün merkezi birlikteliğine dayanarak çalışmalarını yürüten Sosyal Dayanışma, bu örgütlü güçle Genel Kurul'daki havayı da baştan sona kadar belirledi. Sosyal Dayanışma bu başarısını uzun vadeli, örgütlü ve programlı bir çalışmaya, pratik içinde kendini ifade edebilmiş sendikal anlayışına ve mücadele içinde sağlanan birliğine borçluydu.

"10 YILDIR SÜREN KARANLIK SON BULACAK"

Hava-İş içinde sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunanlar, 1975'lerden gelen mücadele deneyine sahip çıkarak onu bugünün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirmeyi hedeliyorlar.

1980 öncesinde de Türk-İş içinde yer alan Hava-İş, Türk-İş'in kabul ettiği **"Toplumsal Anlaşma'**'ya karşı çıkışıyla dikkatleri üzerine çekiyordu. Fakat daha sonra uzlaşmacı anlayışın yönetimi el geçirmesi bir çok öncü işçinin işten atılmasıyla sonuçlanıyordu. Hemen arkasından gelen 12 Eylül darbesi gözaltılar, işten atmalar ve baskılarla korku, yılgınlık, suskunluk yaymayı hedefliyordu. Buna rağmen 1981 koşullarında yapılan genel kurulda sınıf ve kitle sendikasını savunanlar bağımsız bir çıkış yaparak, yönetime gelmeseler bile seslerini yükselttiler.

Daha sonraki yıllar ise dağınıklığın ve öncü işçilerin kitlelerden koptuğu yıllar oldu.

Kendi içinde çok farklı iş gruplarını barındıran Hava-İş'li çalışanların üye olduğu çok sayıda dernek, vakıf ve kooperatif de süren mücadele özellikle son toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sırasında nitel bir sıçrama gösterdi. İşyerlerinde örgütlenen işçiler oluşturdukları üst komiteyle aralarındaki koordinasyonu da sağlayarak, toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin tavizsiz tutumuna ve sendika yönetiminin uzlaşmacı anlayışına karşı gerçekleştirdikleri yemek boykotu, yürüyüş vb. eylemlerle tepkilerini gösterdiler.

Bu süreç içinde sınıf ve kitle sendikası anlayışı bütün işyerlerinde en geniş kitleye pratikte anlatılarak güç kazandı. Koltuk hesapları, kişisel çıkarlar ya da kişilerden umut bekleme anlayışlarına yer verilmeden, ilkeli bir çalışmayla genel kurula gelindi. Ve işçiler bu genel kurulda 10 yıldır yolunmuş hindiye dönen Hava-İş'in kartalının artık uçacağı, süren karanlığın son oulacağı ve hakettiği saygınlığa ulaşan bir Hava-İş'in yaratılacağı inancındaydılar

Genel Kurul salonuna damgasını vuran 'Sosyal Dayanışma' sendikal anlayışını, eleştiri ve önerilerini dile getirirken, eski başkan Adnan Özcan'a sadece kara kara düşünmek kalıyordu.

"BU GENEL KURUL, UZLAŞMACI-TESLİMİYETÇİ ANLAYIŞIN ÇÖPLÜĞE ATILDIĞI BİR GENEL KURUL OLACAKTIR."

Bu inanç ve örgütlülükle Genel Kurul'a gelen Sosyal Dayanışma salona damgasını vurdu. Bir ekip olarak birbirini bütünleyen konuşmalar, kongre salonuna anında müdahale etmek gibi davranışlar Genel Kurul'a ne kadar hazırlıklı gelindiğinin göstergeleriydi.

İlk çekişme divan başkanlığında oldu. Eski yönetim **Emin Kul**'u önerirken, sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunanlar **Saki Akdeniz**'i divan başkanlığına aday gösterdiler. Delege kartları toplanarak yapılan "seçimler"(!) sonucunda Emin Kul'un 128, Saki Akdeniz'in 126 oy aldığı açıklandı.

Konuklar arasında eski başkanlardan **Zihni Barın** ve THY eski genel müdürü **Selahattin Babüroğlu**'nun konuşmaları bir yönüyle de mücadelenin geçmişle bağlantılarını oluşturuyordu.

ANAP'tan milletvekili olduğu için Hava-İş Genel Başkanlığı'ndan ayrılan **İbrahim Öztürk**'ün yabancı sermayeyi, özelleştirmeleri savunan konuşması esas olarak eski yönetime destek niteliğindeydi. Ancak ANAP'ın işçi sınıfı içinde iyice açığa çıkmış niteliği İbrahim Öztürk'ün bu çabasının ters tepmesine neden oldu.

Daha sonra söz alan delegeler ağırlıklı olarak Sosyal Dayanışma grubundandı. Bir iş bölümü içerisinde farklı konuların birbirini bütünler bir şekilde ele alındığı konuşmalar Sosyal Dayanışma'nın gerçekten bilgili, yetenekli bir kadroya sahip bulunduğunu gösteriyordu.

Saki Akdeniz, Hava-İş'te dipten gelen dalgayı ve Hava-İş'in durumunu anlatırken, **Özden Usanmaz** sendikal haklardaki gerilemelere, Türk-İş'in uzlaşmacılığına, yapılan toplu sözleşmeye ve sözleşme görüşmeleri sırasındakı eylemlere değindi. **Nevzat Sevimli "82 Anayasasıyla ülkemizin sosyal, ekonomik, kültürel, ahlaki değerleri darmadağın edilmiştir. Bu gidişe Türk-İş ve sendikamız tavır almamıştır. Çözüm, meclisteki partilerden istenmiştir. Oysa bize sahip çıkılsaydı, bilinçlendirilseydik demokratik kitle eylemlerimizle kendi sorunumuza sahip çıkabilirdik,"** derken sendikaların demokrasinin kazanılmasındaki rollerine de değinmiş oluyordu. Çeşitli işyerlerindeki toplu sözleşmelerle Hava-İş'in imzaladığı son toplu sözleşmeyi karşılaştıran ve titizlikle hazırlanmış **Şafak Kurnaz**'ın konuşması **"Bu genel kurul, uzlaşmacı-teslimiyetçi anlayışın çöplüğe atıldığı bir genel kurul olacaktır"** diye bitiyordu.

Öğlen saatlerinde verilen bir arada başkanlık için çekişen ve birbirinden farklı olmayan iki adayın (İzmir eski şube başkanı **Ahmet Zelva** ile genel başkan **Adnan Özcan**) Sosyal Dayanışma'ya karşı birliğini sağlamak için ANAP milletvekili İbrahim Öztürk'ün çabaları da sonuç vermedi. Aynı listede iki farklı başkan adayı olarak çıkan A. Zelva ve A.Özcan karşısında Sosyal Dayanışma'nın başkan adayı **Atilay Ayçin**'di.

Diğer konuşmaları da toparlayan nitelikte bir konuşma yapan A.Ayçin toplu sözleşme görüşmeleri sırasında işverenin, sendikanın tavrını buna karşılık gelişen eylemleri anlatırken eski yönetimin uzlaşmacı-teslimiyetçi yüzünü somut örneklerle açığa çıkarıyordu. Sadece eleştirmekle yetinmeyen ve alternatifler üreten bir tarzda sınıf ve kitle sendikasını anlatan A.Ayçin, işçilerin söz ve karar sahipliğini yönetim üzerinde denetim hakkını savunduklarını söyledi. İbrahim Öztürk'ün pazarlıklarını teşhir etti.

Ahmet Zelva'nın suret-i haktan görünen konuşması, delege ve üyelerin kafasını karıştırırken, **Nabi Delice**'nin A.Zelva'yı teşhiri oldukça önemliydi.

Delege sayısının 300'den 400'e çıkarıldığı genel Kurul'da daha sonra yönetim eleştirileri cevaplandırmak üzere kürsüye geldi. Sosyal Dayanışma'yı engelleyemeyeceğini anlayan uzlaşmacı anlayış, hiç olmazsa listeyi delmeyi hedefliyordu. **Osman Akın** (Teşkilatlandırma Sekreter Yardımcısı), Ahmet Zelva'yla kişisel polemiğe girerken, Genel Başkan Yardımcısı **Cavit Güngör**, ANAP'ın ve İbrahim Öztürk'ün aldığı tepkilerden dersler çıkararak ANAP'ı suçlayan, ANAP'la işbirliğini reddeden bir içerikte konuştu. Genel Başkan Adnan Özcan ise delegelerle girdiği söz düellosuyla ve demagoglugdaki acemiliğiyle hem kendi kendisini teşhir etti, hem de salondakilere eğlenceli dakikalar yaşattı.

Sosyal Dayaışma'nın tam liste olarak kazandığı seçimlerde Atilay Ayçin genel başkanlığa, Nabi Delice başkan vekilliğine, Şafak Kurnaz genel sekreterliğe, Mustafa Altınbaş teşkilatlandırma sekreterliğine, Ali Bahçetepe eğitim sekreterliğine, Cumhur Akınay mali sekreterliğe, Doğan Çiftçi genel sekreter yardımcılığına, Turan Tanrıkurt teşkilatlandırma sekreter yardımcılığına, Hasan Cihan eğitim sekreter yardımcılığına geldi.

Şimdi yönetimde olan sınıf ve kitle sendikal anlayışının önünde daha önceden saptadığı hedefler doğrultusunda bu anlayışı hayata geçirmek görevi durmaktadır. 10 yıldır sürekli gerileyen hakların alınması ve geliştirilmesi, Sosyal Dayanışma'nın savuna geldiği işçilerin söz ve karar sahipliğiyle mümkün. Sendikal faaliyetlerin sendikanın dört duvarı arasına sıkışmayıp, işyerlerine taşınması, işyerlerindeki örgütlü gücün pekiştirilmesi, başarının kişilerden değil, örgütlü güçten beklenmesi, işçilerle sendika arasındaki ayrımın kalkarak sendika işçilerdir anlayışının yerleşmesi, işçileri bölen ve aralarında uçurumlar açılmasına neden olan iş gruplandırması sorunun aşılması gibi görevlerle karşı karşıya olan yeni yönetim sendikal örgütlenmeyi baştan sona değiştirerek işçilerin işyeri temelinde oluşturdukları birlikteliklerini sendika yönetimine oturtmayı amaçlıyor. Bu doğrultuda sendikal örgütlenmenin odağına işyeri örgütlenmelerini alan sınıf ve kitle sendikası anlayışı eğitim ve örgütlenme çalışmalarını da iç içe yürüterek, doğal birliktelikleri sürekli, örgütlü ve bilinçli bir hale dönüştürmeyi hedefliyor. İşverenin ve siyasi iktidarın saldırılarıyla büyük hak kayıplarına uğrayan Hava-İş işçileri önümüzdeki günlerde kendilerini bekleyen mücadelelerden başarılı çıkabilmek için bu çok yönlü görevleri yerine getirmek zorundalar ve şimdiye kadarki pratikleriyle bu güce ve bilince sahip olduklarını gösterdiler.

TEK İstanbul Anadolu bölgesini özel sektöre sattı

- *İktidarın özelleştirmeler politikası İstanbul-İzmit arası TEK bölgesinin satışıyla sürdü*
- *Özelleştirmeye karşı direneceğini söyleyen TES-İŞ merkez yönetimi suskun.*

12 Eylül politikalarının gereği halkın malı olan kuruluş ve işletmelerin patronlara peşkeş çekilmesi sürüyor.

TEK'in İzmit il sınırından İstanbul Boğazı'na kadar olan tüm tesisi yıllığı 47 milyara eski müteahhit patrona devredildi. Elektriğin dağıtımı ve satışı artık özel patronun oldu.

Bu uygulama 12 Eylül'le gelen IMF, Dünya bankası patentli çözümlemelerin sonucu. Siyasi iktidarın bu uygulaması şaşırtıcı değil. Ancak enerji işçisinin sendikal örgütünün burada tavrı önem taşıyor. Daha birkaç gün önce yapılan Genel Kurulda Genel Başkan Faruk Barut, **"İşyerleri özel sektöre satılırsa, buradan ilan ediyorum en büyük eylemlere gireriz, şalter indiririz"** diyordu. Daha da ileri giderek **"gerekirse biz satın alırız"** demişti. Ama özel sektörle TEK devir anlaşması yapılırken sendikadan tek ses çıkmadı. İşçilerin Sendika Genel Merkezini defalarca uyarması da sonuç vermedi. Daha da önemlisi, aynı gün yurt dışına gittiğini her tarafa bildirdi. İşçi sınıfı düşmanı düşüncenin temsilcisi, teslimiyetçi Faruk Barut ve şürekası Genel Kurul süresince devrimci demokratlara saldırırken **"genel grev"** sözünü seçim için kullanmıştı. Bunu anlamayan sosyal demokrat Şube yönetimleri bu satışlara böylece ortak olmuşlardır. Enerji işçisinin geleceği konusunda da işverenlerin isteklerine "evet" diyeceklerdir.

Enerji işçileri işçi sınıfına yönelik her harekete tavır gösterirken Genel Başkan Faruk Barut seçim hesaplarıyla "şalter indirmek"ten söz ediyordu.

Enerji işçileri bu gelişmelere karşı daha duyarlı olmalıdırlar. Sendikal yönetimlerinin üzerine gitmelidirler. Hesap sormalı ve gerekirse yeni bir genel kuruldan kaçmamalıdırlar. **"Hele bir bekleyelim, bakalım ne olacak"** uyutmalarına gelmemelidirler. Çünkü kaçırılan her dakika işçi sınıfından çok şeyi alıp götürmektedir. Yönetimlerin koltuklarına yapışanlar, suyun başına çöreklenenler sınıfa ihanetten başka bir şey getirmezler. Bu yönetimi göreve getiren şubelerden başlayarak genel merkeze kadar uzanan bir dizi karşı çıkış başlatılmalıdır. Bu karşı çıkışın örgütlülüğü, programı işyeri komite ve konseylerinden geçmektedir. Bu örgütlülüklerle mücadeleyi yürütmek gerekmektedir.

DÜNYADAN

FMLN

El Salvador'da devrim ateş

El Salvador'da ordu ve sivil faşist çetelerden gelen en son saldırılardan birisi 20 kişinin ölümüne yol açtı. Saldırı hedeflerinden birisi olan sendika binasında ölü sayısının yüksek olduğu bildirildi. Sendika, saldırının ordudan kaynaklandığını belirten bir açıklama yaparak bir günlük genel grev çağrısı yaptı.

Bu saldırı esas etkisini ise, FMLN (Farabunda Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi) ile hükümet arasında süren görüşmelerde gösterdi. Görüşmeleri terk eden FMLN, hükümet güçlerine karşı yoğun bir saldırı başlattı. Bir çok şehirde yeni mevziler kazanan FMLN gerillaları, özellikle başkent San Salvador'da hükümet güçlerine önemli geri adımlar attırdılar. Gerillaların üssü durumunda olan gecekondular ise uçak ve helikopterlerle havadan bombalanıyor.

El Salvadorun tarihi devrim mücadelesindeki öne atılmalar ve egemen sınıfların sınır tanımayan vahşiliklerle dolu. Bu vahşetin boyutlarını uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (İCFTÜ)'nun aşağıya aldığımız bir incelemesinde de görmek mümkün.

El Salvador isci sendikaları konfederasyonu Fenastras'ın bütün yürütme kurulu üyelerinin de aralarında bulunduğu 40'tan fazla sendika lideri Eylül ayında işkence gördü ve tutuklandı. Altı sendika lideri ise "kayboldu". Cezaevindekilere insanlık dışı uygulamalarda bulunulduğu, sekiz kadın tutukluya gardiyanlar ve polisler tarafından tecavüz edildiği bildirildi.

Fenastras 1975 yılında kuruldu ve kendisine bağlı 16 sendikada 35.000 üyesi var. Daha iyi yaşam koşulları ve sendikal haklar uğruna verdiği mücadelede Fenastras sık sık hükümet politikalarına - sadece eski başkan Napoleon Duarte'nin değil aynı zamanda şu anki aşırı sağcı Alfredo Cristiani yönetimin de politikalarına- karşı muhalefetiyle tanındı.

Birçok sendika lideri kaçırıldı, işkenceye uğradı ve hapsedildi. Sendika binaları basıldı, tahrip edildi. Mart ayındaki başkanlık seçimine kadar sendikalara yönelik sistemli bir baskı tırmandırıldı ve o zamandan beri daha da artarak sürüyor. 22 Şubat'a başkent San Salvador'daki Fenastras merkez binası bombalandı, 5 Eylül'de aynı binaya el bombaları atıld

Geçen ay tutuklanan, kaçırılan veya işkence yapılan sendika önderlerinin sayı her geçen gün daha da arttı. Her sefer olayın sorumlularının polis veya askeri güçler ve sivil silahlı (paramiliter) grupla olduğu bildirildi.

24 Eylül'de baskı dalgasına karşı çıkma için yaptıkları bir gösteride tutuklanan Fenastras üyeleri Mariona Cezaevi'nden bırakıldıktan sonra yaptıkları bir açıklamayla başlarından geçeni anlatt Bütün tutuklular vahşice dövülmüşlerd mahkemeye götürüldüklerinde zorlukla yürüyebiliyor ve zorla ayakta durabiliyorlardı. Bir çoğuna elektrik verilmişti. Büyük bir kısmı üç gün boyu içeriye göz yaşartıcı gaz doldurulan k bir odaya kilitlenmisti. Polisin, işkence tutukluları kendisiyle işbirliği yapma zorlamakta bir yöntem olarak kullan belirtiliyor. Bir tutuklu 15 dakika boyu gaz odasına sokulduğunu, kafasının boğulurcasına suya sokulduğunu ve giyotine yatırıldığını söyledi. Polisler kendisine kafasının kesileceği, annesi kızkardeşine tecavüz edileceği ve bütü ailesinin öldürüleceği tehdidinde bulunmuşlar. Üç gün boyunca gözle bir şekilde ayakta tutulmuş. Fenastra kadın üyeleri polisler ve sorgulama yapanlar tarafından defalarca ve v tecavüze uğradıklarını ve dövüldük belirttiler.

Çeşitli uluslararası sendikalar El Salvador'daki baskı dalgasının ve se ve insani hakların ihlalinin önlenmesi politik tutukluların serbest bırakılma bir kompanya başlattılar.

Tehlikeli meslek

Guatemala'da tarım işçili

9 Mayıs'taki askeri darbeden sonra Guatemala'da durum daha da kötüleşti. Devlet terörü ve onunla birlikte sendikalar üzerindeki baskılar daha da arttı. İdamlar "kaybolanlar", adam kaçırmalar artık günlük olaylar haline geldi. Silahlı faşist çeteler bu kargaşa ortamında rahatça at oynatmaya çalışıyorlar.

Baskıların üzerinde en yoğunlaştığı kesimlerden birisi de "campesinolar" yani tarım işçileri. Büyük toprak sahipleri, ordunun gittikçe artan desteğiyle campesinolara yönelik saldırılarını artırıyorlar. 22 Ağustos'ta ordu birlikleri 9 campesinoyu "yanlışlıkla" öldürdü. Askerler köylüleri gerilla sandıkları için öldürdüklerini açıkladılar.

13-14 Eylül gecesi ise saldırıların daha da yoğunlaşmasına tanık oldu. Escuintla ve San Marcos bölgelerinde 11 kişi öldürüldü. Progreso bölgesinde iki köylü katledildi. Yine San Marcos'ta 5 tarım işçisi güpe gündüz kaçırıldı. San Pablo'da 20 ceset ortaya çıkartıldı.

Bütün bu cinayetlerin sorumluları maskeli ve silahlı olarak dolaşan faşist çeteler. Bu çetelerin kimin hesabına çalıştığı sorusuna ise bir sendikacı şu cevabı veriyor: "Adaletten en fazla korkanlar ayrıcalıklarının tehdit altında olduğun gören büyük toprak sahipleri ve tarım ürünleri dışarıya satan ihracatçılar."

Guatemala'da nüfusun % 2'si ekilebi toprakların % 60'ına sahip ve nüfusu kalan kısmı dağlık ve verimsiz toprakl tarım yapmak zorunda. Bir tarım işçis günlük ortalam ücreti 1.25 dolar. Nü % 80'i büyük bir zorlukla yaşamını sürdürüyor ve üçte ikisi mutlak yoksul durumunda.

Saldırılar, sendikaları sindirmeyi hede Sendika liderlerine yapılan tehditler d alınmak zorunda. 2 Haziran'da Coca Cola'da çalışan bir işçi kaçırıldı ve d sonra işkence yapılmış cesedi bulund Eylül'de bir başka sendika lideri Leon öldürüldü.

İktidar ise bu baskılar ve cinayetlerde ortağı durumunda. 3 Haziran'da, bü binalarını işgal eden grevci işçilere gü güçlerinin "seçkin" birimlerinin saldır sonunda çok sayıda işçi yaralandı. Sendikaların her türlü isteğine gözler kapatan yönetim, sivil faşist çetelerin cinayetlerini de görmezlikten geliyor.

Sendikaların 35 saatlik iş haftası mücade

Alman Metal İşçileri Sendikası IG Metal ve İngiliz Birleşik Mühendislik Sendikası AEU, 35 saatlik iş haftası için büyük bir kampanya başlattılar.

IG Metall, kampanyasını 22 Ekim'de Batı Berlin'de yapılan kongresinde başlattı. Sendika Başkanı **Franz Steinkükler** ve Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) başkanı **Ernst Breit** işçilerin pastadan daha büyük bir dilim almasının zamanı geldiğini, bir çok firmanın elde ettiği süper karlarla kıyaslandığında ücretlerin çok düşük kaldığını belirttiler.

Batı Alman hükümeti ise tam aksi bir görüşü savunuyor. Birkaç hafta önce Maliye Bakanı **Helmut Haussman,** 1987 Nisan'ında yapılan ve birçok sektörde iş haftasını 37 saate düşüren anlaşmaya rağmen, yeniden 40 saatlik iş haftasına dönülmesini istedi. Bakan, 1992'de İç Pazar'ın tamamlanmasından dolayı Almanya'nın rekabet gücünün artırılmasının hayati bir önem taşıdığını belirtti.

Sendikalar, bakana hemen tepki gösterdiler. DGB başkanı Breit ça süresinde bir indirim sağlanması sendikaların ana amaçlarından biri olduğunu ve kazanılmış haklardan dönüşün mümkün olamayacağını be İngiliz AEU sendikası ise, 35 saatl haftasını kazanmak için mühendisli sektöründeki anahtar konumundak şirketlere karşı başlattığı grev kampanyasının ortasında. Kampany yönden ve örgütlenme açısından o iyi hazırlanmış ve ülkenin grev oyla ilgili katı yasaklarıyla tam bir uyum Sendika, kampanyanın amaçları ve stratejisi konusunda üyelerini aydınl için bir dizi miting düzenledi. Ve üy bu konudaki kararlılığı üzerinde hiç şüphe yok. AEU başkanı Bill Jordan başarıdan emin gözüküyor. "10 yı sürecin sonunda, İngiliz Sendikal hareketinde pekte alışılmamış bir b işçilerin morali ve kararlılığı oldukça yüksek."

en biziz,

Baştarafı 6. sayfada

ini belirtti. 1 Mayıs konusuna da de- "1 Mayıs için yasalarda yeri yok di- hak ve özgürlüklerin tek tek rafa kal- yasalarda yeri varmıydı peki?" diye

reterliğine son gün adaylığını koyan t ise devletin çalışma barışına gölge len yakındı. Zaten başkaca pek bir şi- an Kalafat'ın yapay sözleri ilgiyle kar- bu da seçim sonuçlarıyla belli oldu. reterliğe adaylığını koyan **Erdem Er-** masında şu sözlere yer verdi: **"12 Ey- bugün de devam etmektedir. İşsizlik yanmıştır. Yoz Amerikan değerleri, r iç ve dış borçlanma had safhaya çık- k işçi sınıfının hareketliliği de artmak- reketi son dönemdeki canlılığıyla ka- ni kuşak sendikacılar yarattı. Ekmek delesi demokrasi mücadelesine yeni ri ekledi.**

grev tüzüğüne de değinerek, yokedi- enilerinin eklendiğini söyledi. **"İşçi- skeri karşı karşıya getirmek istiyor- ştirmeler, ABD'de tasarlanmakta çif- larca tezgahlanmaktadır. Buna TTK'- Kimi akılevveller de "havzayı kapat- sediyorlar. Bu oyunu bozacağız. Bun- enin kuşkusu olmasın.**

in, **"güçlü bir sendika"**, ile olabile- n Ercan, işçilerin **"tabandaki birliği-** bölgesel, dinsel ayrımların konamama- söyledi.

birliğin Türk-İş'te olması gerektiğine rcan; ne bu konuda ne de güçlü sen- nı temellendiren görüşler bildirmedi. ası'nın kaldırılmasını ve ulusal bir mu- vesinde yeni bir anayasa hazırlanması vunan Ercan, ceza yasasının 141-142- erinin kaldırılmasından, idam cezala- lanmadan, insan haklarına kadar "bi- " görüş bildirdi.

ul süresince konuşmacılar, gündem- konomik, konulara ilişkin bol bol gö- r. Ancak havzanın koşullarına ilişkin lendirme ve önerilerin azlığı dikkat n, havzada sık sık yaşanan iş kazala- dikanın ambülans almasına ilişkin gö- eldiğinde, salondaki tüm işçilerin bu verdiği görüldü. Sendika yöneticile- **birinin altında 150'şer milyonlur** " olduğu halde, şimdiye kadar işçiler s alınmaması, işçilerle yönetimin iliş- adar kopuk ve uzak olduğunu ifade nı heyecan 1 Mayıs konusunda da ya- ye çıkıp 1 Mayıs'ı "yalnızca çiçekler- **bir bayram"** olarak gören görüşler,

l'da söz alan delegelerden **Murat Ak-** arı söyledi:

konomik demokratik talepleri ile işçi leri birleştirilmelidir. Bugün cezaev- klar, okullarda gençler, fikri yasala- nların mücadeleleri, bizlere güç ver- aklarımızı ancak yığınsal eylemlerle kı Netaş, Deri-İş, Migros, Demir Çe- l. 12 Eylül geldiğinde GMİS yöneti- *kları korunmuştur.* **Geçen yıl toplu döneminde, grev aşamasına gelindi- ka hiçbir eğitim yaptırmamıştır. Gre- dığı halde, Ankara'da ikili görüşme- üş toplu sözleşme işçilere sorulma- ıştır. Aksoy konuşmasının işyeri ör- sağlanması için işyeri komitelerinin rektiğini savunarak bitirdi.**

lu isimli delege ise genel başkana **tah- ilyon'luk örtülü ödeneğin ne anlama amaçlar için kullanıldığını sordu.** Bu- ıakı isteyen genel Başkan Şemsi De- **d geri çektiğini** açıkladı.bu **"örtülü"** MİS yöneticilerinin geleneğinden ol- ncak geri çekmedeki "duyarlılık"da döneme girildiği, yolunda, mesaj ve- larak değerlendirildi.

lu konuşmasını şöyle sürdürdü: **"Ba- diye adlandırılan pasif bazı eylem- ndika yönetimlerine güvenmedikleri- özleşmesi görüşmelerinde ispatlamış- 'in 18 yıllık genel başkanı esrarengiz vi bırakmış ve hiç bir işçiyle vedalaş-**

ma gereği duymamıştır. GMİS delege seçimlerinde sendika içi demokrasinin işlediğini kimse söyleyemez. Çeşitli ayak oyunları ve gittikçe yaygınlaşan şovenist hareketler seçimler boyunca etkili oldu. Bu noktada bizlere düşen görev alternatif sendikal anlayışı yerleştirme çabalarımız olmalıdır."

Eğitim sekreteri **Selahattin Ataman**'ın yerel politikacılara, SSK'ya, TTK yöneticilerine **"nefretini"** bildirmekten başka fazlaca bir şey söylemediği konuşması, soğuk bakışlarla izlendi. Ataman toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinde politikacıların tahrikkar davranarak, **65-68 olaylarını tekrar yaratmaya çalıştıklarını ama işçilerin bu oyuna gelmediğini söyledi.** Ataman'ın işçileri karışıklıkdan, anarşiden(!) uzak tutmaya çalışan çabaları en güzel yanıtı seçimlerde aldı. Ve yıllarca işgal ettiği koltuğundan yuvarlandı.

Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Ali Akgünde** konuşmasında **"Patronlar Lions klüp gecelerinde işçileri nasıl sömüreceklerini konuşuyorlar. Papatya vakıflarına bağışlar yağdırılıyor. Ama 1 Mayıs'da madenci anıtına çiçek koyanların karşısına polis çıkıyor. Polis, "bu derneğin yöneticileri kimler" diye soruyor. Ne derneği? Bunlar madencilerin, emekçilerin temsilcileridir. Ancak bir gün bunun hesabını soracağız. Bu çark bir gün dönecektir."**

Genel Maden-İş yöneticilerinin 1 Mayıs konusunda ettikleri laflar vaad niteliğindeydi. Genel Başkan Denizer'de genel kurulda yaptığı son konuşmada bu konuya değinmeden edemedi: **"Gelecek yıl 1 Mayıs alanlarda ya da salonlarda kutlanacaktır mutlaka."** Ancak başkan bu çıkışının temelinde yatan düşünceleri de bir çırpıda açıkladı: **"Türk-İş görevini yapmamıştır. Olayların arkasında kalmıştır. Buna biz de dahiliz. Bizler hareket başladığında onun önüne geçmeye çalıştık. 12 Eylül ortamında tüm hak ve özgürlükler gaspedilirken, sendikacılar idamla yargılanırken boynumuz eğikti."**

Son gün yapılan seçimlerde yeni yönetim şu şekilde belirlendi: Seçime tek aday olarak katılan **Şemsi Denizer** 265 oyla Genel Başkan seçildi. Başkan vekilliklerine **Selahattin Ataman** (265), **Şenol Yazıcıoğlu** (199) oyla seçildiler. Genel Sekreterliğe 137 oyla **Erdem Ercan** seçilirken, eski genel sekreter Bahattin Gezer 126 oy aldı. Genel Eğitim Sekreterliğine Amasra şube başkanı **Sabri Cebecik** 214 oyla seçilirken, alelacele karşısına aday olarak çıkan Cihat Kalafat 75 oy aldı. **Ali Akgün** 229 oyla genel teşkilatlandırma sekreterliğine tek aday olarak seçilirken **Hasan Yaman** 133 oyla tekrar mali sekreter seçildi.

Genel Maden-İş genel kurulu işçiler açısından çeşitli beklentilerle sona erdi. Seçilen adaylar yeni bir dönemin başladığı mesajını vermeye gayret ettiler. Bu tür beklentilerin genel kurul salonunda ve lafta kalmamasını sağlamak ise işçilerin elinde.

Genel kurulda MTA işçilerinin konuşmak için kürsüye gelmediği ve MTA çalışanların sorunlarına fazlaca değinildiği görüldü. Bunda da o bölümdeki faşist kadrolaşmanın güçlülüğü büyük etken. MTA işçilerinin bu olumsuz durumu kırarak mücadelelerini boyutlandırması gerekiyor. Unutulmamalı ki hayatı vareden işçi sınıfının örgütlü gücünün karşısında bu "bir avuç", sabun köpüğü gibi dağılmaya mahkumdur.

Zonguldak'da maden emekçilerinin yüzelli yıllık tarihlerinde devlet eliyle, aracılar eliyle sömürülmekten başkaca bir yazgıları olmadı. Yerin yüzlerce metre altından, can pahasına, boğaz tokluğuna, en ilkel koşullarda çıkarılan kömür, onu üretenler hiç hatırlanmadan patronlara devlet eliyle aktarılan enerji kaynağı oldu. Genel kurulda sarfedilen sözlerin, vaadlerin takipçisi olmak seçilen yöneticilerin her adımını denetlemek, işçilerin öncelikli görevidir. İşçi sınıfının mücadelesinin yaşama geçirilmesinin yolu sınıf ve kitle sendikal anlayışının gerçekleştirilmesindedir. Yetkiyi yönetime vererek hareketsiz kalmak, hakların yokedilmesine, sömürünün sürerek katmerlenmesine davetiye çıkarmak anlamına gelir.

Evet, genel kurulda söylenecekler söylendi. Ve işçilerin talepleri de açık. Tıpkı Armutçuk işçisi Mahmut Acar'ın dediği gibi: **"Ocağa iki mandalına yarım ekmekle giren işçi ne kömürü çıkaracak. Biz borç harç utançla yaşıyoruz. Bir gün olsun ocaklara gelin. Koltuklara yapışmayın. Bugün oylarımızı verdik. Ama soframızdaki bir dilimi ikiye çıkarmazsanız, hepinizi alaşağı edeceğiz."**

a"dan dönene

Baştarafı 4. sayfada

i öperek ödediler.

onuşmasında, **"Bir ülkede demok- in, hür sendika olmalıdır. Sarı sen- Hür sendika, hür rejimin gücüne** elerini şöyle tamamladı: **"Orta di- tur. İki sınıf ortaya çıkmıştır. Zen- ler. Ülkenin içine düştüğü fuka- uyorum"**

a kürsüye gelen Erdal İnönü ise; **n, 10 yıl öncesinin ücretlerinin an- labiliyorlar. Sosyal demokrat par- aklarına en çok sahip çıkan** diyerek, **"işçi haklarını savunanları** inız" şeklindeki sözleriyle konuş- i.

a divan tarafından, kurullara aday- ması üzerine Türk Metal Gebze şu- üleyman Kozik, itirazda bulundu. başvuru kağıtlarının verilmediğini zik, genel başkanlığa aday oldu.

AL'DE ÇATLAK SESLER UYOR.

ulun ikinci gününde, tabandan ge- sonucu ek zam eylemlerini başla- lenle görevden alınan Gebze şube- ndemin 8. maddesi öne alındı. Böy- emle Gebze şubesinin genel kurul- ının önüne geçilmiş oldu. Çalışma Gebze şubesinin tutumu konusun- isteği ile gerçekten sendika disip- birliği sabote ediliyordu. Böyle ha- ka birliğini ve işçilerin birliğini bo- ika hükmi şahsiyetini küçük düşü- lerdir. Bu eylemler sendikamız ana ve ilkelerine aykırı düşen eylem- edir. Sonuçları ağırdır" denili- l kurulda yapılan açık oylamayla- besi fesh edilerek, Süleyman Ko- Yetiş ve Saffet Peker Türk Metal'- ildiler.

al'de "davadan döneni vurun" il- ses çıkartanı ihraç edin" şeklinde

N BÜYÜK İŞÇİ DÜŞMANIDIR"

arkasından MÇP'ye yakınlığıyla

bilinen Gebze Şube Başkanı Süleyman Kozik ve ekibi, aynı gün yapılmakta olan T.Maden-İş, ve T.Harb-İş sendikalarının genel kurullarını dolaşarak, bu genel kurullarda konuşmak istiyorlardı. Kendilerine söz verilmemesi üzerine, Likat-İş genel kurulunda bulunan Cevdet Selvi'yle görüşen Kozik, daha sonra gazetemize şu açıklamayı yapıyordu; **"disiplin kurulu kararı gizli oyla yapılmalıydı. Delege üzerinde baskı var. Ben genel başkan adayıyım. Hem disiplin kurulu kararı, hem çalışma raporu hakkında delege olarak, aday olarak konuşmam gerekirdi. Anti-demokratik bu genel kurulda konuşturulmadım. Türk Metal sendikasında hak istemek suç oldu. Hak istediğimiz için disipline verildik. Sendikada görevli 20 adamımın, 20 işçinin işine son verildi, Özbek tarafından. Patronları işçi atmakla suçlayan Özbek en büyük işçi düşmanıdır. Özbek, Türk sendikacılığına ihanet etmiştir. Özbek sınıf değiştirmiştir. Özbek, mal varlığıyla Avrupanın ve Orta Doğunun en zengin sendikacısıdır."**

Özbek'in işçi düşmanlığını, kendi dava ve çalışma arkadaşları itiraf ettikten sonra, fazla söze gerek kalmıyor.

Hava-İş

Yazısı 10. sayfada

sürdürdü, **"Mısır'da işçi sendikası başkanı hükümette çalışma bakanıdır. Bizde de Şevket Yılmaz çalışma bakanı olsa hangi sorunumuz çözülür, bütün sorunlarımız kalır".**

Konuşan delegeler işveren olan askerlerden **"silahlılar"** diye sözediyorlardı. Bir delege sendikal olmaktan dolayı şanslı olduklarını, asıl şansız olanların **"silahlılar"** olduğunu, sendikalarının olmadığını, onlarında işten atıldıklarını ama onlara kimsenin sahip çıkmadığını söyledi.

Bizde isyan yok,

Baştarafı 8. sayfada

ruyordu. Genel Kurul aynı zamanda Dokgemi işçilerinin kendi sorunları üzerinde konuşan, tartışan, kararlar alan ve aldığı kararları uygulayıp-denetleyen kısaca sendikalarında söz ve karar sahibi olmadığının, sendikal demokrasiyi yaşamadığının da işaretleriyle doluydu.

Delegeler üzerindeki etki ve egemenliği açıkça görülen **Nazım Tur**'un otoritesinin yanında farklı sendikal anlayışlara yer yoktu. Irkçı, muhafazakar sağ anlayışların yeraldığı Dokgemi-İş Genel Kurulu adeta bir tekke havasını andırıyordu.

İSLAMLA ÖZETLENEN İSYANSIZ FELSEFE

Çalışma Raporunun görüşülmesi sırasında çeşitli işyerlerinden az sayıda delege sözaldı. Konuşmalar niteliksiz, sendika içi sorunlar etrafında dolaştı.

Delegelerden Genel Başkan adayı **Mehmet Koyuncu**, sendika başkanının **"işçi ücretine yakın bir maaş alması gerektiğine"** değinerek, **"6 yıllık bilançoya bakıldığında (gelen yemiş giden yemiş) kasanın tamtakır"** olduğunu belirtti, ve Dokgemi-İş'de **"demokrasinin varolduğunun görülebilmesi için aday olduğunu"** açıkladı.

Sendika üye sayısının emeklilik nedeniyle azaldığını belirten **Pendika** delegesi **Ayhan Demirbozan**, 1750 üyeli Pendik Tersanesinin Genel başkanın destekcisi olarak yönetimde temsil edilmesi gerektiğini" söyledi.

"Biz işçiyiz, bizim yaşamamız bile şans eseri" diyerek duygusal-yergici bir çıkış yaparak kötü ekonomik koşullardan yakınan delege **Ali Göbel** de, Sendikalarının (Dokgemi-İş) temel felsefesini özetleyen **"biz de isyan yok, İslamız elhamdülillah"** dedi ve ücretlerinde, o sırada salonda bulunan işveren temsilcisi (Genel Müdürden) zam yapılması ricasında bulundu.

DAHA SONRA SÖZALAN **Cemal Özgün, İ.Hakkı Hakan ve Mustafa Çıkrıkçı'da, "Sendika üst yönetiminin emeklilerden olmaması gerektiğini, 1946'lardan beri teşkilatlandırmadaki boşlukların doldurulamadığını, işveren ve siyasi temsilcilerin işçi ücretlerinden sözedip, işçilerin ezildiklerinden sözetmediklerini belirttiler.**

TARTIŞMASIZ OTORİTE NAZIM TUR VE UYRUK DELEGELER

Eleştirileri yanıtlamak üzere kürsüye gelen ve delegelerce **"adaletinden kuşku duymadığımız"** denilerek Hz.Ömer'e benzetilen Nazım Tur, **"2495 sayılı yasa ile işyeri bekçilerinin memurlaştırılmasına karşı Bağdat seferini yarıda kestiğini"** belirtti ve Devlet Ricalinin, Müsteşarların, Bakanların sendikaya gelmesini, Sendika Genel Merkezi itibarının artması olarak değerlendirdi. Nazım Tur, **"öncelikle biz yerin üstü olduğu gibi yerin altına da inanıyoruz, hesap vereceğimize inanıyoruz. İnananlar (hak)yemez"** dedi ve **"biz emaneti teslim etmeye hazırız, ancak, gemiyi tehlikelere götürecek miçolara teslim etmeyiz."** diye konuşmasını sürdürerek, inanç(din) temeline dayandırdığı sendikal anlayışı ile, bu etmeni kullanarak koltuğunu korudu. Böylece Dokgemi-İş yönetimi, diğer sağ yönelimlerin cılız da olsa etkisini taşıyamama tartışmasız dinsel ağırlığı taşıyan anlayışla biçimlendi.

TÜRKİYE'NİN İLK GREVCİ İŞÇİLERİ

Dokgemi İşçileri tarihsel olarak mücadeleci bir özyapıya sahip. Türkiye'de ilk işçi grevi de 1872 yılında tersane işçilerince gerçekleştirilmiştir. Dokgemi işçileri 12 Eylül sonrasında da Mart-Nisan eylemlerinde de mücadelede yerlerini almışlardır. 1872'lerden gelen bu mücadeleci gelenek, niteliği ne olursa olsun kendi sınıf gücünden başka bir otoriteye, **"adaletinden kuşku duyulmayan"** bir sendika başkanının iki dudağının arasına değil, Dokgemi işçilerinin söz ve kararına, üretimden gelen sınıf gücüne dayandığı ölçüde demokratik olacaktır, kalıca ve işçi sınıfından yana olacaktır.

Dokgemi işçilerinin sınıf bilinçleri yok; çünkü sınıf bilimi temelinde bir eğitim ve örgütlenme içinde değiller. İşçilerin sınıf mücadelesi, dinsel temelli bir otoriteye bağımlı kılınarak, egemen sınıfla ve onların siyasal temsilcileriyle, işverenlerle uzlaşan bir anlayışla yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Bu durum, işverenlerle içiçe devlet temsilcileri ile içiçe yaşanan bir genel kuruldan da açıkça anlaşılıyor.

Görünen o ki Dokgemi-İş'de disiplin, sınıf disiplini değil, dinsel temelli bir otoriteye bağımlılıktan geliyor. Dokgemi işçileri kendi sorunları üzerinde düşünen, konuşan, tartışan, kararlar alan ve aldığı kararları uygulayıp, denetleyen bir yapıya, gerçekten söz ve karar sahibi bir yapıya kavuşmadıkça, söz ve kararını sendikal yönetimin her kademesine taşıyamadıkça, Dokgemi-İş gerçekten bir(sınıf) işçi sendikası olamaz ve sendikal demokrasiyi yaşayamaz.

Maden işçileri

Baştarafı 6. sayfada

öncesi DİSK örgütlenmeleri ve toplu sözleşmelerine yönelik eleştirilerle kendini kurtarmaya çalışması dikkat çekiyordu.

Şube yönetimlerinde gelişen "değiştirme eğilimi" yönetimi telaşa düşürdü. Özellikle 1980 öncesi DİSK/Yeraltı Maden-İş üyesi işçilerin konuşmaya başlamaları demokrat tavırlı yeni şube yönetimlerinin bilinçli yaklaşımları yönetimi korkutuyordu. Yönetim manevraları için, demokrat delegelerin üzerinde etkili olamayacaklarını bildiklerinden "Ülkü ocakları ve MHP" yanlılarını kendilerine çekerek maden işçilerinin gücünü sendikaya taşıyacakların üzerine saldırmanın yollarını aradılar.

Hem "sosyal demokrat" olarak kendilerini tanıtırken "sağ" kişilerle ittifak kurmak çıkar birliğine dayanmaktadır. Bu, ne olursa olsun yönetimde kalma mantığıdır. Bu doğrultuda oluşturulan ittifak için örneğin MHP'li Murgul şube başkanına ikinci bir arada tahsis ediliyordu. Elazığı şubeye de televizyon, video ve mefruşat için maddi yardım yapılıyordu.

Genel kurul yaklaşırken SHP-DYP ittifakının MHP'yle teslimiyet çizgisine varmasından dolayı faşistler son anda ittifak dışı adaylar sundular. Bu durum karşısında delege sayıları küçük olan 16 şube, ileriye yönelik olarak demokrat, ilerici kişileri desteklediler.

Seçimler sonucunda Genel Başkanlığı **Hasan Hüseyin Kayabaşı**, Genel Başkan Vekilliğine **Nevzat Yavuz**, Genel Sekreterliğe **Ekrem Sami**, Genel Mali Sekreterliğe **Mustafa Engin**, Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine seçildi.

Şube yönetimlerini kazanan nitelikli sendikal yapıların biraraya gelme zorluğu, hazırlıksız olunması, ilişkilerin iyi organize edilememesinden dolayı genel kurulda ancak kürsüler kullanıldı. Kürsülerde maden işçisinin dünü, bugünü değerlendirilip, geleceğe yönelik görevlerin, sendikal anlayışın ve yapılanmanın üzerinde duruldu.

Gelecek açısından maden işçilerinin mücadelesine ışık tutucu, önderlik yapıcı bu gelişme örgütlü oluşumları doğurmalıdır. İlişkiler kendiliğindencilikten çıkartılıp, organize edilmeli, maden işçisinin özgücünü sendikal yönetime taşıyıcı, sendikal örgütlülük hayatla ölümü, özgürlük talebiyle zulüm ve baskıyı, insanca yaşama özlemiyle daha çok sömürme hırsının uzlaşmadığı, maden ocaklarında, işletmelerde, tuzlalarda, işyerlerinde yaratılmalıdır.

Tarım-İş'te

Baştarafı 8. sayfada

kendi içinde bir disiplin vardır. Mustafa Kaplan bu anlayışını hayata geçirebilecek bir oy alamadı. Kaplan'a 17 oy çıktı. Ayrıca, MHP'li olarak bilinen eski denetim kurulu üyesi ve taraf tuttuğu için denetim kurulu üyeliğinden ve sonucunda tabii delegelikten çıkarılan Behiç Ertürk'ün genel kurulu iptal ettirme girişimi başarısızlıkla sonuçlandı. Delege olmadığı halde yönetim kurulu üyeliğine adaylığını koyup, delege olarak da oy kullanacak Ertürk'ün bu girişimi son anda fark edildi. Yakın zaman önce denetim kurulu üyeliği ve dolayısıyla delegelikten ihraç edildiği için gözden kaçıp aday olan Ertürk'ün bu gerekçeyle genel kurulu iptal ettirme yoluna gideceği söyleniyordu.

ASGARİ ÜCRET YÖNETİME PUAN KAZANDIRDI

Yıl içinde toplanan asgari ücret tespit komisyonunda, Sanayi kesimi ile tarım kesimi arasındaki ücret farkı giderilmişti. Yıllarca sanayi çalışanına oranla daha düşük ücret alan tarım çalışanı için bu durum ayrıca bir sorun demekti. Zaten oldukça düşük olan asgari ücretin de altında kalmak, hayatı iyice zorlaştırıyordu. Diğer çalışanlarla aradaki farkın kapatılma süreci boyunca iyiniyetli çabalarına tanık olunan yönetim kurulu üyeleri, tarım işçilerinin bu yarasının sarılmasının getirdiği puanları kendilerinde toplamayı iyi bildiler.

"ALKIŞLAMAYIN, UTANIYORUM"

Genel kurulda söz alan delegeler, ücretlerinin düşüklüğünden, çalışma koşullarının zorluğundan söz ettiler. Asgari ücretin sanayi kesimi ile aynı düzeye getirilmesinin olumlu olduğunu ancak, ekonomik zorluklarının devam ettiğini söylediler. Ceylanpınar delegelerinden bir işçi, Tarım-İş'in işçi hareketi içinde gerçek yerini alamadığını söylerken, bir Ankara delegesi, toplu sözleşmede **"Yerlere tükürmek, kirletmek yasaktır."** cümlesinin yer aldığını söyleyerek, **"biz işçiyiz ama pis değiliz."** dedi.

"Kimi ve neyi eleştireceğimizi iyi bilmeliyiz." diyerek sözlerine başlayan İzmir Şube Başkanı Baki Başdemir, genel kurullarda söz alan devrimci işçilerin vurgulamaya çalıştığı gibi, sendikal anlayışı tartışmaya çalıştı. Bir anlayış sunmadan eleştirmenin hiç bir anlamı olmayacağını söyledi. **"Bir eleştiri yapılacaksa, 12 Eylül Anayasasına ve ondan kaynaklanan yasalara yapılmalıdır."** diyen Başdemir, Genel kurula katılan Demirel ve İmren Aykut'un alkışlanmasını şiddetle eleştirerek şöyle dedi: **"Alkışlarımız bunlar için mi olmalıydı? Utanıyorum. Siz onları alkışlarken."**

İşçi sınıfının sorunlarının tek çözümünün sınıf ve kitle sendikasının hayata geçirilmesinde yattığını belirten Başdemir, sözlerine şöyle son verdi: **"Aydınlığa gidecektir Türkiye, hiç bir karanlık güç bunu engelleyemecektir. Demokratik bir Türkiye'nin hamuru, işçilerin hünerli elleriyle yoğruldukça, ADAM OLUR BU ÜLKE, OLACAK ELBETTE..."**

Şekerin tadı

Baştarafı 3. sayfada

görülmekteydi. Bu uygulamanın bir amacıda karaborsayı önlemekti. Ayrıca KİT'lerin zarar etmesi önlenecek ve buradan diğer kesimlere kaynak aktarılması sağlanacaktı." yine çalışma raporunda; kar oranının yükseltilmesi, yatırımların uyarılması, maliyetlerin düşürülmesi, fiyat artışlarının önlenmesi, para hacminin daraltılması vs. vs. şeklinde tanımlanan 24 Ocak kararları 83'e kadar istenilen amaçlara uygun olarak yürütülmüştür denilerek, 83'ten sonra **"tamamen amacından saptırılmış"** sözleriyle de 24 Ocak kararlarının gizliden ve utangaç bir tavırla savunusu yapılarak, 83'ten sonra 24 Ocak kararlarının amacından saptırılmasına (!) hayıflanıyordu.

Hikmet Alcan'ın açış konuşmasından sonra söz sırası konuklara geldiğinde ilk konuşmacı olarak ANAP iktidarının devlet Bakanı **Cemil Çiçek** kürsüye geldi. İktidar partisi üyesi olarak konuşmanın zor olduğunu belirterek, işçilerin sorunlarının farkında olduğunu, bu tür sorunların geçmiştede yaşandığını söyleyen Devlet bakanı Çiçek, iktidarın uygulamalarını anlatacağım dediğinde ise, işçilerin yoğun tepkileriyle karşılaştı. Delegeler "görünen köy kılavuz istemez" şeklindeki sözleriyle Cemil Çiçek'in konuşmasına müdahale ederlerken, işçileri sakin olmaya davet eden divan başkanı Şevket Yılmaz'a işçiler **"sus, sende onlardansın"** şeklinde cevap veriyorlardı.

Daha sonra kürsüye gelen Süleyman Demirel ise; **"refah vaadedenler, zulüm ve sefalet getirmiştir. Burada enflasyondan, işsizlikten, sefaletten söz ediliyor. Sayın bakan bütün bunlara katılıyorsa, bizim burada konuşmamıza gerek yok"** derken, SHP adına kürsüye gelen Deniz Baykal'ın **"Allah hiç bir siyaset adamını sayın bakanın bu gün burada içine düştüğü manzaraya düşürmesin"** sözleri Cemil Çiçek tarafından itirazla karşılanıyordu. **"İtiraz ediyorum, demagoji yapılıyor burada, ben kötü bir manzaraya düşmedim"** diyen bakan Çiçek, salondaki işçilerin **"hiç bir şeye itiraz edemezsin"** sözleri arasında, genel kurul salonunu terkediyordu.

Dışarda makam otosunun önünde arkadaşımıza açıklama yapan Cemil Çiçek; **"Bunların yaptığı demagojidir, siyasi nezakete sığmaz. Hepsinin Sine-i millete dönme sözü var. Sıkıyorsa istifa etsinler. Erkeklerse istifa etsinler. Kendi zamanlarında söylediklerinin hiçbirini yapmadılar"** diyerek, makam otosuyla uzaklaşırken, Deniz Baykal ise, olayla ilgili açıklama yapmayarak, basın mensuplarının sorularını yanıtsız bırakıyordu.

Konuklar arasında bulunan Halil Tunç ise, kongrelerin ısrarlı konuşmacıları arasındaydı. Sonunda söz sırası Tunç'a da gelmişti ve onunda söylecek sözleri vardı. Hiçbir ihtirasının kalmadığı söyleyen Tunç; konuşmasında Türk-İş'e ve sendikacılara hoş görünme kaygısı içerisindeydi. **"Bazı çevreler maksatlı olarak bahar eylemleri sendikacıları aştı dedi. Ancak biz biliyoruz ki; işçi eylemleri sendikaların, sendikacıların önderliğinde yapıldı"** dedikten sonra, biraz da işçilere hoş görünmek için; **"Özal 10 Ekim'de grubunda yaptığı konuşmada maden işçisinin grevini nasıl kırdığını anlatarak övünüyor. Ben işçiye saygı duymayan Cumhurbaşkanı da olsa saygı duymam"** diyordu. **"Kenan Durukan zaman, zaman şunu söylüyor; Demokrasi Sabancı'nın, Koç'un rejimi değildir. İşçinin rejimidir. Demokrasi diyor. Ne kadar doğru"** sözleri ise, Halil Tunç'un. Kenan Durukan'a sendika kongreleriyle destek turuna çıktığı şeklindeki yorumları gündeme getiriyordu. Tunç; **"12 Eylül öncesi Türk işçi hareketi bölünmeseydi, işçi hakları böyle gerilemezdi"** diyerek DİSK'e atıfta bulunarak, tek sendika(!) tek konfederasyon(!) ve milli sendikacılık(!) özlemini dile getiriyordu. Anlaşılan eski sendikacıları kırpıp, kırpıp hariçten milli sendikacı(!) yapıyorlar. Halil Tunç'un salona yönelik, **"söyleyin eylemlerde sendikanız, sendikacınız yok muydu?"** şeklindeki sorusu ise, ancak birkaç delegenin **"vardı"** yanıtıyla karşılanıyordu.

Kongrenin ikinci günü ancak delegelere söz sırası gelebilmişti. **Şevket Yılmaz**'dan boşalan divan başkanlığı ise, şimdi **Mustafa özbek**'teydi. Ve Hikmet Alcan başkanlığında oluşan eski yönetim ise, ikiye ayrılarak, eski mali sekreter **Aydın Kayabaş** genel başkanlığa adaylığını koyup, kongreye sosyal demokrat bir listeyle girmişti. Hikmet Alcan ise, hazırladığı listeyle, sağ oyları toparlayarak rahatlamıştı.

Muhalif genel sekreter adayı **İlhan Çakıroğlu** yaptığı konuşmada, Şeker-İş'in, Türk-İş başkanlar kurulunda alınan kararlar doğrultusunda imzalanan son toplu sözleşmelerinin yetersizliğini belirterek, muhalefetin görüşlerini ifade etti. Sosyal demokrat muhalefetin herhangi bir programı bulunmazken, yapılan eleştiriler ise, son derece gereksiz ince ayrıntı, dedikodu ve kişilerin tek, tek söyledikleri sözlere kadar indirgenmesi şeklindeydi. Bu durum ise, muhalefetin eleştirilerinin boğulup kaybolmasına yolaçtı.

Alcan'ın listesini destekleyen **Elazığ** Şube başkanı **Şakir Aslan** yaptığı konuşmada **"biz zor şartlar altında mücadele ederken, Türk-İş bize çok büyük kazıklar attı. Türk-İş'in toplu sözleşmelerde gösterdiği korkaklığa, Mustafa Özbek abimiz katılmasın isterdik."** diyerek, 82 Anayasası ve Türk-İş'in politikasına ilişkin olarakta **"82 Anayasası için o zaman Şevket Yılmaz bizleri Emek sinemasında toplayarak bu anayasaya evet oyu verin dedi"** şeklinde konuşmasını sürdürdü. Yine yönetim yanlısı **Mustafa Atılgan** yaptığı konuşmada **"bu anayasaya evet diyeceksiniz, diyenlerin dediğini yaptık, sonradan canımıza okudular"** diyordu.

Daha sonra yapılan seçimlerde ise, **Hikmet Alcan** Genel başkanlığa, **Orhan Gözgeç** Genel başkan vekilliğine, **Ömer Çelik** Genel Sekreterliğe, **Alaattin Aktaş** Genel Mali Sekreterliğe, **Nazif Karaman**'da teşkilatlandırma sekreterliğine getiriliyordu.

Hikmet Alcan başkanlığındaki sağ blok, aynı zamanda Şeker Spor Kulübü yönetim kuruluna da seçilmiş oluyorlardı.

Bahar eylemlerinde ön saflarda yeralan şeker işçileri, eylemlerdeki aktivite ve öncülüklerini, uzun soluklu ve kalıcı işyeri örgütselliklerine aktaramadakları için Şeker-İş kongresine ve kongredeki "kör döğüşüne" seyirci kalıyorlardı. Oysa bahar eylemleri sonrası Türk-İş başkanlar kurulu kararına göre imzalanan toplu sözleşmelerde, Şeker-İş eylemlerinin ve diğer sendikaların çok gerilerinde bir sözleşme imzalamıştı.

Şeker işçileri, eylemlerdeki güçlerini, öncülüklerini ve enerjilerini kalıcı işyeri örgütselliklerinin oluşturulmasına harcamalıdırlar. Ancak böylesi bir örgütsellik, toplu sözleşmelerden, eğitim çalışmalarına, örgütlenme sorunlarına ve oradan Şeker-İş kongresine kadar her alana müdahale edebilir. İşte böylesi bir işyeri örgütselliği koltuk kavgası içinde kör döğüşüne dönen bir kongreyi gerçek işçi kongresine döndürecektir. Siyasilerimizin oy deposu ve şov arenası olarak gördükleri kongreler, işçi sorunlarının tartışıldığı ve işyerlerinden yükselen sesin yankı bulduğu platformlar olmalıdır. Şeker işçileride işyerlerinden başlayan bir örgütlülükle, sendikal mücadelenin her bir halkasına, kendi dinamikleriyle sınıf ve kitle sendikal anlayışını yerleştirecektir.

İŞÇİLERİN SESİ
Sahibi: Çetin Uygur
Yazıişleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K.İsmail Gürkan Cad. 3/5 Hüdaverdi Apt. Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 528 16 73

Dizgi: PERKA A.Ş.
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone Ödentileri: Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi TL. Hesap No: 19096-4 Döviz Hesap No: 620328-5

Üretenler: Çetin Uygur, Füsun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, İnönü Alpat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yaraşır.
Ankara Bürosu: Adakale Sok. No: 16/6 Yenişehir

Petkim'de zehirli gaz atmosfere bırakılıyor

Kâr, daha fazla, kâr en fazla kâr düzeninin gözü dönmüş sonuçlarından biri de, ölen denizler, çölleşen topraklar, hunharca katledilen doğa ve hiç sayılan insan yaşamı. İşte bunun bir örneği geçtiğimiz günlerde Petkim'de yaşandı.

Petkim'de ozon tabakasını delici özelliği olan freon gazı insan sağlığı ve doğanın dengesi gözardı edilerek atmosfere bırakıldı. Petkim işçileri olaya karşı duyarlılıklarını ve tepkilerini gösterdiler. Petrol-İş Aliağa şubesine verdikleri bir dilekçede "sorumluları biliyoruz, gerekirse açıklarız" diyerek, insan olan herkesi duyarlı olmaya çağırdılar. Bunun üzerine hareket geçen Petrol-İş Aliağa şubesi devreye girerek olayı kamuoyuna duyurdu ve zehirli gazın teknik bir ekip tarafından denetim altında tutulması istedi. Bu girişimlerden sonra Petkim genel müdürü Faruk Yağız, Çevre komisyonu başkanı ANAP milletvekili Ali Talip Özdemir açıklama yapmak zorunda kaldı. Ne var ki, aktif tavır almaktan ve işçilerin üretimden gelen gücüne dayanmaktan çok uzak olan sendikanın bu tavrı sorunu bilince çıkarma noktasında gerekli görevleri de yerine getirmiyor.

Petkim'de yaşanan bu örnek ne ilk ne de sondur. İşte sanayileşmenin yoğun olduğu Marmara denizi, işte İzmit körfezi, Bursa, Eskişehir... Örnekler sıralamakla bitecek gibi değil. Bu, kapitalizmin ruhudur. Bu, sömürü düzeninin kaçınılmaz sonucudur. Elde ettikleri artı değerlerin çok düşük bölümünü dahi arıtma tesislerine ayırmaktan kaçınan bu vahşi sömürünün göstergesidir. Bir yandan fütursuzca doğayı katledip, insan yaşamını tehlikeye sokarken, bir yandan da "yerlere çöp atmayınız" afişleriyle başımıza doğa korucusu kesilenlerin bu ikiyüzlülüğü teşhir edilmelidir.

Ne varki katledilen doğa, hiçe sayılan insan yaşamı işçi sınıfının genel sorunlarından ayrı düşünülemez. Sömürü düzeninin bir parçası olan bu sorunun çözümü, işçi sınıfının kâr için değil, tüm insanların daha iyi yaşaması için yapıldığı ve doğanın gözetildiği bir düzen için verecekleri mücadeleden geçer. Ancak bu mücadele yarınlara ertelenemez. Bu bilinci bugünden edinmek, ve sendikalarımızı aktif kılmak görevi ile karşı karşıyayız. İşte bu noktada işçilerin işyerlerinden, sendikalarına, ülkedeki gelişmelere değin, kendilerini ilgilendiren toplu sözleşme, işten atılmalar, işçi sağlığı, anayasa ve sendikal yasalar vb. pekçok konuya ilişkin söz söyleme ve tavır alma yeteneğini geliştireceği İşyeri Komite ve Konseyleri yaratılmalıdır.

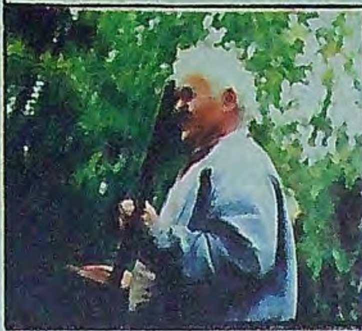
Altın tavuk

Tarım işçileri söke söke

Hür Holdinge bağlı Altın Tavuk Tarım İşletmeleri AŞ. de 1988-89 yıllarına ait koruyucu malzemeler ve 1989 yılına ait yakacak ve giyim yardımlarının işverence verilmemesi üzerine bir dizi eylemler yapıldı. Toplam 200'e yakın işçinin çalıştığı işyerlerinde işçiler, birinci gün servisten inip topluca işyerlerine yürüyerek, ikinci gün birimdeki işçilerin katılımı ile viziteye çıkılarak, üçüncü gün de vizite eylemlerine devam edilerek eylemlerini sürdürdüler.

Üretim açısından ağırlıklı bulunan tesislerde üretim tamamen durduruldu. Tavuk yemleme ve yumurta toplama işleri yapılmadı.

Yapılan toplantı sonucunda işverence tüm hakların verileceğinin açıklanması üzerine eylemler sona erdirildi.

Tarım işçilerinin Kasım ayı başlarında başlayan eylemleri, 1989 yılına ait yakacakve giyim yardımı ve 1988 den bu yana verilmeyen koruyucu malzemeler (iş gömleği, havlu)nun alınmasıyla sonuçlandı.

Eylemler, tarım işçilerinin kararlı ve tutarlı bir birliktelik kurduklarında haklarını nasıl alabildiklerini gösterdi. Ellerinde, **"üretimi durdurma"** gibi bir silah bulunan işçilere, eylemlerin zamanını da iyi değerlendirerek, bu silahı iyi bir şekilde kullanmaları ile neler kazanabileceğini öğretti.

Beybi'de kadın işçilerin örgütlülüğüne darbe

Toplu sözleşme görüşmelerinde yapılan eylemlerde başı çekenlerden 7 kadın işçi 13. maddeden işten atıldı. Fabrikanın önünden ayrılmayarak direnen işçilere, fabrikadaki arkadaşları yemek boykotu, geç işbaşı, alkışlı protesto gibi eylemlerle destek oluyorlar.

Maslak'ta kurulu Beybi Lastik fabrikasında 7 kadın işçi, işçi fazlası gerekçesiyle 13. maddeden işten atıldı. 24 Kasım akşamı işten atılan işçiler işyeri önünden ayrılmazken, fabrikadaki işçiler yemek boykotu, işe geç başlama ve alkışlı protesto gibi eylemlerle işvereni protesto ederken, arkadaşlarını da bu yolla destekliyorlar.

Beybi'de toplu sözleşme görüşmeleri sırasında yapılan eylemlerde kadınlar ön saflarda yer almışlardı. Atılmaların asıl gerekçesinin de bu olduğunu söyleyen işçiler "daha sırada 15 kişi var. Eğer işçi fazlası olsaydı, yasal tensikat uygulanırdı." diyorlar. Geri alınmayacaklarını bilmelerine rağmen "hiç olmazsa ellerinde bulunan 15 kişilik listeyi uygulamaya sokmalarını engelleyebilelim." düşüncesiyle işyerinin önünden ayrılmıyorlar. "Eğer biz sahip çıkmaz, hergün buraya gelmezsek, bu işin üzeri kapanacak verahat rahat kendilerini rahatsız edenleri atacaklar." diyorlar.

Sabah işyeri kapısı önünde beklerken üşüdükleri için ateş yakan işçileri, işverenin çağırdığı polisler dağıttı. Beybi Lastik işçileri de arkadaşlarına destek olmak için 15 dakika geç işbaşı yaptılar ve öğle yeme-ğini boykot ettiler. Bu arada daha önce şu-be yöneticiliği ve işyeri temsilciliği yap- bir işçinin 10 kişiyle birlikte direnişi kırma- için yemek yemeleri ve işbaşı yapmala- karşısında işçiler "gerçek dostlar bö- günlerde belli oluyor." diyorlar.

Beybi Lastik işçilerine, sendika yöne-cilerinin olaya nasıl yaklaştığını sord- "Sabah geldiler. Arkanızdayız dedi- Ama bize yol göstermiyorlar" biçimin- yanıt aldık. 6 ay önce "anlayışları- uyuşmuyor" gerekçesiyle 7 çalışanını maddeden kapı dışarı eden Laspetkim yönetimi 1 gün önce yine bir çalışanının ne son erdi. 13, 17 gibi işveren silahla- kulanmayı, bu maddelere karşı mücade- etmeye tercih eden bir anlayışın, 13. ma- deden işten atılan işçilerin mücadelesine sıl önderlik edecekleri sorusu Beybi ola- la bir kez daha gündemde.

Laspetkim-İş yönetimi, eylemlilik sü-cinden sonra gündeme gelen işten atıl- lara karşı tavrını, Mekap işyerinde be- bir olayın ardından H.Altunay'ın "a- eylem yapıyorlar ve atılıyorlar. Sonra yardım edin diye bize geliyorlar." sözle- somutluyor.

Gene yönetim, genel kurulun ardın- muhalif şubelerde olağanüstü genel k- hazırlıklarına başladı. Beybi işçilerin- mokratik muhalefetle birlikte davra- larıdüşünülürse, işçilerin "...ama bize da göstermiyorlar biçiminde özetledi- tavır, daha iyi anlaşılabilir.

Aselsan işçileri örgütleniyor

• *Aselsan işçileri örgütsüzlük zincirini kırarak hem askeri işyerlerinde, hem de telekomünikasyon alanında diğer sınıf kardeşlerine örnek olacaklar.*

M. Hacim Kamoy'un genel müdürlüğünü yaptığı, yüzde 97 hisseyle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve geriye kalan yüzde 3'lük hisseyle'de PTT, OYAK ve Türk Polisini Güçlendirme Vakfı'nın temsil edildiği ASELSAN'da işçiler örgütleniyor.

Ankara'nın dışında Macunköy'de kurulu bulunan Aselsan tesislerinde ağırlıklı olarak askeri amaçlı, telsiz, telefon bağlantı cihazları, siren sistemleri üretiliyor. Stinger füzelerinin kimi parçalarınında üretimin hedeflendiği Aselsan'da 2600 işçi, 400'de mühendis çalışıyor.

En yeni teknolojiyle 10 yıldır elektronik savaş malzemeleri üreten ve çoğunluğun genç işçilerden oluştuğu Aselsan'da, tam bir kışla disiplini içinde, ilkel çalışma koşulları hüküm sürüyor. Çalışanlarına yüzde 9.8 oranında zam yapan Aselsan'da işçi ücretleri, sefalet ücreti boyutlarında. Aynı işi yapan işçiler arasında, ücret farklılığı var. İşçilerin birbirlerine, aldığı ücreti söylemesi ise yasak. İşçilere, savunmaları alınmadan cezalar veriliyor. Her ayın 15'inde verilmesi gereken avanslar bile, yılda iki defa veriliyor.

Tüm bu olumsuzluklar karşısında, işçiler kendi aralarında sorunlarını tartışarak, Otomobil-İş sendikasına üye olmaya, sendikalaşmaya karar verdiler. Yoğun bir şekilde sendikaya üyeliğin devam ettiği bugünlerde, işçiler, işverenin tehdit ve baskısıyla karşılaştılar. İşveren, işçilere "sendikadan istifa edin, hertürlü masrafınızı biz karşılayacağız. İstifa etmeyenleri ise, işten atacağız. Bu işyerinde sendika istemiyoruz." diyebiliyor.

Aselsan'da işçilerin sendikalaşmayı başarıyla sürdürmeleri ve tüm baskıları göğüsleyerek, kalıcı bir örgütlenme yaratabilmeleri, sınıf ve kitle sendikal anlayışıyla, ayakları işyerlerine basan, komite ve konseylerin örgütlenmesinden geçmektedir. Ancak bu şekilde telekominikasyon alanındaki örgütsüzlük kırılarak, binlerce sendikasız işçiye örnek olunacaktır.

Otomobil-İş Ankara şubesi 2600 Aselsan işçisinin tümünün sendikalaştırılmasını hedeflemektedir. İşçilerin kararlılığı ve moral düzeyinin yüksek olması, bu başarıyı olanaklı kılıyor. İşverenlerin, sendika düşmanlığı karşısında, örgütlenme hakkının savunulması, tüm çalışanların ortak görevidir.

Salihli Tekstil işçileri

"Artık gücümüzü biliyoruz"

Salihli Tekstil Sanayii işçileri 31 Ekim'den bu yana grevdeler. İşyerindeki 600 işçi daha önce örgütlü oldukları Teksif Sendikası'nın işveren yanlısı tutumundan dolayı Hak-İş'e bağlı Özipek İş Sendikası'na üye olmuşlar. "Davullu, zurnalı eğlencemizi engelleseler de, grev çadırına, hatta tuvalet ihtiyacımıza engel koysalar da, artık gücümüzü biliyoruz. Hakkımızı söke söke alacağız" diyorlar.

Yeni grev tüzüğü nedeniyle, grevci işçilerle konuşabilmek için Salihli emniyetinden izin almak zorunda kaldık. Polis kontrolünde yaptığımız söyleşide işyeri temsilcisi, 12 yıllık işçi Yunus Pektaş, tüm sorunları şöyle dile getiriyor:

"Devlet Bulgaristan'dan, Irak'tan gelenlere bile çadır veriyor, barındırıyor, yedirip içiriyor. Biz bu memleketin vatandaşı olarak yıllardır çalışıp üretiyor, vergimizi veriyoruz. İnsanca yaşamak için hakkımızı istediğimizde, grev pankartını astığımızda bir çadırı, bir bardak suyu, tuvalet ihtiyacımızı gidermeyi çok görüyorlar bize. Polisi başımıza dikiveriyorlar. 12 yıl çalıştım. Yedinci ayın sonuna kadar 96 bin lira maaş alıyordum. Bu ücret şu anki asgari ücretin bile altında. Asgari ücret yükseldi. Ben de asgari ücretten maaş almaya başladım. Okullar açıldı. Çoğu işçi arkadaşım gibi bende çocuklarıma defter, kalem, önlük alamadık, ceplerine harçlık koyamadık."

Salihli Tekstil Sanayii'nin sahibi Fikri Karanis, 1960'lı yıllarda milletvekilliği yapmış. Bir yanda yalanve demagojiile işçilerin örgütlü mücadelesini engellemeye çalışırken, bir yandan da tehditler savuruyormuş:

"Sizleri kim dinler? Siz sesinizi duyurana kadar benim Ankara'da adamlarım var. Ali Bozer yakın arkadaşım. Onun için siz benimle uğraşamazsınız. İstersem sizleri Salihli halkına rezil ederim. Sendika gerçekleri söylemiyor. Asıl verdiğim rakamları Salihli halkına ve basına dağıtacağım" Bu rakamların yalan ve uydurma olduğunu söylemeye gerek bile yok.

"3 yıldır içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntıları işverene duyurmak ve çözümlemek için yemek boykotları yaptık, iş yavaşlattık. İşveren yine de sorunlarımıza kulak asmadı. Yaptığımız eylemler yasadışı diye pekçok arkadaşımız işten atıldılar. İşverenden fabrikanın tapusunu istemiyoruz. Bu ekonomik şartlarda insanca yaşamak için gerekli olan ücreti istiyoruz. 3 yıldır hiçbir sosyal hakkımızı alamadık. Hatta Ağustos, Eylül, Ekim ayları vergi iadelerini de alamadık. İşveren 4-5 aylık vergi iadelerimizi biriktirip sonra kendi ödeyeceği vergiden mahsup ediyor. Grevimizin üçüncü gününde, 'işyerinde çalışan memurlardan birini dövdüler' diye 9 arkadaşımızı gözaltına aldırttı."

Salihli Tekstil işçilerinin 31.7.89 tarihi itibariyle ücretleri bürüt 126 bin lira. İşveren bu rakam üzerinden yüzde 100 zam verebileceğini söylüyor. Yani ücret zammını, asgari ücretin artınasıyla işçilerin eline geçen asıl rakam olan net 142 bin lira üzerinden vermeye bile yanaşmıyor. İşçiler ise şu anki ücretlerin üzerine 1. yıl için yüzde 150, artı 100 bin lira, ikinci yıl için yüzde 100 artı 100 bin lira, zam istiyorlar.

Grevci işçiler talepleri gerçekleşene kadar grevlerini sürdürmeye kararlılar. Sözlerini şöyle tamamlıyorlar: "Grevimizin başladığından bu yana çok şey öğrendik. Bu grev sınıf mücadelesinde bize ışık olacak. Hakkımızı söke söke alacağız"

Serel Seramik iscileri soruyor:

Bu sendika kimin

Serel Seramik'te işveren baskısı sürerken, işçilerin örgütlü olduğu Çimse İş Sendikası sorunların çözümü doğrultusunda adım atmıyor. İmzalanan üç yıllık sözleşme daha ikinci yılı dolmadan günümüz koşullarında komik kalınca işçilerin zorlamasıyla işveren, ara zam verme yoluna gitti, Ancak bu ara zam gereksinimleri karşılamaktan uzak.

Serel Seramik'te işçilerin ortalama ücreti 180 bin lira. Ara zam uygulaması ile 1.5.1989'dan geçerli olmak üzere ücretlere 25 bin lira zam yapıldı. Her ay için ayrıca 25 bin lira tutarında sosyal hak elde edildi. Ancak yapılan bu ödeme hiçbir şekilde ücrete yansıtılmıyor ve sözleşmenin 2. yılının bitiminde sona eriyor. Sözleşmenin 3. yılında 115 bin lira olarak tespit edilen ücret zammı ise 200 bin liraya çıkarıldı. Serel Seramik işçileri zammı yeterli bulmadılar. Ancak Çimse İş'in bu konuda da işverenle kafa kafaya vermiş olduğunu gördüler. Sendikanın İzmir-Şube yöneticileri fabrikanın yemekhanesinde işverenle aynı masaya oturuyor ve zamma ilişkin şöyle diyorlardı:

"Bakın arkadaşlar, bahçede ve depolarda biriken malları görüyorsunuz. İşverenimiz ekonomik kriz içindedir. Onun için geçen ay 120 arkadaşınızın çıkışını vermek zorunda kaldı. Bu zor koşullar altında bu ara zam talebimizi kabul etmeleri dahil büyük bir fedakarlıktır. İsteseler hiç vermeyebilirlerdi. Onun için sizlerin huzurunuzda, sizler adına işverenimize teşekkür ediyorum."

Sendika yöneticilerinin olumsuz tutumları bu kadarla kalmıyor. İşçiler, işyerinde sorun olduğunda sendikacıların işçilerin yanına bile yaklaşmadan, fabrika müdürünün odasına çıktıklarını, işçilerin kendileriyle görüşme isteklerini çoğu kez kabul etmediklerini belirtiyorlar. Sanki çok şey yapıyorlarmış gibi daha önce asgari ücretin bir günlük neti olan sendika ücretini arttırdıklarını, 6 saatlik brüt ücretin neti olarak belirlediklerini anlatıyorlar. Eylül ayı maaşlarından ortalama 9 bin lira sendika aidatı kesilecek. İşverenin sömürüsüne bir de sendikanın sömürüsü ekleniyor.

Toplu sözleşmenin uygulanmasında ise tam bir keyfilik hüküm sürüyor. Aynı fabrikanın Manisa'daki işyerinde fazla mesai ücreti yüzde 100 olarak ödenirken Bilecik'te yüzde 75 olarak ödeniyor. Manisa'dan Bilecik'e çalışmaya giden işçiler bunu imalat müdürüne söylediklerinde **"Gönderin bu adamları M-ya geri, burada işgüvenliğini ve bozuyorlar"** yanıtını alıyorlar.

Yıl ortasında ekonomik kriz gerek- 120 işçinin işine son verilmiş. Hemen lerde bu kez **"üretim arttıracağız"** g- siyle asgari ücretten yeni işçi alınmış. bu sorunların çözümü için işçilerin he- dikalarını, hem de işvereni zorlama- önündeki en büyük engel örgütsüzlük- çiler, sendikanın yemek, servis, çalışm- ları, toplu sözleşmenin keyfi uygulanm- sağlığı, ücret gibi sorunları karşısında sızlığının farkındalar. Sarı sendika-işve- lisinin kendileri üzerinde oynadıkları görüyorlar. Ancak örgütlü bir güç hal- lebilmeleri, sınıf ve kitle sendikal an- hayata geçirebilmek için gerçekleştire- bilinçli çabalara bağlı.

"Bizi sendik- ihbar ediyo-

Kutlutaş işçileri sendikaya gidenlerin işten atıldıkların söylüyorlar

Kutlutaş'ın ihalesini aldığı, doğal ga- nüşüm işyerlerinde çalışan işçiler, son de yoğun bir baskı altındalar. İşçiler ç- koşullarda çalışıyorlar. İş güvenlikle- Fazla mesai artık onlar için zorunluluk Ve fazla mesainin karşılığını alamıyorl- takhanelerinde ise, tam bir baskı var. İ- leri kitap ve gazeteleri yatakhanelerin- mıyorlar. Sendikadan bekledikleri, ha- bun, elbise, ayakkabı yardımlarını ala- larını söylüyorlar.

İşçiler Yol-İş sendikası üyesi. Sendik- nın sorunlarına sahip çıkması bir yana dika ile görüşmeye giden arkadaşlarının atıldığını söylüyorlar. İşçiler diyorlar ki **veren kimlerin sendikaya gidip, birşey- lattığını nereden bilsin. Mesai dışında kaya gidiyoruz. Peşimize hafiye takıp medi ya bizi. On kadar arkadaşımız, günlerde işten atıldı. Hepside sendika- nuşmaya gidenlerden. Bizi sendikadan ihbar ediyor sanıyoruz."**